

Advokaten

| ADVOKATBLADET | NR. 6/7 2017 | 97. ÅRGANG |

TEKNOLOGIRACE

...men mange norske advokater er litt bakpå,
mener unge i bransjen

Nyheter fra Universitetsforlaget

Vigdis Vevstad

Hva er en FLYKTNING

Migrasjon preger vår tids offentlige debatt mer enn noe annet tema. I boken hva er en FLYKTNING forklarer og rydder Vigdis Vevstad i begreper, institusjoner og løsningsmekanismer. Med gjenkjennelige eksempler beskrives den internasjonale og europeiske utviklingen på området.

Kr 199,-

Fredrik Holth og Nikolai K. Winge

Plan- og bygningsrett

Kort forklart

Plan- og bygningsretten er et omfattende rettsfelt som angår de fleste på en eller annen måte. Denne boken gir en kortfattet fremstilling av sentrale elementer i plan- og bygningsretten. Hovedvekten ligger på en fremstilling av arealplanprosesser, innholdet i arealplaner, gjennomføring av arealplaner og reglene om hva som omfattes av byggesaksdelen.

Kr 349,-

Frederik Zimmer

Internasjonal inntektsskatterett

5. utgave

5. utgave av Internasjonal inntektsskatterett gir en systematisk fremstilling av rettsreglene om inntektsskatt i internasjonale forhold, med hovedfokus på norsk rett, skatteavtalene og EØS-avtalen. Den er oppdatert med utviklingen i OECDs BEPS-prosjekt til juni 2016.

Kr 749,-

Stein Schjølberg

Cyberkriminalitet

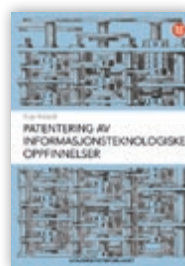

Cyberangrep og annen alvorlig cyberkriminalitet forekommer helt uavhengig av landegrenser. Cyberspace er i dag en arena der globale straffbare handlinger kan gjennomføres med lav risiko. I denne boken gir Schjølberg en oversikt over den historiske utviklingen av bekjempelsen av cyberkriminalitet, bestemmelser i straffeloven som omhandler cyberkriminalitet, og de tiltak politi og påtalemyndighet kan gjennomføre.

Kr 499,-

Torger Kielland

Patentering av informasjons-teknologiske oppfinnelser

Spørsmålet om patenterbarheten til informasjonsteknologiske oppfinnelser er blant de mest omdiskuterte patentrettslige spørsmålene de siste tiårene. Boken inneholder en omfattende undersøkelse av den innholdsmessige patenterbarheten til informasjonsteknologiske oppfinnelser i norsk rett, hvor det også dras veksler på komparative fremstillinger av tysk, engelsk og amerikansk rett.

Kr 699,-

Einar Harboe og Marianne Brockmann Bugge

Skatteforvaltningsloven

Kommentarutgave

Denne lovkommentaren inneholder skatteforvaltningsloven med forskrifter. Regelverket er kommentert av skattejurister med omfattende praksis fra det private næringsliv og skatteforvaltningen. Boken er skrevet med tanke på Skatteetaten, revisorer, regnskapsførere og advokater. Den er det sentrale hjelpemiddel ved behandlingen av spørsmål i tilknytning til skatteforvaltningsloven.

Kr 1 499,-

Innhold

Nyheter

- 4 Vant sak om reisesalær
- 6 Straffeprosesslov-høring klar
- 8 Thommessen er årets talent-utvikler
- 10 Beskyldte jusseliten for arroganse
- 12 Syv råd til ferske advokater
- 14 Advokat-fest!
- 18 Disiplinærutvalgsmedlemmer vil ha bedre betalt
- 30 Ville ikke likt om kona mi tjente bedre enn meg
- 39 Ja til studentmedlemskap
- 44 Rapport om fri rettshjelp fikk motbør
- 46 – Vi bør tenke på bedriften som et fotballag der man henter inn en spiller for en 2-årskontrakt
- 50 Vil anmelde tobakksindustrien for drap

Profilen

- 26 Den lange veien hjem

Tema: Advokat-roboter

- 18 Produktiviteten til himmels med roboter som aldri er syke eller bakfulle
- 20 Advokat-robot trenes på norsk
- 21 – Skal man la noen andre sitte med eierskapet til noe som blir fantastisk intelligent og smart?
- 22 Hoppet av advokat-karrieren for å bygge Lawbotics
- 24 – Junioradvokatenes jobb vil bli automatisert

Fast stoff

- 9 Månedens bilde
- 40 Bøker og lesestoff
- 41 JUS
- 42 Rett fra Drammen
- 48 Debatt
- 49 Generalsekretærens kommentar
- 52 Jussbuss
- 53 Advokatansvar
- 54 Månedens advokat: Finn Eide
- 56 Folk & Forum
- 64 Advokater i nyhetene
- 66 Sosiale medier

Gule sider:

Midt i bladet (riv ut) eller les som eblad med lenker til dommene på www.advokatbladet.no
Forsidefoto: HANNE EIDE ANDERSEN
Redaksjonen avsluttet 20. juni 2017
www.advokatbladet.no

- www.facebook.com/Advokatbladet
- @Advokatbladet
- @Advokatbladet

56

14

Årets buzzwords

SELVBETJENING, MASKINLÆRING, advokatroboter og kunstig intelligens: Ordene har vært på mange advokaters lepper denne våren. På Oslo krets' årsmøte i mars, på Representantskapsmøtet i juni, på møte i Forum for de store advokatkontorene, og i utallige andre arrangementer har advokater blitt fortalt at de må bli med på law-tech-bølgen, eller bli akterutseilt.

«DET ER STOR FORSKJELL mellom de ulike firmaene i Norge, men et raskt økende fokus på dette nå. Det merker vi på de mange teknologi-eventene i bransjen i det siste», sa Nikolaos Kratimento, advokatfullmektig hos EY Norge på Yngre Advokater Oslo krets' møte om digital teknologi.

THE LAW TECH FACTORY, som springer ut fra UiO og StartupLab i Oslo, er grunnlagt av en tidligere jusstudent og en fysiker. De to fikk nylig en million kroner fra Forskningsrådet for å realisere sine planer. Foreløpig har de utviklet en selvbetjent, gratis samboerkontrakt.

HELP FORSIKRING er størst på automatiserte publikumstjenester her hjemme: I mai lanserte selskapet en Min side-portal, med sikker innlogging via BankID, i Norge, Sverige og Danmark, der kunden kan laste opp dokumenter, ha dialog med advokaten,

og alltid kunne se det siste advokaten har foretatt seg i egen sak.

I JULI LANSERES et online-testament, som kunden selv kan sette opp, forteller Help-sjef Johan Dolven.

SELSKAPET TESTET UT selvbetjente samboeravtaler før jul, og opplevde knallsuksess. Nå tilbyr Help blant annet selvbetjente kjøpsavtaler for bil, båt og verdigjenstander, gavebrev, gjeldsbrev og husleieavtaler. – Alt er utviklet av Helps advokater i samarbeid med Making Waves' teknologimiljø, sier Dolven.

OGSÅ ENKELTMANNSFIRMAER må bruke tid på å tenke på hvordan de selv kan ta i bruk maskinkraft for å forbedre sitt tilbud til klientene, sa tekno-eksperten Chrissy Lightfoot på representantskapsmøtet.

MEN HVEM BLIR EIER av teknologien? Skal man la noen andre sitte med eierskapet til noe som blir fantastisk intelligent og smart, spør Nicolai Halbo i Simonsen Vogt Wiig.

LES OM hvordan den teknologiske utviklingen påvirker advokatbransjen på sidene 18-25.

NINA SCHMIDT
REDAKTØR
nina@advokatbladet.no
mobil: 915 59 602

Planen ble drøftet i kretsvis grupper.

Vedtøk 4-års-plan

Advokatforeningen ønsker å være premissleverandør innenfor debatter om rettsstatens utvikling knyttet til områdene menneskerettigheter, straff og forfølgelse, digitalisering av samfunnet og personvern, samt i betydningen av kompetente og etiske advokat for utviklingen av et ansvarlig næringsliv.

Dette kommer frem i foreningens strategiplan for årene 2018 til 2022, som ble drøftet og vedtatt på Representantskapsmøtet i juni.

Andre strategiske mål er å jobbe for å få vedtatt en advokatlov, å revidere reglene for god advokatskikk, og gjennomgå disiplinærsystemet for å forenkle og effektivisere systemet, og sikre rask og god behandling av alle disiplinærsaker, og stille krav til advokaters kompetanse, samt tilby kurs for å utvikle denne.

Og videre: Yte krisebistand til advokater. Tilby en risikomanual for små og mellomstore firmaer. Styrke og utvide advokatmekling, og ha et kontinuerlig fokus på advokatetikk.

Foreningen skal også jobbe aktivt for å bedre advokaters rammevilkår ved å øke forståelsen for advokaters rolle og bidrag til samfunnsutviklingen, jobbe for å få forhandlingsrett og fastsettelsen av salærsatsen og stykkpris, jobbe for å gjeninnføre full godtgjørelse ved reisefravær, bidra til å forbedre advokater og advokatfirmaer på økt digitalisering og kunstig intelligens, og vurdere en minimumsløsning ved sykeavbruddsforsikring for alle.

Foreningen har også satt som mål å opprette et meklingsstilbud i disiplinærsaker mellom advokater.

Juryordningen avviklet

I statsråd den 16.juni ble juryordningen opphevet. Fra nå av skal de alvorligste straffesakene i lagmannsretten avgjøres av en meddomsrett med to fagdommere og fem meddommere.

– Ordningen ivaretar lekmannselementet på en god måte, og sikrer en bedre utny-

ttelse av domstolens ressurser. Ordningen vil dessuten ivareta rettssikkerheten på en bedre måte når avgjørelsen i alle straffesaker vil bli gitt en grundig begrunnelse, sier justis- og beredskapsminister Per Willy Amundsen.

Forsvarergruppen har vært motstandere av å

oppheve juryordningen. – Den ivaretar det strenge beviskravet i straffesaker, og dermed rettssikkerheten i alvorlige straffesaker. Det er den som sikrer oss best mot uriktige domfellelser, har gruppens tidligere leder Frode Sulland uttalt.

Høyesterett kupper kvinne-maktliste

Høyesterettsjustitiarius **Toril Marie Øie** er av tidsskriftet Kapital kåret til den mektigste kvinnen i jus-Norge – og den 14. mektigste totalt. På jus-listens andre og tredje plass følger høyesterettsdommerne **Hilde**

Indreberg og **Bergljot Webster**. På de neste plassene mener tidsskriftet **Ragnhild Noer**, **Kristin Normann**, **Wenche Elizabeth Arntzen** og **Cecilie Østensen Berglund** hører hjemme – også de høyeste-

rettdommere. Første kvinne utenfra Høyesterett på listen er advokat hos Regjeringsadvokaten **Elisabeth Stenwig**. Advokatforeningens generalsekretær **Merete Smith** havnet på 14. plass.

Kåringen ble lansert for 11. gang i 2017.

Jens Johan Hjort mottok 761.575 kroner i godtgjørelse i fjor.

46 millioner i kontingent

Regnskapet for 2016 viser at Advokatforeningen fikk inn 46 millioner kroner i medlemskontingent i fjor, og hadde driftsinntekter fra forsikringsgebyr, kurs, annonser og annet salg på 16,1 millioner kroner. Finansinntektene utgjorde 3 millioner kroner, så de samlede inntektene beløp seg til 66,5 millioner kroner.

Foreningen fører et såkalt aktivitetsbasert regnskap. Den største potten gikk til posten «medlemstjenester og medlemskommunikasjon» (20,9 mill.). Videre gikk 9,2 millioner kroner til advokatetikk og disiplinærordningen, 9 mill. kr til advokatprofesjonens interesser og omdømme, 4,8 mill. kr til rettssikkerhet og rettspolitikk, 5,3 mill. kr til Advokatbladet, og 3 mill. kr til gratis råd og rettshjelp til publikum. Totalt brukte foreningen 52,4 mill. kr «til foreningens formål», og videre 8,7 mill. kr til administrasjon, og 4,9 mill. kr til styreorganer.

Foreningen har eiendeler i form av driftsmidler, fordringer, aksjer og finansielle omløpsmidler til en totalverdi av 192,2 millioner kroner. Av dette utgjør finansielle omløpsmidler 58,6 millioner, og bankinnskudd 11,2 millioner kroner.

Pensjonsforpliktelsene utgjør 9,3 millioner kroner, og kortiktig gjeld 93,3 millioner kroner. Generalsekretær Merete Smith fikk lønn og andre ytelser på totalt 2,08 millioner kroner, mens leder Jens Johan Hjort mottok 761.575 kroner. Det var i 2016 ansatt 31 personer i sekretariatet.

Vant sak om reisesalær

Etter en anke fra advokat Bjørn Philipson i Oslo, der Advokatforeningen ga partshjelp, har Gulating lagmannsrett avgjort at landets tingretter ikke kan halvere reisesalær på oppnevninger som startet i fjor.

TEKST: NINA SCHMIDT

– Jeg anket fordi jeg følte meg trygg på at avgjørelsen var feil, sier Osloadvokat Bjørn Philipson.

Gulating lagmannsrett har avgjort at Stavanger tingrett må betale nær 15.000 kroner i utestående reisefravær samt 9.294 kroner i saksomkostninger til Philipson.

OPPNEVNER PÅ NYTT

Det var i november i fjor at Osloadvokat Bjørn Philipson i advokatfirmaet Philipson ble oppnevnt som forsvarer for en narkotikasiktet kvinne bosatt i Stavanger. Advokaten søkte om opphevelse av bostedsforbeholdet, og fikk dette innvilget. Varetektsfengslingen av klienten ble forlenget to ganger, først den 1.desember 2016, og deretter den 25. januar i år.

Men da advokat Philipson i februar sendte sin salær-oppgave for fengslingsperioden 27.januar til 22.februar, ble han informert om

at satsen for reisefravær var halvert fra 1.januar 2017.

Sorenskriveren i Stavanger tingrett, Helge Bjørnstad, informerte i et brev til Philipson at man både i Stavanger tingrett og i Nedre Romerike tingrett oppnevner for hver fengslingsperiode.

«Nå å gå tilbake til en tidligere oppnevning (allerede godtgjort for nedlagt arbeid) som grunnlag for et arbeid nedlagt i perioden 27.01.17 – 22-02-17 med egen oppnevning av 25.01.17, blir derfor etter vår oppfatning feil», skriver Bjørnstad.

PRINSIPPSAK FOR ADVOKATFORENINGEN

Hovedstyret i Advokatforeningen besluttet å gi partshjelp i saken fordi spørsmålet den gjaldt – om det er riktig av Stavanger tingrett å halvere reisegodtgjørelsen for reise som tidsmessig ble foretatt i 2017, men i tilknytning til en fengsling hvor første oppnevning var i november 2016 – var av ge-

nerell og prinsipiell interesse for Advokatforeningens medlemmer.

Prosessfullmektig på vegne av foreningen var advokat Bendik Falch-Koslung ved Advokatfirmaet Mette Y. Larsen & Co.

– BESTÅR SÅ LENGE KLIENTEN ER I VARETEKT

I anken anførte Advokatforeningen blant annet anførte følgende:

«Ordlyden i straffeprosessloven § 98, lovens forarbeider, juridisk teori og sterke reelle hensyn taler mot den lovforståelsen Stavanger tingrett synes å legge til grunn. Advokat Philipsons oppdrag startet ved første oppnevning etter straffeprosessloven § 98 i november 2015. Oppdraget er knyttet til innsettelse i varetekt, og består så lenge XXX er i varetekt for samme forhold. For et forsvareroppdrag som er påbegynt i 2016, har forsvareren krav på å få dekket reisefraværet etter full salærsats så lenge det aktuelle for-

Advokat Bjørn Philipson fant seg ikke i at Stavanger tingrett halverte hans reisesalær. Foto: Privat

svareroppdraget består. Dette gjelder uavhengig av om det blir sendt ut nye formaliaoppnevninger ved forlenget fengsling eller ikke.»

Dette er Gulating lagmannsrett enig i. I kjennelsen viser lagdommerne til Justis- og beredskapsdepartementets kommentar til salærforskriften § 8 at endringen i salærbestemmelsen ikke gjelder «der oppdraget er påbegynt eller oppnevningen er foretatt før ikrafttredelsen 1.januar 2017.»

«Det synes å være noe ulik praksis mellom landets ting-

retter med hensyn til om det foretas en ny oppnevning av forsvareren når varetektsfengslingen av klienten blir forlenget. (...) Etter lagmannsrettens syn, tilsier lovens ordlyd at oppnevningen og forsvareroppdraget varer fra oppnevningen og så lenge klienten er varetektsfengslet», heter det i kjennelsen.

– VIDEREFØRING

Og videre:

«Slik lagmannsretten ser det, kan det ikke ha betydning at enkelte tingretter sender ut ny oppnevning i

forbindelse med forlenget fengslingsperiode for samme forhold. En slik praksis er ikke påkrevd etter straffeprosessloven. Tvert imot tilsier ovenstående henvisning til lovens ordlyd og juridisk teori, at ved forlenget fengsling skjer det en videreføring av det eksisterende forsvareroppdraget, uten at det er nødvendig med en ny oppnevning.

Reelle hensyn taler med tyngde for at overgangsordningen for anvendelse av ny salærsats bør være lik for alle domstoler, uavhengig av om domstolen bare oppnevner forsvarer én gang pr. oppdrag, eller om det praktiseres en ordning med ny oppnevning ved forlenget fengsling. Lagmannsretten peker på hensynene til likebehandling, forutberegnelighet og rimelighet overfor den advokaten som har påtatt seg oppdraget for 1.januar 2017.»

FLERE OPPLEVD DET SAMME

– Jeg er veldig glad for avgjørelsen, og glad for støtten fra Advokatforeningen. Da jeg bestemte meg for å anke halveringen av salæret, visste jeg at konflikten ville ha interesse for mange advokater, sier Philipson.

Ny straffeprosesslov: – Bryter helt grunnleggende med muntlighetsprinsippet

Advokatforeningen advarer mot flere punkter i forslaget til ny straffeprosesslov, og mener at noen forslag viser en overdreven og naivistisk tro på uavhengigheten til påtalemyndigheten.

TEKST: NINA SCHMIDT

FOTO: ROBERT EIK

- Nei til ankesiling i alle straffesaker.
- Nei til å gi retten tilgang til alle sakens dokumenter i saksforberedelsene.
- Uenighet om at lyd- og bildeopptak fra tingretten kan gjenbrukes i ankesaker.
- Kritisk til unødig bruk av skjønn fra påtalemyndigheten og domstolenes side.
- Menneskerettslige aspekter mangler i lovforslaget.

Dette er Advokatforeningens viktigste innvendinger mot forslaget til ny straffeprosesslov (NOU 2016:24), som har vært ute på høring. Advokatforeningens høringsuttalelse er nå klar, etter at Hovedstyret har behandlet innsigelser fra Bistandsadvokatutvalget.

Foreningen støtter forslaget til ny straffeprosesslov og mener helhetsinntrykket er godt. Men på enkelte punkter er forbedringspotensialet stort, mener foreningen.

STORT ARBEID

– For advokater er straffeprosessloven en veldig viktig lov som vi skal leve med daglig i rettssalene i kanskje de neste tretti, førti årene, sier Halvard Helle, partner i Schjødt og leder av lovutvalget for strafferett og straffeprosess.

Han har ledet arbeidet med å føre Advokatforeningens høringsuttalelse i pennen. Uttalelsen er på 111 sider, og går grundig inn i enkelthetene i forslagene.

– Det har vært et stort arbeid, og et fellesskapsprosjekt der mange har bidratt. Resultatet er en høring Advokatforeningen har god grunn til å være stolt over, sier Helle.

I tillegg til innsats fra medlemmer i hans eget lovutvalg, har også bistandsadvokatutvalget, menneskerettsutvalget, og tidligere og nåværende medlemmer av Forsvarergruppen bidratt.

– Det er viktig for oss å advare mot noen av forslagene allerede nå, men samtidig vil vi understreke at Straffeprosesslovutvalget har gjort et veldig godt og prinsipielt arbeid. Det har vært helt nødvendig å arbeide frem en ny straffeprosesslov fremfor å klatte på den gamle loven fra 1981, sier Helle.

– Mange har gjort et solid stykke arbeid med Advokatforeningens høringsuttalelse, sier Halvard Helle. Her med Hege Salomon i Bistandsadvokatutvalget.

Uenige på 5 punkter

Bistandsadvokatutvalget var uenige med strafferett- og straffeprosesslovutvalget på fem punkter i arbeidet med høringsuttalelsen. Bare på ett av punktene fikk de gjennomslag i Hovedstyret.

I motsetning til straffelov- og straffeprosessutvalget, støttet Bistandsadvokatutvalget to forslag som advokatkollegene advarte sterkt mot: Forslaget om gjenbruk av forklaringer fra tingretten i ankeforhandlinger, og forslaget om at retten kan få tilgang til politidokumentene – så lenge prinsippene om muntlighet skal stå like sterkt som tidligere.

Og i motsetning til straffeadvokatene, ville ikke bistandsadvokatene støtte forslaget om ensretting, og ønsket dette spørsmålet, og spørsmålet om en statlig garantiordning, nærmere utredet. Utvalget ville heller ikke støtte forslaget om å innsnevre fornærmedes adgang til å få behandlet de sivile kravene i straffesaken.

Hovedstyret støtter derimot forslaget om å innføre et absolutt ensrettingsprinsipp ved at det ikke bør være adgang til å pådømme et sivil krav for et forhold som tiltalte frifinnes for. «Dette gir den beste løsningen ved at man da unngår at

domstolen kommer med en avgjørelse av det sivile krav som setter spørsmålstegn ved frifinnelsen», heter det i høringsuttalelsen.

Bistandsadvokatene fikk gjennomslag i Hovedstyret for ikke å støtte forslaget om en innskrenkning i bruk av sakkyndige for å vurdere fornærmedes helseskader.

DIREKTE MOTSTRID

– Det er ofte motstridende interesser mellom det Forsvarergruppen mener, og det Bistandsadvokatutvalget mener. Men man må bøye av for flertallets interesser. Vi har våre kjepphester som noen ganger står helt konkret i motstrid med interessene til Forsvarergruppen. Men prosessen har vært ryddig, og vi har deltatt i møter med lovutvalget underveis i prosessen, og jeg har stor respekt for det arbeidet lovutvalget har gjort. Høringsuttalelsen er svært solid og gjennomarbeidet, og av høy kvalitet, sier Hege Salomon, leder av Bistandsadvokatutvalget.

Vil ikke ha ankesiling og gjenbruk av vitneforklaringer

Et kort utdrag av noen av Advokatforeningens innvendinger:

Menneskerettslige mangler: Enkelte rettigheter som en siktet har under straffeforfølgning etter EMK art.6 er ikke nevnt i loven.

Unødvendig bruk av skjønn. «Dette er uheldig fordi det svekker forutberegnelighet og gir påtalemyndigheten og domstolene et unødig stort spillerom på siktendes bekostning».

Ankesiling i alle straffesaker. «Svært problematisk og en overprøving av en fundamental rettssikkerhetsgaranti». I dag har man ubetinget ankerett i saker med strafferamme over seks år.

Dokument-tilgang: «At retten skal få tilgang til alle sakens dokumenter, både under saksforberedelsen og under hovedforhandlingen bryter helt grunnleggende med muntlighetsprinsippet og innebærer en stor risiko for at dommerne påvirkes, bevisst eller ubevisst, av bevis som ikke skal føres.»

Lovutvalgets flertall har «bagatellisert» innvendingene mot forslaget, mener foreningen, og gir «nærmest uttrykk for en naivistisk holdning til at saken slik den fremgår av politiets etterforskningsdokumenter skal kunne sees som et uttrykk for en sannhet det er fint at retten kjenner på forhånd».

Lyd- og bildeopptak: Foreningen støtter at vitneforklaringer tas opp på video, men ikke at opptakene skal gjenbrukes i ankebehandlingen. «Det bryter med en grunnpilar i vår straffeprosess – munt-

lighet. I tillegg har Advokatforeningen erfart at man etter gjennomført tingrettsbehandling ofte ser at saken og hvilke elementer som fremstår som de springende punkter, ofte har endret seg vesentlig ved lagmannsrettsbehandlingen (...)».

Om å erstatte ordet «siktet» med «mistenkt»: Gode argumenter for, men kan gjøre det mer belastende enn tidligere å bli mistenkt i en straffesak når det

ikke lenger er noen gradering av mistenktes status.

Om mistenktes rett til å forholde seg nøytral: Det bør slås uttrykkelig fast at det ikke kan brukes mot vedkommende at han/hun velger å benytte seg av sin rett til å forholde seg nøytral.

Om å åpne opp for at alle kvalifiserte kan bli faste forsvarere: Advokatforeningen går inn for å beholde dagens ordning, som «har fungert godt i mange år,

og den er nødvendig for å sikre at de mistenkte får god bistand og at domstolene sikres tilgang på forsvarere med god kompetanse.»

Om bruken av ordet «fornærmet»: Bruken av begrepet «fornærmede» før skyld er konstatert er uheldig, mener foreningen, og foreslår at man heller bruker begrepet «anmelder» generelt, og «anmelder med partsrettigheter».

Thommessen er årets talent-utvikler

God intern rekruttering til partner- og senioradvokatstillingene er en av hovedårsakene til at Thommessen kan smykke seg med Talentprisen 2017.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

– Ettersom det var så mange andre sterke kandidater som var nominert, er det veldig, veldig stas å vinne denne prisen, sier advokat Torbjørn Bjelland til Advokatbladet.

Sammen med advokatfullmektig Katinka Ranberg tok han imot prisen på vegne av Thommessen under Advokatfesten på taket av Steen og Strøm i Oslo.

I tillegg til god internrekruttering til senioradvokat og partnerstillingene, mener han selskapets satsning på teknologi og innovasjon kan ha vært utslagsgivende.

– Jeg tror denne satsningen er attraktivt for de helt ferskeste. Også er vi jo Norges kuleste firma, konstaterer Bjelland med et smil.

MER FORUTSIGBART

Ifølge HR-sjef Anne Therese Bogen jobber selskapet målrettet med ledelse for å utvikle talentene.

– Å strukturere hverdagen for å få mer forutsigbare arbeidsdager, og sørge for at fullmektigene blir involvert tidlig i de store prosjektene, har vi hatt suksess med, sier Bogen.

Nanette Arvesen er en av selskapets advokatfullmektiger. Hun mener selskapets prosjektleder-kurs har bidratt til mer forutsigbarhet i hverdagen.

– Før var man kanskje bare to i teamene, mens nå er vi tre-fire. Det gjør at det er lettere om man skulle være forhindret en dag eller to. Men vi kan ikke legge skjul på at det jobbes mye, men det er veldig forskjell på hvordan. Stort sett kan man gå hjem til normal

JUBEL: Talentene i Thommessen kunne feire årets Talentpris på firmaets egen takterrasse. Her ved advokatfullmektigene Marie Roverud Narum, Nanette Arvesen, Morten Coward Lindstad, Pernille Engstrøm Skaug og Faraz Ahmed.

tid, og så heller ta opp tråden ved å logge på igjen etter at man har fått unna det man skal på hjemmebane, sier Arvesen.

FORTSATT FÅ KVINNER

Selv om Thommessen har ansatt tre kvinnelige partnere siden 2015, er det fremdeles bare fem av selskapets 51 partnere som er kvinner, altså snaue ti prosent.

– *Hvordan skal dere klare å få frem flere kvinnelige partnere fremover?*

– Statistikken er i bedring. Men for å få opp partnere må vi velge fra en talent-pool der vi foreløpig ikke har nok kvinner på seniornivå. Hadde det vært flere å velge blant der, tror jeg statistikken hadde sett annerledes ut. Det handler det om å beholde kvinnene lenger. Vi har flere initiativer hos oss, blant annet møtes våre gravide kvinner, de i permisjon og de som nettopp er kommet tilbake, til lunsj for å utveksle erfaringer. De som er i permisjon deltar også når Kvinnegruppa har lunsjmøter. Disse møtene har de måttet de flytte til vårt største møterom for å få plass til alle, så det er veldig hyggelig, sier Bogen.

Juryens begrunnelse

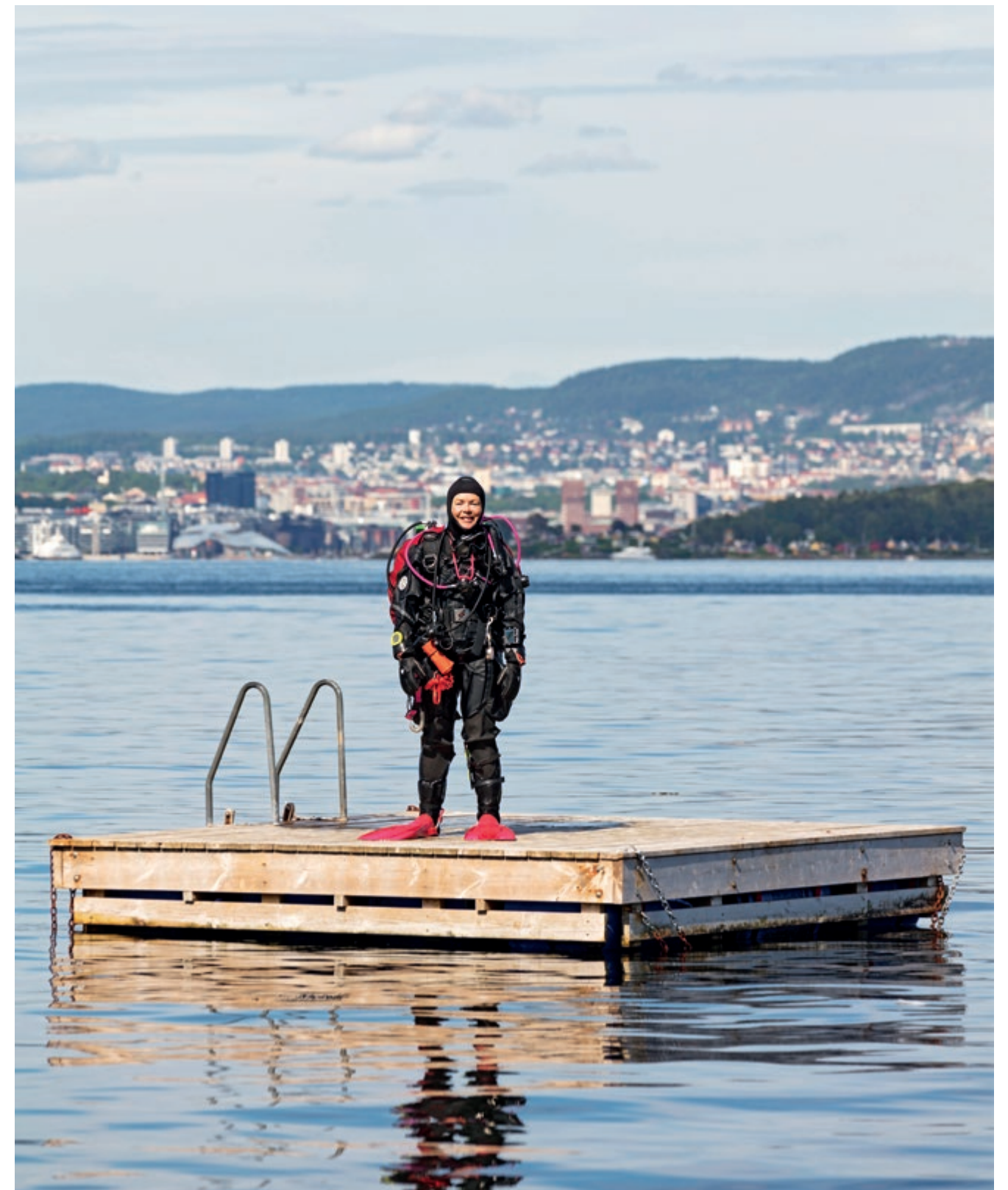
«Hos vinneren av årets Talentpris, skal unge talenter være en del av firmaets ansikt mot eksisterende og mulige klienter. De gjennomgår skreddersydde workshops med temaer som klientutvikling og ledelse – og tar plass i første rekke når firmaet viser seg frem i markeds- og klientarrangementer.

Egen skole med tilbud om femti timers årlig etterutdanning, hospiteringsordning, faglige utvalg og årlig evaluering bidrar nok også til at firmaet har meget gode tall for intern rekruttering.

De siste fem årene er 65 prosent av partnerne rekruttert fra egne rekker, mens hele nitti prosent av senioradvokatene er hentet fra eget firma. De gode resultatene for intern rekruttering var avgjørende for juryens kåring. Juryen lot seg imidlertid også sjarmere av firmaets doble fadderordning. Talentene har én fadder med ansvar for faglig utvikling, mens en annen fadder har ansvaret for at det sosiale fungerer.»

Advokatselskapene Selmer, Brækhus, Thommessen, Wikborg Rein og Grette var nominert.

Månedens bilde

Anne Nesheim er partner i Advokatene Anne og Adeline AS på Nesodden. For fire år siden ble hun hekta på dykking, og siden har hun knapt vært tørr i håret. Anne og mannen hennes reiser verden rundt til eksotiske dykke-destinasjoner som Bali og Maldivene.

– Dykking er magi! Oslofjorden er kanskje mørk og kald for deg, men for meg er det meditasjon å flyte der nede til den rolige lyden av bobler fra ventilen min. I tropisk vann føles det som å være med i en Disney-film; det kryr av fisk i alle mulige og umulige

farger, mønstre og fasonger. Samtidig er jeg bekymret for marin forurensning og håper at neste generasjon er kloke nok til å snu utviklingen.

Tekst og foto: Christian Tunge

Beskyldte jusseliten for arroganse

Frontene var steile da lovfor-slaget om strengere straffer var til høring på Stortinget. Forslaget om å heve maks-straffen fra 21 til 26 år falt mot Høyres og Fremskrittspartiets stemmer.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Generalsekretær Merete Smith i Advokatforeningen pekte på at forslaget om strengere straffer mangler en god faglig begrunnelse.

– All forskning viser at folk flest ikke vil ha strengere straffer. På spørsmålet svarer man kanskje ja, men når det spørres nærmere, viser dette seg ikke å stemme. Mange vet ikke hvilket straffnivå vi har i dag. De aller fleste dissenser fra meddommerne i domstolene kommer fordi de ønsker mildere straff, sa Smith i høringen.

Hun la også vekt på at Norge har en av verdens laveste tilbakefallsprosjenter blant innsatte som løslates.

– Det må bety at vi gjør noe riktig, fastslo Smith.

UENIGHET BLANT ADVOKATER

– Å innføre strengere straffer har ingen støtte i befolkningen, og det koster. Vi

har et system med mulighet til å være strenge med dem som fortjener det og nådig med dem som fortjener det. Derfor er det ingen grunn til å gjøre endringer, sa Marius Dietrichson, leder i Forsvarergruppen, i høringen.

Stortingsrepresentant Peter Christian Frølich (H) i justiskomiteen har vært en av forkjemperne for forslaget.

– Det kommer en god del henvendelser til oss fra advokathold, som kan tyde på en betydelig uenighet blant advokatene i dette spørsmålet, sa Frølich.

FYRTE LØS MOT ADVOKATER

Leder i Stine Sofies stiftelse, Ada Sofie Austegard, er en sterk tilhenger av å øke straffnivået i de alvorligste sakene der en person har begått flere drap eller grove voldtekter, og har samlet inn over 20.000 underskrifter.

– Det juridiske miljøet, deriblant Advokatforeningen, som i lang tid har lobbet for å få Stortinget til å stemme nei til lovendringen, representerer en promise av folket. Men med sin arroganse om at kun de med juridikum klarer å vurdere hva som er rett eller galt, og deres retoriske fremstilling om at straff ikke virker, er det lett å la seg overtale. Jeg håper dere politikere som skal ta en så viktig avgjørelse, innehar

SAMSTEMTE: Generalsekretær Merete Smith og leder av Forsvarergruppen, Marius Dietrichson deltok i høringen.

sunn fornuft – og at en så viktig sak ikke ender opp som et politisk spill, sa Austegard på høringen.

Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti stemte også nei til lovfor-slaget, men ønsket å utrede saken videre.

– SABLES NED

Også justisminister Per Willy Amundsen mener forslaget om lavere straffer «sables ned av jusseliten».

«Jeg mener det gis for store strafferabatter til personer som har begått grov og alvorlig kriminalitet, og at dagens maksimumsstraff på 21 år er for lav. Men dette sables ned av jusseliten. Jeg synes det er merkelig at dagens 21 år er innenfor moralske grenser, men at mitt forslag på 26 år er totalt utenfor. Hvordan bestemmer vi hva som er et moralsk riktig straffnivå, og ikke?» skriver Amundsen i et innlegg i VG.

Et forslag om å øke oppreisningskrav mot den enkelte ansvarlige ved skade eller krenkelse begått av flere i fellesskap, ble vedtatt.

Opprinnelig foreslo Regjeringen å øke strafferammene til 30 år. En rekke tunge faginstanser gikk imot forslaget, deriblant Høyesterett, LO, Oslo statsadvokatembeter, Riksadvokaten og Norsk forening for kriminalreform.

SAMARBEIDER OM ØKTE STRAFFER: Ada Sofie Austegard (t.v.) fra Stine Sofies stiftelse og Andrea Voldum og June Holm (t.h.) fra den nye organisasjonen «Vi tror deg-stiftelsen», jobber for at straffnivået i de mest alvorlige sakene økes. Voldum var fornærmet i Hemsedal-saken.

NYE KURS PÅ JUS.NO

Juristenes Utdanningssenter har kursene for deg som vil holde deg oppdatert. Nå lanserer vi høstens portefølje. Dette er noen av våre kurs og foredragsholdere.

JON WESSEL-AAS
Advokat, Bing Hodneland
DET ÅRLIGE MEDIE- OG MARKEDSRETTSKURSET

INGVILD NÆSS
Advokat, Schibsted
DET ÅRLIGE PERSONVERNKURSET

RIKKE SICK BØRGESEN HOFFMANN
Partner, Implement Consulting Group
LAW FIRM MANAGEMENT

Aktuelle kurs

AJOURFØRINGSKURSET	
Tromsø 2. – 3. NOV. Bergen 16. – 17. NOV. Oslo 30. NOV – 1. DES.	
ANDRE KURS	
Writing Modern Legal English	6. NOV.
ARBEIDSRETT	
EU/EØS basert arbeidsrett i Brussel	18.–19. SEP.
Sentrale arbeidsrettslige emner	30. OKT.
ALTERNATIV TVISTELØSNING	
Meklingsakademiet	1.–7. NOV.
BARNERETT	
Det årlige barnerettskurset	9. NOV.
BOLIG- OG EIENDOMSRETT	
Det årlige bolig- og eiendomsrettskurset	19.–20. OKT.
BYGGEKONTRAKTER OG ENTREPRISERETT	
Grunnkurs i byggekontrakter og entrepriserett	2.–3. NOV.
ERSTATNINGSRETT	
Det årlige personskaadeerstatningsrettskurset	9.–10. NOV.
FAMILIE- OG ARVERETT	
Det årlige Sandefjordkurset i familie- og arverett	19.–20. OKT.
FORVALTNINGSRETT	
Domstolskontroll med forvaltningsvedtak	27. SEP.
Fakta i forvaltningsretten	20. NOV.
HELSERETT	
Det årlige helserettskurset	26.–27. OKT.

KONKURRANSERETT	
Det årlige konkurranserettskurset	21.–22. SEP.
KONTRAKTSRETT	
Det årlige kontrakt- og entrepriserettskurset	16.–17. OKT.
Drafting contracts in English	7. NOV.
LEDELSE	
Styrearbeidutdanningen	18. SEP.–29. NOV.
Law Firm Management	22. NOV–13. APR.
MEDIE- OG MARKEDSRETT	
Det årlige medie- og markedsrettskurset	20. SEP.
OFFENTLIGE ANSKAFFELSER	
Innføring i offentlige anskaffelser	27.–28. SEP.
PATENT-, VAREMERKE- OG DESIGNRETT	
Praktisk patentprosess	26. SEP.
Det årlige patent-, varemerke- og designrettskurset	31. OKT–1. NOV.
PERSONVERN	
Personvern i praksis	26. SEP.
Det årlige personvernkurset	26.–27. OKT.
Personvern i praksis	14. NOV.
SELSKAPSRETT	
Praktisk styrearbeid	7. OKT.
Sentrale selskapsrettslige emner	9.–10. OKT.
SIVILPROSESS	
Ankeforberedelse og prosedyre for Høyesterett	16. OKT.
Sivilprosess – gjennomføring av rettssaker	6.–14. DES.
STRAFFERETT OG STRAFFEPROSESS	
Praktisk strafferett – Forsvareroppgaver og rolle	17. NOV.

– Bytt jobb eller ikke vær advokat, dersom du ikke har et engasjement for jobben, sa Aage Thor Falkanger.

Syv råd til ferske advokater

– Advokater er en av samfunnets mest innflytelsesrike grupper, og har et stort ansvar overfor både klientene og samfunnet. Vi er blitt helt avhengige av dere.

TEKST: NINA SCHMIDT
FOTO: MONICA KVAALE

Det sa sivilombudsmann Aage Thor Falkanger da han talte på Advokatforeningens mottagelse for landets ferske advokater under Advokatenes fagdager i Oslo i begynnelsen av juni.

Mottagelsen er til ære for alle som har fått bevilling i løpet av det siste året. 466 ferske advokater fra hele landet var invitert, og et åttitalls unge advokater deltok.

VELG Å VÆRE GOD

– Å høre en god advokat, er en fryd og en opplevelse. Da går tiden fort. Den går ikke så fort hvis advokaten er dårlig. Mitt poeng er at dere selv velger om dere vil være en god advokat eller ikke. Det er jeg helt sikker på, og dette er et valg dere må ta, sa Falkanger, som har permisjon som høyesterettsdommer for å være sivilombudsmann.

Talent betyr nok en del, men er ikke det viktigste, mente han.

– Det viktigste er andre faktorer, og de styrer dere helt selv, sa han, og ga syv konkrete råd på veien:

- Vær dedikerte og brenn for det dere gjør. Ha et hjerte i området du jobber med. Om du ikke brenner for det, så skift jobb; enten til et annet fagområde som advokat, eller ikke vær advokat.
- Oppfør dere skikkelig. Dette vet jeg at dere skjønner, men jeg sier det likevel. De dere møter på vei opp, er de samme dere kommer til å møte på vei ned. Så tenk på dette i din opptreden.
- Arbeid samvittighetsfullt. Short cuts nytter ikke, men vil avsløres av domstolen, av kolleger eller av klienter. Og da mister dere tilliten, som er den viktigste kapitalen dere har.

- Ikke å hvile på laurbærene. En advokat er aldri bedre enn sin siste sak. Vær ydmyk og lærevillig, ta nederlagene, og voks på dem. Og gjør det bedre neste gang.
- Ikke bruk så store ord. Det er veldig lett for en advokat å bruke store ord, men dere skal stå inne for dem senere.
- Snakk og skriv klart, særlig for domstolene. Sett dere inn i dommerens sted. Det er sagt et en «good lawyer knows the law, but a great lawyer knows the judge», og det kan jo tolke slik at du kjenner dommeren personlig, men kan også tolkes slik at du kjenner mentaliteten, eller evner å sette deg inn i dommerens sted, og ordlegger og oppfører deg deretter.
- Og til sist: Fatt dere i korthet. Bruk ikke flere og større ord enn dere trenger. Noen av de mest briljante ting som har vært sagt i verdenshis-

SEKS UNGE OM YRKESVALGET

HVORFOR BLE DU ADVOKAT?

– Jeg er opptatt av hva som skjer i samfunnet og som advokat har man en veldig konkret rolle. I tillegg får man anvende jussen i praksis på en spennende måte, sier (fra venstre) **Ole Kristian Holtsmark**. Han har nettopp sluttet i Hjort og begynner som politijurist ved Lillestrøm politistasjon.

Marte Hovde (Wikborg Rein / utlånt til DnB) forteller at hun har en veldig sterk rettferdighetssans. – Jeg er samfunnsengasjert, og liker å jobbe med argumentasjon og språk og man kan være med på å gjøre en forskjell.

Mathilde Wilhelmsen i Bing Hodneland liker å kunne kombinere samfunnsengasjement med en jobb i et høyt tempo, og får være med på mange spennende ting. – For meg er det viktig å kunne integrere litt idealisme i det jeg gjør.

Jon William Rike i OpusCapita ble advokat fordi han ville jobbe med kontrakter. – Jeg så tidlig at kontrakter var veldig bra for å forebygge konflikter. Jeg var åtte år gammel da jeg skrev min første kontrakt, og den var om ukelønn. Med årene skjønte jeg at kontrakter kunne brukes til mer enn ukelønn, og at jussen var riktig vei å gå.

HVORFOR BLE DU ADVOKAT?

Elisabeth Hoffmann (til venstre) og **Mari Campbell Strømme** jobber begge i Bull & Co. Elisabeth var bare syv år da hun fattet interesse for yrket. – Jeg spurte da naboen min, som var advokat, om hvordan jobben var. Fra da av ble det min drøm å bli advokat. Jeg synes det er veldig morsomt at det er så mange måter å tolke ting på. Det er interessant å kunne finne argumenter for den siden du representerer, og så vil retten bestemme hva som egentlig er riktig, sier hun. Mari trekker frem at advokatjobben er svært interessant. – Du har mange muligheter, og hverdagen er spennende og variert.

torien, har vært sagt på veldig kort tid. Abraham Lincolns tale rett før slaget ved Gettysburg, som kanskje

regnes som en av de største oratoriske prestasjoner i historie, tok bare tre minutter.

– Skulle jeg selv prøve meg, så sier jeg det slik: Bli gode advokater, avsluttet Falkanger.

– 2016 var «annus horribilis» for advokatstanden

Fjorårets mange medieoppslag om kriminelle advokater dannet bakteppet da Jens Johan Hjort talte til landets ferskeste advokater om viktigheten av at advokater har tillit – både hos klienter, og i samfunnet forøvrig.

Advokatforeningens leder Jens Johan Hjort oppfordret de unge til å holde etikkens fane høyt.

– Advokater er heldigvis gjennomgående hederlige mennesker. Men det finnes noen brodne kar i våre rekker. Fjoråret var et annus horribilis i så måte, med stadig medieoppslag om uredelige advokater, og tre advokater i fengsel samtidig. Disse brodne karene har snudd det helt på

hodet. De fremmer urett, og de hindrer rett, sa Hjort.

– Hvis dere skulle havne sammen med en slik kollega eller overordnet, så er det avgjørende viktig at dere ikke tilpasser deres etikk, men at dere definerer deres egne høye standard. Sett dere inn i regler for god advokat-skikk, og lev etter dem. Og skulle det by på problemer der ute i yrkeslivet, så vit at vi er der for dere. Ta kontakt

hvis det oppstår situasjoner der dere trenger råd, oppfordret Advokatforeningens leder.

– Vi advokater har en viktig samfunnsrolle, sa Jens Johan Hjort.

ADVOKAT-FEST!

Flere hundre advokater deltok på den store advokatfesten på Taket, Steen & Strøm.

FOTO: MONICA KVAALE

MYE Å SKÅLE FOR: Før artistene gikk på scenen, skulle det skåles for de flinke talentprisvinnerne fra Thommessen.

SUPERMANN: Trøndergeneral Kyrre Osmundsen (i midten), holdt takk for maten-tale på Representantskapet og disiplinærutvalgenes middag iført Supermann-drakt, men holdt en litt mer tradisjonell klesstil her. Til venstre Robert Leite.

80-TALLS MUSIKK FYRTE OPP TAKET: Glad vestkystrock fra Fagernes Yacht Club, et band som ifølge en anmeldelse «vil få selv en surmaga musikk-forstå-seg-på-er til å dra på smilebåndet».

KOM PÅ NACHSPIEL! Merete Smith oppfordret alle til å ta turen til Frokostkjelleren etter midnatt.

GRAND OLD MAN: Hans Stenberg-Nilsen var leder av Advokatforeningen fra 1985 til 1988. Her med advokat Lisbet Natland.

ROCKEFOT PÅ FØRSTE RAD: Artisten Julie Bergan leverte.

SLAPP SEG LØS: Advokat Jannicke Keller-Fløystad fra Eldens Bergenskontor og hovedstyremedlem Hallvard Østgård fra Tromsø.

ØSTFOLD- og FOLLO-BENKEN: Elna K. Holbye og Morten Bryn, hhv leder og nestleder i kretsen.

Disiplinærutvalgs-medlemmer vil ha bedre betalt

RETT FRA LEVRA: – Det er en mening i å drive rettspolitikk, men det er latterlig at vi skal gjøre alt det gratisarbeidet vi gjør, og at vi ikke får betalt for avvisningssakene. Vi kan bare ikke ha det sånn, sa Inger Marie Sunde fra disiplinærutvalget i Aust- og Vest-Agder, Sør Rogaland og Haugesund, her med leder i disiplinærutvalg sør, Pål A. Eide.

Honorarene i Advokatforeningens disiplinærutvalg har stått stille siden 2012. Nå tar flere av medlemmene til orde for økte satser – og at de må få betalt også i avvisningssaker.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Saken kom opp på Advokatforeningens disiplinærutvalgs møte under Advokatenes Fagdager i Oslo. – Jeg skal

ikke være talsmann for en grådighetsskulptur, men jeg synes i all beskjedenhet det er for dårlig timebetalt det vi har i dag, sier leder i disiplinærutvalget sør, Pål A. Eide.

Han har regnet seg frem til at kretsen behandler omkring femti saker i året, og at saksbehandlerne i gjennomsnitt bruker en time og tjue minutter på hver sak. Dette gir en timespris på om lag 450 kr i timen. Men det gjøres ifølge representantene også mye dugnadsarbeid som aldri godtgjøres.

På disiplinærmøtet, der representanter fra alle Advokatforeningens kretser deltok, var det bred enighet blant dem som tok ordet om at en indeksregulering av dagens honorarer bør være et

minimum. Flere tok også til orde for at såkalte avvisningssaker bør honoreres. Blant dem var Silje Remøy, som leder Advokatforeningens disiplinærutvalg i Hordaland og Sogn og Fjordane krets.

SPÅR ADVOKAT-MANGEL

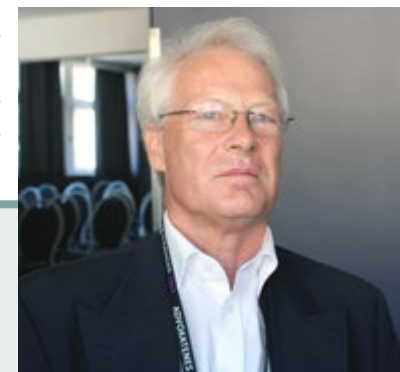
– Motivasjonen for å sitte i disiplinærutvalget er veldig sjelden økonomi. De som er med her er genuint interesserte. Men at avvisningsbeslutninger ikke skal honoreres gjør at fordelingen av midlene blir veldig urettferdig og ujevn, fastslo Remøy.

Også Underutvalgsleder Jørgen A. Bull fra Disiplinærutvalget i Oslo krets var kritisk.

– Hvis ikke satsene snart økes vil vi få problemer med å få kvalifiserte advokater til å jobbe med disiplinær-sakene. Det samme skjedde med dommerembeter på slutten av 90-tallet. Da

man så satte opp lønnen, steg også søk-ertallene, sa Bull.

Planen er nå at et forslag om honorar-økning skal fremmes for Advokatforeningens hovedstyre.

ENGASJERT: – Det er viktig at advokatene deltar i dugnadsarbeid for å bedre standens omdømme blant det rettsøkende publikum, påpeker Kåre Idar Moljord, mangeårig medlem i Advokatforeningens disiplinærssystem.

– Har vært for dårlige til å innrapportere grove brudd

– Advokatstanden er avhengig av samfunnets tillitt. Som advokater og forsvarere har vi et viktig samfunnsoppdrag. Derfor er det veldig viktig at vår stand er opptatt av både faglig og menneskelig kvalitet, etikk-spørsmål, og at vi er transparente og åpne i klagesaker om advokater, sier Kåre Idar Moljord til Advokatbladet.

– I Oslo har vi fått inn flere tunge klagesaker, og flere saker som grenser opp mot straffbare forhold og går utover reglene for god advokatskikk. Det er særlig viktig å ta tak i disse på en god måte, og vise for omverdenen at disiplinærmyndighetene ikke verner om sine egne. Det har tidligere vært reist beskyldninger om slike tendenser, sier Moljord.

Han mener derfor det er helt på sin plass at disiplinærsystemet forenkles, og at tilsyns- og disiplinærorganene får et betydelig innslag av offentlig oppnevnte representanter når den nye advokatloven kommer på plass.

– Jeg tror vi har vært for lite flinke til å innrapportere de alvorlige bruddene på advokatskikk, for å få vurdert bevillingen. Men her har det vært en positiv utvikling ettersom det har kommet flere innrapporteringer fra disiplinærmyndighetene til tilsynsmyndighetene enn før.

– FOR TREGT

I kjølvannet av de alvorlige sakene, deriblant Mirmotahari-saken, har det kommet kritikk mot at det er svært vanskelig å avskilte advokater.

– I dag er det et veldig komplisert og langsomt system. Samfunnet er ikke tjent med at det tar så lang tid å behandle sakene, påpeker Moljord, som har ledet disiplinærorganet i Oslo i halvannet år, etter å ha vært underutvalgsleder i åtte år.

– Hva får deg til å bruke så mye tid på et slikt verv?

– Jeg føler at jeg som advokat har et samfunnsoppdrag i å synliggjøre advokatenes viktige rolle innenfor tilsyn- og disiplinærsystemet, sier Moljord.

DISIPLINÆR-HONORERING

- Leder for disiplinærutvalget Oslo krets – 55.000 kroner.
- Disiplinærutvalgslederne øvrig kretser – 30.000 kroner.
- Førstvoterende i klagesak unntatt i saker som avvises – 3000 kroner.
- «Åpenbart grunnløse» saker avgjort av leder alene – 3000 kroner pr. sak. Tidligere ble disse sakene ikke honorert ettersom de ble klassifisert som avvisnings-saker.
- Ekstra honorering fra Oslo krets til disiplinærutvalget i Oslo (satser for 2017): Leder: 8821 kroner. Underutvalgsleder: 6616 kroner. Medlem: 5513 kroner.

ANNONSE

Finansavisen
JUS 15. september
10. november

Magasinet har en redaksjonell profil med artikler innen jus, finans, skatt og annet interessant, skrevet for næringslivs-folk og advokater. Magasinet gir også en unik mulighet for annonsering og profilering av juridiske tjenester. 71,4% av Finansavisens lesere har beslutningsmyndighet ved juridisk bistand eller valg av advokattjenester. Advokatfirmaer og andre med tilknytning til advokattjenester som annonserer i Finansavisen skyter blink. JUS-magasinet har meget høy nytteverdi for leserne og har lang levetid.

Magasinet distribueres med Finansavisen.

Opplag: 40 000

For annonseinformasjon kontakt: Caroline Reed Smith-Meyer
Tlf. 900 15 283 – E-post: caroline@hegnar.no

Finansavisen

Produktiviteten til himmels med roboter som aldri er syke eller bakfulle

– Maskiner som er mer presise enn mennesker, er et konkurransefortrinn som klientene vil være på jakt etter. Dette vet de smarteste advokatfirmaene, sa Chrissie Lightfoot.

- Selvbetjening innen advokattjenester skyter fart.
- Teknologiselskapene vil begynne å henvende seg direkte til advokatenes klienter.
- Innen ti til femten år vil mange advokat-tjenester foregå uten menneskelig innblanding.

TEKST: NINA SCHMIDT
FOTO: MONICA KVAALE

Dette var noen av budskapene fra den anerkjente «futuristen» og advokaten Chrissie Lightfoot, da hun holdt foredraget «Robotene kommer» for Advokatforeningens øverste organ, Representantskapet, under Advokatenes fagdager i Oslo. Også advokater fra de største firmaene i Norge var invitert til foredraget.

Lightfoot, som er fra Yorkshire i England, står bak robot-advokaten Lisa (Legal Intelligence Support Assistance) og er grunnlegger av konsultentselskapet EntrepreneurLawyer Ltd, som spesialiserer seg på såkalt AI (artificial intelligence) og roboter til advokatbruk. Hun har også skrevet bøkene «The naked lawyer» og «Tomorrow's naked lawyer».

– Jeg har vært forretningsadvokat, og som sådan kjenner jeg deres bekymringer. Men jeg håper at det jeg skal snakke om her i dag, vil fjerne deres bekymringer for fremtiden, innledet Lightfoot.

LYNRASK JOBBING

– Folk spør meg alltid hva som blir det neste store. I dag er kunstig intelligens på alle agendaer, og vi hører at roboter vil ta over både de såkalte hvitsnipp-

jobbene og manuelt arbeid. Men selv om kunstig intelligens er «hypet», så er den veldig ekte, og i ferd med å bli tatt i bruk i mange sektorer, inkludert advokatbransjen, sa Lightfoot.

Flere eksisterende systemer kan gjøre unna tre ukers partnerarbeid på tretti minutter, sa hun, og trakk frem IBMs Watson (et system for kognitive teknologier basert på kunstig intelligens og maskinlæring), ROSS (den første AI-advokaten), Kira, som brukes av blant annet Deloitte (se neste side), samt det globale advokatfirmaet Dentons' teknologiplattform Nextlaw Lab. Men spesielt Luminance-teknologien er attraktiv, mente hun.

– Noen ganger må man bruke måneder og år på å trene et system. Men Luminance kan man trene opp på noen dager.

KOBLER HJERNE OG MASKIN

Noen av løsningene er også nyttige for nisjefirmaene, sa hun.

– Selv om du driver et kontor alene, så ikke vent. Det finnes mange løsninger som er ganske billige å ta i bruk. Spørsmålet er om du er villig til å satse,

sa Lightfoot, og nevnte konkret såkalte chatbots og IBMs Watson-plattform.

En chatbot er et dataprogram som kan føre en dialog med brukeren, enten via lyd eller tekst.

Tiden fra innovasjon til et produkt når ut til massene, er blitt mye kortere. – Å knytte sammen den menneskelige hjerne med kunstig intelligens, en såkalt neurolink, kan trolig gjøres om fire-fem år. Da vil vi bare kunne tenke på en handling, og så vil systemet utføre den. Vår reaksjon på å høre om noe slikt er typisk «oh my God, det vil aldri skje», men vi må faktisk drøfte hvordan dette vil innvirke på ulike lovreguleringer, sa Lightfoot.

FREMTIDEN ER HER

Advokattjenester kan foregå helt uten menneskelig innblanding om ti, femten år, spådde hun.

– Det vi tidligere så som ren science fiction og forskrudd, det skjer. Vi kan omfavne det, og ta kontroll, eller la være å gjøre noe som helst, og bli akterutseilt. Det er opp til dere. Det kommer til å bli «the have's and the have-nots». Dere må bli en del av denne reisen! Klientene

deres vil forvente maskinbruk, og forvente en prisforskjell, på en eller annen måte. Utfordringen for dere er å øke produktiviteten og øke verdien for klienten, sa Lightfoot.

KLIENTER KAN BLI RAPPET

Advokatfirmaer konkurrerer på dette feltet ikke bare mot hverandre, men også mot store teknologiselskaper, understreket hun.

– Dere er ikke immune mot konkurransen fra teknologiselskapene. Dette sier jeg spesielt til de store advokatfirmaene, sa Lightfoot.

Teknologien gir en mulighet til å tenke nytt, fremholdt hun.

– Arbeidet på advokatkontoret har aldri vært kostnadseffektivt eller tidseffektivt. Nå må man tenke på en helt ny måte. Robot-advokater gir helt nye forretningsmuligheter.

– Med en robot kan du serve hundrevis av klienter på samme tid, mens du sover, til og med, og få betalt for det. I Storbritannia har for eksempel 53 prosent av alle firmaer aldri brukt en advokat. I Skandinavia er situasjonen sannsynligvis den samme. Her er det en

Ikke utsett det lenger, ikke vent, men omfavn kunstig intelligens, var budskapet fra Lightfoot til Representantskapet.

enorm mulighet for å ta i bruk teknologi på en smart måte. Teknologi brukes jo allerede, for eksempel innen forsikring. Så publikum stoler på teknologi.

ER ALDRI SYK ELLER BAKFULL

Hun trakk frem sin egenutviklede advokatrobot Lisa.

– Lisa skaper mer arbeid for advokater, hun gjør dem ikke arbeidsledige, men skaper markeder for advokater der de ikke tidligere eksisterte. Det handler om å utvide vår intelligens, og det er ikke en trussel, men en mulighet. Du vet hva du kan, og du kjenner

dine klienter. Og du trenger ikke være 24 timer i døgnet på kontoret. Og når disse systemene er oppe og går, så kommer de aldri bakfulle på jobb, eller ringer inn og sier at de er syke. Maskinene vil få produktiviteten din til å gå i taket, det er mitt budskap. Maskinene vil bli smartere enn menneskene, men de vil aldri bli klokere. Maskinene blir aldri bedre enn oss, sa Lightfoot.

I år vil vi se en voldsom økning i bruken av såkalte chatbots, sa hun.

– Jeg vet at i alle fall to advokatfirmaer i Skandinavia er i ferd med å skaffe seg slike.

Advokat-robot trenes på norsk

DLA Piper «trener» opp advokat-dataprogrammet Kira til å håndtere norske forhold. Programvaren brukes i stor stil i USA og UK, og har allerede håndtert transaksjoner for svimlende én billion kroner.

TEKST OG FOTO: GEORG MATHISEN

– Noen sier at de allerede bruker kunstig intelligens. Men det gjør de ikke – den finnes ikke ennå. Vi er på vei dit, men det vi bruker nå, er maskinlæring, sier Jan Sandtrø, teknologiadvokat og partner i DLA Piper.

Det globale advokatfirmaet har tatt i bruk maskinlæring – altså programvare

som finner mønstre og bruker dem til å lære gradvis mer og mer – i stor stil. Systemet heter Kira. DLA Piper har brukt Kira på flere titalls store transaksjoner allerede, og varsler teknologisk revolusjon.

SKREDDERSYS PÅ NORSK

– I USA og Storbritannia brukes det i stor skala. Vi har brukt det på over førti store transaksjoner foreløpig. Du trener systemet til å identifisere ting, og til å finne avvik. Du kan for eksempel trene systemet til å finne alle «change of control»-bestemmelser som avviker fra en mal. Fra flere hundre tusen sider kan du få ut en rapport på sekunder, forklarer Sandtrø.

Nå er DLA Piper i Norge i gang med å skreddersys, teste og trene Kira for norske forhold. Det krever kunnskap om norsk rett, men også om syntaks (setningsbygning) og lingvistikk (språkvitenskap).

Det er ingen andre som har et tilsvarende system i Norge i dag, selv om noen liker å si det, ifølge Jan Sandtrø.

Det koster, nemlig. DLA Piper vil ikke gå ut med prisen offentlig, men prisen er så høy at Sandtrø mener at ingen norske firmaer ville klart det alene.

GRANSKNING

Samtidig kan Kira brukes til mer enn juss og transaksjoner. Innenfor granskning, for eksempel. Selv har Sandtrø arbeidet med granskningen av Statoil i

Libya, en av Norges største granskninger.

– Vi gikk gjennom mange millioner sider med dokumenter manuelt. Dette er typisk noe som kunne ha vært gjort mye mer effektivt med et slikt system, sier han.

– Måten vi jobbet på, med mennesker, er veldig lik den måten vi jobber på med maskiner nå. Du finner strenger og avvik, og du finner faktum i saker. Det er kreativiteten som setter grenser.

I 2015 ble Kira brukt på transaksjoner tilsvarende nesten en billion kroner – 100 milliarder dollar. Teknologien sparte advokatene for mellom tyve og nitti prosent av tiden de ellers ville bruke på å gjennomgå dokumentene. Foreløpig brukes programmet som støtte i tillegg til ordinær gjennomgang, derfor de store forskjellene.

MINDRE KJEDELIG ARBEID

Sandtrø frykter ikke for sin egen jobb, eller for advokatyret generelt.

– En del repeterende og standardisert arbeid vil nok forsvinne. Så vil advokatene jobbe med de finere, vanskeligere spørsmålene. Mer med analysen enn med researchen, sier han.

– Samtidig blir det neppe flere teknologer i advokatfirmaene. Jo mer komplisert teknologien blir, desto enklere blir den å bruke. Men sekretærrollen kommer til å utvikle seg, og det blir flere assistenter, spår Sandtrø.

– Skal man la noen andre sitte med eierskapet til noe som blir fantastisk intelligent og smart?

Advokatfirmaets data lærer advokatroboten å bli klokere. Men hvordan hindre at leverandøren ikke stikker av med rettighetene?

TEKST: GEORG MATHISEN

– Her står kampen om informasjonen og hjernekraften for fremtiden, sier Nicolai Halbo. Han er assosiert partner i Simonsen Vogt Wiig, og har arbeidet med IT-kontrakter i mange år.

Når en kunde – for eksempel et advokatfirma – skal inngå en avtale om programvare som beveger seg mot kunstig intelligens, er det flere ting å tenke på enn ved andre teknologiavtaler, konstaterer han.

LÆRER Å RESSONNERE

– Du kjøper en løsning som du så lærer opp med firmaets og klientenes data. Da er spørsmålet: Hvem er det som har rettighetene til alt roboten har lært, spør Halbo.

– Våre data er våre data, og dem beskytter vi. Det har ikke leverandørene noe problem med å gå med på. De kan også si at det som spesifikt utvikles for deg, er noe som du eksklusivt beholder eierskapet til. Det høres bra ut, men etter det, faller de fleste av, sier han.

– Det vi ikke tenker på, er at roboten vil ta til seg måten vi resonnerer på, måten vi utformer avtalene på, og hvilke valg vi treffer i gitte situasjoner. Her har vi mye å

bidra med, som vi ikke ønsker at skal bli tilgjengelig for andre. Vi må være klar over at det er snakk om betydelige verdier, sier Halbo.

VIL HA KLARHET

Han sammenligner med helt vanlig programvare: Der lærer leverandøren av kundene hvordan systemet brukes, og så kommer det nye versjoner som tar hensyn til dette. Robotene som nå kommer, er mye mer intelligente og lærer etter hvert.

– Hva er det leverandøren kan bruke denne lærdommen til? I hvilken målestokk kan den brukes? Det er interessant å få klarhet i, sier han.

Halbo ser for seg en modell der prisen på teknologi gjenspeiler hva kunden bidrar med for å øke verdien på en slik robot.

– Det store bildet er at man må være litt bevisst på hvordan utviklingen går, hva man egentlig er med på å bidra til, og om man skal la noen sitte med eierskapet til noe som blir fantastisk intelligent og smart, sier han.

MASKINBASERT SKJØNN

Et advokatfirma må bruke mye tid og legge ned en betydelig innsats for

IKKE BARE ENKELT: Når en robot vet hvordan advokatene i firmaet tenker, hvem har da eierskap til kunnskapen, spør Nicolai Halbo.

å lære opp maskinen. Det gir de største en fordel. Samtidig er det forskjeller fra advokat til advokat. Slik er det allerede i dag, mener Halbo: En advokat som ikke er god på IT, vil bruke mye lengre tid på å kvalitetssikre en omfattende avtale enn en advokat som er god på IT-verktøy.

– Klientene må også læres opp til å stole på en sårn type tjeneste. Automatisering vil komme på enklere rettsområder først. Det å svare på faktabaserte ting. Når roboten skal begynne å anvende skjønn, da blir det mer komplekst. Det gjenstår å se hvor gode disse maskinene blir. Erfaringen med bruken vil avgjøre hvor mye klientene stoler på en robot fremfor et menneske, sier Nicolai Halbo.

Kunstig intelligens i advokatfirmaene vil bli en «gamechanger de luxe», mener Jan Sandtrø. På skjermen bak er systemet Kira.

Flere advokat-systemer

Ravn ACE er navnet på en kunstig intelligens robot som finner frem i, leser og lager oppsummeringer i enorme mengder såkalt ustrukturert data, ti millioner ganger raskere enn et menneske. Ravn Systems ble grunnlagt i 2010, og tok i bruk kunstig intelligens i mars 2015. Firmaet tilbyr ulike produkter til advokatmarkedet, se www.ravn.co.uk/legal-industry/

Luminance er ifølge egne nettsider markedsledende på kunstig intelligens-plattformer til advokatbransjen. Teknologien springer ut fra University of Cambridge. «Luminance forstår språk på samme måte som mennesker, men i et volum og et tempo et menneske aldri vil beherske», ifølge egenreklamen. Brukes til due diligence, compliance, forsikring og kontrakter. Se www.luminance.com

Kira Systems ble grunnlagt av en advokat og en matematiker/programmerer, og har egne advokat-programmer som ifølge nettsidene vil spare brukeren for mellom tyve til førti prosent tid allerede ved første forsøk. Egne programmer for blant annet due diligence, kontrakter og compliance. Se <https://kirasystems.com/benefits/law-firms>.

Amerikanske **Ross** har bygd en insolvensadvokat på IBMs Watson-plattform, som det går an å snakke med takket være Apples Siri-løsning. Se en video av hvordan Ross virker på www.rossintelligence.com.

Det London-baserte advokatfirmaet Clifford Chance brukte en annen, lignende løsning – **Neota Logic** – for å hjelpe klientene sine med det nye verdipapirhandelsdirektivet Mifid II.

Les mer her: www.neotalogic.com

I tillegg skjer det en voldsom teknologisk utvikling på andre områder. **Blokkjede-teknologien** (blockchain) kan endre måten transaksjoner dokumenteres og gjennomføres på. «Blokkjeden er et desentralisert system som holder rede på inngåtte avtaler og som er tilnærmet umulig å jukse med. Den blir en slags nettverk av digitale soreskrivere som garanterer at dokumentet (filen) du har foran deg, er originalen, og som dessuten passer på hverandre», skriver Agenda Magasin. Les mer på nett www.aftenposten.no/kultur/Her-er-maskinen-som-vil-gjore-tillit-overflodig-11-154b.html.

Hoppet av advokat-karrieren for å bygge Lawbotics

Merete Nygaard har ansatt teknisk sjef og driver jussteknologi-firmaet Lawbotics og sitt eget advokatfirma Nygaard.law som bigeskjeft.

Å gjøre juridisk kunnskap mer tilgjengelig er målet til tidligere Wiersholm-advokat Merete Nygaard, som bygger advokat-roboten Lawbotics i Oslo.

TEKST OG FOTO: GEORG MATHISEN

Merete Nygaard har åtte år bak seg som forretningsadvokat, men sa opp jobben i Wiersholm for å begynne for seg selv.

– Jeg ble oppmerksom på legaltech-sfæren og så at det ikke var så mye som hadde skjedd i Norge ennå, sier Nygaard.

Utgangspunktet for Lawbotics er å gjøre juridisk kunnskap mer tilgjengelig for små og mellomstore bedrifter. Automatisk utforming av aksjonæravtaler er første tilbud. Gründeren vil gå videre med alt fra kommersielle avtaler til håndtering av ansatte – alle de vanlige juridiske prosessene som en bedrift trenger å få gjort. Til nettavisen Shifter forteller hun at planen er å ha på plass komplette automatiserte prosesser for å løse juridiske behov knyttet til styrearbeid, emisjoner, ansettelse og kommersielle avtaler i løpet av høsten.

TAR UNNA GROVARBEIDET

–Vi effektiviserer noe av det manuelle arbeidet. Så kan vi advokatene ta

skreddersøm og gjøre de mer avanserte problemstillingene som advokater fortsatt må gjøre, sier Nygaard.

Hun er i dialog med små og mellomstore firmaer som kan bidra med innhold til plattformen, men som ikke kan bruke ressurser på å bygge opp sine egne teknologiske løsninger.

– Men en guidet prosess på nett for skjemautfylling og tilpassing av dokumenter er jo et stykke unna kunstig intelligens og robotadvokater?

– Jo, men automatisering er det første som må skje. Så vil vi ta i bruk maskinlæring for både å utvikle tjenestene og å hjelpe til på advokat- og klientsiden. Kunstig intelligens blir et verktøy til å gjøre prosessene enda mer effektive. Så ser vi også på hvordan vi kan utnytte blockchainteknologi og smarte kontrakter, sier hun.

– Vi er i en tidlig fase, men på sikt kommer dette til å bli veldig stort, spør Nygaard. Til høsten lanserer hun en betaversjon for de første brukerne.

Klientene vil ha «more for less»

Pass på hva som virkelig er verdifullt for klienten, og ikke glem sikkerhet og personvern, råder Thommessen-sjef Sverre Tyrhaug.

TEKST OG FOTO: GEORG MATHISEN

De store advokatfirmaene bruker mye tid og penger på å teste ut roboter og kunstig intelligensforløpere i forskjellige varianter. Mange er opptatt av å ligge foran konkurrentene.

– Thommessen har vært tidlig ute med å vurdere verktøy som baserer seg på kunstig intelligens. Da vi kjørte en pilot på et due diligence-verktøy for mer enn ett år siden, var dette første gang programmet fikk bryne seg på det norske språket, sier managing partner Sverre Tyrhaug.

– Vi har også gjennomført vår første robotisering av en årlig administrativ rutine, forteller Tyrhaug, som har styrket arbeidet ved å ansette en egen digitaliseringssjef.

«MORE FOR LESS»

Teknologien er tilgjengelig for alle, prisen er relativt overkommelig, produktene blir raskt bedre og konkurransen blant leverandørene er stor, peker han på. Først og fremst vil teknologien gå gjennom dokumenter og klassifisere og oppsummere det den finner. I neste omgang kan den ta over utarbeidelsen av dokumenter, due diligence og vurdering av en rettsituasjon.

– Vi må ha fokus på hva som virkelig vil være verdifullt for våre kli-

enter for å møte deres ønske om å levere «more for less». Vi må analysere prosjektene og prosessene våre for å finne de oppgavene som er egnet for automatisering og digitalisering, og så finne gode teknologiløsninger for dette, sier Tyrhaug.

HVEM EIER LÆRDOMMEN?

Han understreker at det trengs innsats og investeringer for å gjøre verktøyene gode nok til for eksempel å takle norsk språk og norsk regelverk, og for å tilpasse dem til hvordan klientene vil ha tjenestene levert.

Samtidig stiller han, som Nicolai Halbo i Simonsen Vogt Wiig, spørsmål om eierskapet til teknologien som utvikles.

– Hvem blir eier av den maskinlæringen vi tilfører leverandørens algoritmer. Lærdommen som advokatfirmaet bidrar med for å tilpasse verktøyene til sitt eget bruk, kan være vanskelig å ta med seg hvis firmaet velger å bytte leverandør og teknisk løsning, sier Tyrhaug.

Han mener likevel at den kanskje største utfordringen er å få advokatene til å ta i bruk de nye løsningene og å sette av tid i hverdagen til å teste dem ut.

Kunstig intelligens vil ta over flere oppgaver, men ikke det å forstå klientenes situasjon, forhandle eller håndtere uventede situasjoner, sier Sverre Tyrhaug.

ADVOKATHJELP

Nygaard ønsker å knytte kontakt med spesialister på forskjellige rettsområder, og gjerne advokatfrilansere og de som sitter i mindre firmaer utenfor Oslo.

– Lawbotics skal ikke konkurrere mot advokatfirmaene, men være en

tjeneste som møter dem som ikke bruker advokat i dag.

23. august samles jussteknologiinteresserte for å skape en møteplass: Da inviterer Lawbotics til et såkalt «meet up» i firmaets lokaler i Universitetsgata 7 i Oslo.

Jusstudenter med chatbot

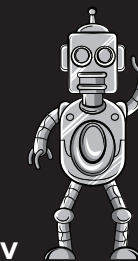
The Law Tech Factory er et nytt firma som springer ut fra StartupLab i Oslo som utvikler tjenester innen kunstig intelligens og jus, grunnlagt av Lars Røed og Henrik Limseth. De to har bakgrunn fra studier i jus, statsvitenskap og fysikk, og har mentorer fra Senter for rettsinformatikk ved Institutt for privatrett og Språkteknologigruppen ved Institutt for informatikk ved UiO.

– Vi lager en chatbot som bruker kunstig intelligens til å tolke naturlig språk, og som genererer naturlig språk tilbake. Det er egentlig bare språkteknologi, men dataen kommer fra rettskilder som lover, forskrifter, dommer og kommentarer, sier Røed til Shifter, en uavhengig nettavis som skriver om norske teknologibedrifter.

De to mener at teknologien ikke vil erstatte advokater, men fungere mer som en advokatassistent.

På nettsiden <https://lawtechfactory.com> finner du blant annet verktøy til å sette opp en samboeravtale.

Foreløpig synes de to grunnleggerne at det er for tidlig å snakke med Advokatbladet om planene sine.

Egen robot-lov

Europaparlamentet ber om egne lover om roboter og robotteknologi, og vedtok en resolusjonen tidligere i år.

– Europaparlamentet foreslår at kommisjonen for de mer avanserte autonome roboter innfører en egen rettslig kategori – «elektroniske personer». Denne elektroniske person tenkes da registrert i egne registre og kan bli et subjekt for både rettigheter og forpliktelser, skriver partner Ole Tokvam hos Bing Hodneland på Hegnar.no.

Dette kan i sin tur føre til at en robot blir saksøkt og må engasjere advokat for å representere seg.

Litt mer nærliggende er spørsmålet om hvem som har ansvaret for en skade som skyldes en avansert robot. Her foreslår Europaparlamentet en obligatorisk forsikringsordning på samme måte som for biler.

– Junioradvokatenes jobb vil bli automatisert

Bransjens fremtidige vinnere kan teknologi, og er kreative med høy etisk bevissthet og samfunnsforståelse, mener teknologiekspert Silvija Seres.

TEKST OG FOTO: HANNE EIDE ANDERSEN

– Lær dere teknologi på bløffenivå, sa Silvija Seres, da hun nylig holdt foredrag for Yngre Advokater i Oslo. Utsagnet var humoristisk formulert, men Seres er krystallklar på at advokater snart vil trenge grunnleggende innsikt i teknologiske verktøy i mye større grad enn i dag for å kunne utøve sitt fag.

– Livslang læring blir en grunnleggende del av vår profesjonelle hygiene, sa Seres.

Hun har mastergrad i computer science fra Universitetet i Oslo og doktorgrad i matematikk fra Oxford. Hun har vært en del av Alta Vista-teamet i Silicon Valley, og har erfaring både fra styrer og som investor i en rekke teknologiselskaper. I dag er hun blant annet styreleder i Nordea og NRK.

MER REGNEKRAFT ENN NASA

Seres fanget tilhørerne med en gjennomgang av bakgrunnen for dagens eksplosive teknologiutvikling, også omtalt som «den fjerde industrielle revolusjon».

– Det skjer en type vekst som vi aldri har sett før i vår historie. Dere har mer regnekraft i lommene deres enn NASA hadde da de sendte mennesker til månen. Chipene i mobiltelefonene deres kostet flere millioner kroner, eksplifiserte Seres, og siktet til kapasiteten til en vanlig smarttelefon.

Seres snakket også om hvordan digitaliseringen gjør at de fleste yrkesgrup-

– Det er ekstremt viktig å kombinere den analytiske, teknologiske verktøykassen med det kreative i mennesker som vi ikke kan lage algoritmer for, sier Silvija Seres.

per må arbeide mer tverrfaglig i fremtiden.

– Det vil være ekstremt viktig å kunne operere på tvers av teknologi, samfunn og næring, og det gjelder også advokater, sa hun.

SKJØNN KAN IKKE AUTOMATISERES
Seres pekte på flere hovedtrender som vil prege jussen som et resultat av teknologiutviklingen.

– Arbeidet som junioradvokater gjør, er automatiserbart. Dette er den lette jussen, som vi enkelt kan få maskinene til å utføre. De kan lage smarte kontrakter basert på blockchain-teknologi, utarbeide standardiserte kundeanalyser og mye annet som vi allerede har en del spennende startups og eksperimentering rundt, sa Seres.

Men evnen til kritisk tenkning og ekstrem samfunnsforståelse vil være veldig viktig for advokater i fremtiden, påpekte hun.

– Å tolke lovgivningen gir veldig sjelden et ja eller nei, men som regel et tja. Å lande på riktig sted med det tjaet, tror jeg alltid kommer til å være en menneskelig jobb. Skjønn, kompleks problemløsning, vanskelig kommunikasjon, teamarbeid, etiske kompass og kreativitet er viktige, menneskelige egenskaper som ikke vil kunne automatiseres, mener Seres.

TRE KONKURRANSEOMRÅDER

Hun synes det er vanskelig å sammenligne den digitale konkurransedyktigheten til norsk advokatbransje med andre land, fordi systemene er så grunnleggende forskjellige. Hun utpeker tre viktige konkurranseområder i juristenes digitale fremtid:

- Utvikling og bruk av analytiske digitale verktøy som kan automatisere noen av de vanligste prosessene i advokatenes arbeid. Kontraktoppsett og kontroll, datainnsamling og analyse, oversikt over lovsamlinger og tidligere praksis, finansieringsmodeller og lignende er konkrete eksempler.
- At advokatene i større grad kompletterer de beste, automatiserte verktøyene med det som verktøyene ikke kan regne seg frem til –

– Det er stor forskjell mellom de ulike firmaene i Norge, men et raskt økende fokus på dette nå. Det merker vi på de mange teknologi-eventene i bransjen i det siste, sier Nikolaos Kratimento, advokatfullmektig hos EY Norge (t.v.). Her sammen med jusstudent og tech-gründer Awais Mohammad Iqbal (19) og advokatfullmektig i Advokatfirmaet Arktis, Mathias T. Gebremichael (26).

– Norske advokater litt bakpå

– Det er ingen hemmelighet at advokatbransjen er relativt konservativ, sier Awais Mohammad Iqbal. Andreårsstudenten på jusstudiet er gründer av startup-bedriften LawTech AS som utvikler nye metoder for verdiskapning, rekruttering og markedsføring i advokatbransjen basert på digital teknologi.

Han kjenner seg godt igjen i Silvija Seres beskrivelse av realitetene, og mener at advokatbransjene i USA, Storbritannia og Kina er de mest spennende og innovative innen bruk av ny teknologi i utøvelsen av sine virksomheter.

– Norge ligger tradisjonelt litt bak, og mange firmaer ser nok fortsatt for

seg utfordringene fremfor mulighetene. Men blant de større forretningsadvokatfirmaene aner jeg en nysgjerrighet og åpenhet, de har en proaktiv tilnærming, sier han, men understreker:– Det viktigste er ikke hvem som er først ute med å ta i bruk ting, men hvem som blir best på å bruke det.

logisk eller statistisk – på grunn av etikkens, verdens, lovsystemens og utviklingens grunnleggende ulogiske vesen.

- Utvikling av jussfaget innen reguleringer for skatt, arbeid, personvern,

helse og andre viktige områder av folks liv og samfunn.

– Dette er områder som i dag endres raskere av teknologi enn det våre eksisterende systemer for regulering klarer

å henge med på. Det er landene med de mest robuste, fleksible og fremtidsoffensive regulatoriske og politiske systemene som kommer til å posisjonere seg best for fremtiden, også innenfor advokatbransjen, sier hun.

Den lange veien hjem

Først da flyet var i luften våget Hans Marius Graasvold (42) å tro at Joshua French endelig var på vei hjem. Etter fire år som advokat i en av norgeshistoriens mest omtalte kriminalsaker, skal Graasvold nå selv tilbake til røttene sine; juridisk, geografisk og musikalsk.

TEKST: TORHILD RIBE
FOTO: HENRIK EVERTSSON

Navn: Hans Marius Graasvold (42)

Bosted: Vøyenenga i Bærum, snart Skien

Opprinnelsessted: Skien

Sivilstatus: Gift med Anna, pappa til Aleksander, Nicolai, Oda og Ville.

Hvilke aviser eller nettaviser leser du daglig? VG på nett, Morgenbladet, DN

Favorittnettsted: YouTube (nerder utover natten med Rig Rundown på Premier Guitar)

Favoritt-tidsskrift: No Depression

Hvilken bok leste du sist? Svetlana Aleksijevitsj, Slutten for det røde mennesket

Hvilken app bruker du mest? Lite aktiv app-bruker...

Lager du matpakke? Ja, til barna.

17 mai 2017: Klokken er rundt ett på natten når den siste telefonen fra utenriksministeren kommer med beskjeden: Privatflyet med Joshua French om bord har lettet fra flyplassen i Kinshasa og forlatt kongolesisk luftrom. Etter åtte år i fangenskap er Joshua French på vei hjem.

Hans Marius Graasvold, som siden august 2013 har vært forsvarer for den draps – og dødsdømte nordmannen, har hatt løpende kontakt med Børge Brende gjennom dagen. Først nå våger han å tro at det nitide arbeidet med å få klienten ut av Kongo, endelig har ført frem.

– Den første tanken min var vel at det var en jævlige god timing at vi fikk han hjem på 17.mai. Nei, altså, det var veldig spesielt, sier Graasvold.

MØTT FRENCH I NORGE

Det har gått en snau måned siden det foreløpig siste kapitelet ble skrevet i en av norgeshistoriens mest omtalte kriminalsaker. Graasvold møtte French omtrent en uke etter den dramatiske hjemkomsten.

– Folk slipper ut av fengsel hver dag, man skal passe på å se saken i kontekst

«Jeg har fått kjørt meg på alt annet enn det som handler om å være advokat; det mellommenneskelige, hvordan du reagerer i stressituasjoner og ivaretar deg selv, samtidig som du har et veldig ansvar for en klient.»

Hans Marius Graasvold

– Saken var så spesiell at det var vanskelig å finne noen som hadde erfaring og kunne gi innspill. Men jeg hadde en veldig god kollega, Eirik Dønne, som har vært min mentor som advokat. Han var trygg å lene seg på noen ganger.

også. Men han har vært nær ved å stryke med flere ganger, og vi har vært nære ved å få ham hjem før. Vi har visst når han skulle plukkes opp, fargen på bilen som skulle hente ham, flyet har stått klart på rullebanen, men så har det skåret seg på oppløpssiden. Det var et fint møte, men han er jo veldig redusert. Vi satt ikke ned i flere timer og snakket gjennom ting. Jeg ville egentlig bare vise ansikt og si at jeg er her.

Graasvold smiler lett fra lenestolen i stuen hjemme i rekkehuset på Vøyenga i Bærum. De siste fire årene anslår han å ha jobbet i snitt en time om dagen med Kongo-saken. I tiden før og under rettsaken mot French vinteren 2014, var saken den eneste han jobbet med, og han tilbrakte til sammen flere måneder i Kongo. Fylkesmannen betalte honoraret hans under arbeidet med rettsaken og for øvrig hadde Graasvold en avtale med familien til French om å ta betalingen som det kom, slik han uttrykker det.

– Jeg sitter ikke igjen blakk, men i en sånn sak må du velge om du vil jobbe med den eller ikke, sier han.

MANGE VIL LAGE FILM

At han endte opp som forsvarer i straffesaken mot French var smått tilfeldig. Graasvold, som er ekspert på opphavsrett, ble hyret av French og den nå avdøde Tjostolv Moland for å håndtere de mange film- og bokforespørslene som de to kameratene fikk. Da Moland ble funnet død på cellen i august 2013, trengte French brått en annen type advokatbistand.

– Tenkte du på om oppdraget var for stort for deg?

– Det burde jeg nok ha tenkt, sier han og ler forsiktig. – Men nei, jeg gjorde ikke det og det er ikke sikkert at det bare speiler klokskap og ro. Men det skjedde veldig plutselig, det var nesten bokstavelig talt sånn, sier han og knipser ut i luften. – Da Tjostolv døde gikk det noen timer før det plutselig var en regnbue av kameraer og så ekstremt mye å forholde seg til, avgjøre og

vurdere. Det var ikke tid til å settes seg ned å tenke. Det var et ekstremt kjørt som bare varte og varte.

– Hvor nære ble du og French?

– Vi har jo blitt nære, jeg pratet med ham og Tjostolv nesten daglig på telefon frem til Tjostolv døde. Da jeg kom ned til Kongo etter Tjostolvs død var jeg i fengselet i fire, fem timer hver dag i flere måneder. Vi pratet mye, Joshua fortalte mye og vi satt mye sammen uten å snakke sammen og bare var sammen. Det sier seg selv at det ble et annet type forhold enn det man får til andre klienter.

NÆRT UD-SAMARBEID

Samarbeidet med norske myndigheter opplevde han som sammensatt. En av utfordringene besto i å finne en god balanse i utvekslingen av informasjon mellom ham og UD.

– Det har vært et nært og godt samarbeid, spesielt det siste halvannet året. Likevel er det helt umulig å jobbe med en sak over så mange år, uten å ha ulike synspunkter på hvordan ting skal gjøres. Jeg har jo ikke utenrikspolitisk erfaring, så jeg kunne ikke mene noe veldig klokt om hvordan drevne diplomater skal gjøre jobben sin, men etter hvert satt jeg på kunnskap som de ikke gjorde. Jeg hadde tette kontakt med Joshua. Det var flere ganger hvor vi tenkte ulikt om ting og det ble gjort noen strategiske valg i UD som jeg ikke var enig i, sier han.

Eksempelvis var Graasvold svært uenig i valget om å ta Kai Eide av saken.

– Kai var en fryd å jobbe med. Han er en av dem jeg har fått et nært vennskap med og som jeg tenker kommer til å fortsette i fremtiden, sier han.

Han håper likevel en dag å reise til Kongo som turist og se mer av landet med den fascinerende historien.

– Jeg tilbrakte det meste av min tid der i en bil mellom hotellet og fengselet. Jeg satt ofte på hotellrommet mitt og tittet ned på Kongofloden med de små fiskebåtene og det miniatyrlivet som utspilte seg der. Jeg har lyst til å

Banjoen er håndlaget i USA, og det tok nærmere fem år fra bestilling til Graasvold kunne dra til Virginia for å hente den.

reise tilbake for å se mer av landet, det er jo fantastisk vakkert.

FLYTTER HJEM

Men først skal han hjem til røttene sine. Både rent geografisk og juridisk. Store deler av flyttelasset er allerede sendt til Skien. I sommer flytter Graasvold, kona Anna og tre av de fire barna hans til hjembyen. Familien har kjøpt et 205 kvadratmeter stort hus i Grenlandsbyen. Han plukker frem et prospekt fra stabelen av papirer som ligger under stuebordet og peker på et bilde.

– Den veien som går der, det er min gamle skolevei. Jeg får ti minutter å gå ned til det nye kontoret mitt, sier han.

Planen er å pendle til Oslo to dager i uken. Fremover skal han rendyrke den delen av jussen som ligger hans hjerte nærmest; nemlig opphavsrett. En rekke kunstnere og opphavsmannsorganisasjoner står på kundelisten.

GÅR EN «FAEN» I MEG

De siste årene har Graasvold registrert et økt press på overdragelse av rettigheter fra kunstnerne og over til produsenter og kringkastere.

– Det er kampsaken nå om dagen, og jeg kjenner at det går en liten faen i meg, sier Graasvold, som mener

Graasvold samarbeidet tett med den tidligere toppdiplomaten Kai Eide i Kongo da Joshua French (til v.) ble tiltalt og dømt for å ha drept Tjostolv Moland. Til høyre Frenchs mor, Kari Hilde French. Foto: Marte Christensen / NTB Scanpix

opphavsmannorganisasjonene vil svekkes betydelig dersom de kollektive rettighetene de forvalter, forsvinner ut av kunstneres hender.

– Det vi ser om dagen er en type «union busting», spesielt fra kringkasterne og mot opphavsmennene. Det kommer til å gjøre stor skade om opphavsmennene og utøverne ikke lenger har organisasjonene sine i ryggen.

At enkelte røster mener det er produsenter og kringkastere som alene løper den økonomiske risikoen, provoserer ham kraftig.

– Det er fullstendig misforstått. Kunstnerne går inn i hele yrket med en økonomisk risiko. De risikerer jo alt. Det tar den risikoen jeg ikke våget å ta selv, ved å velge et utrygt yrke.

KJENT BANJOSPILLER

Lenge vurderte nemlig den unge Graasvold selv å satse på en karriere som musiker. Han fant en trygg og gylden mellomvei i jussen, der han er blitt de kreatives advokat. Fremover vil musikken få en enda større plass i livet hans. Så lenge han kan huske har han spilt banjo og gitar. Ikke så uanturrlig, kanskje, med tanke på at han er sønn av Hans Graasvold, som ble regnet som en av Norges dyktigste banjomusikere.

Graasvold tror livet i Skien i sin helhet vil by på en litt annen rytme.

– Jeg kommer til å ha familien rundt meg og få den lokalfølelsen som jeg har savnet i Oslo og Bærum. Nå får jeg en ålreit pub rett rundt hjørnet, jeg kjenner mye musikere der nede, Skien har en bra live-scene og jeg får ta tak i de røttene der igjen, oppsummerer han.

SPILLER INN I USA

I september setter han seg på flyet til Virginia i USA, der han har booket studio og musikere og skal i gang med å spille inn sin første plate.

Han peker mot kjøkkenet og en sort gitarkasse som står på kjøkkenbenken.

– For fire, fem år siden bestilte jeg en banjo av en fyr som lager noen av de fineste banjoene du kan få tak i. Han lager dem for hånd. Da den var ferdig bestemte jeg meg for å dra over å hente den og hadde en rundtur i området. Det er i Virginia den oldtime appalachian-musikken jeg alltid har spilt kommer fra.

Musikkstudioet ligger i en liten by som heter Floyd. Byen huser en gam-

mel platebutikk, County Sales, der Graasvolds far i sin tid bestilte alle sine plater fra.

– Da jeg kom til Floyd, parkerte jeg bilen og så over gaten. Der så jeg County Sales. Da det viste seg at Floyd også har et

veldig bra studio og er et samlingsted for mange musikere, så booket jeg studio der.

Platen skal han gi ut, i et lite format, på eget selskap. Han skal fortsette å stå på scenen også. Da faren

døde i 2012 ringte de gamle bandkollegaene og lurte på om Hans Marius ville steppe inn og ta farens plass i bandet.

– Det er band og musikere som jeg har vokst opp med, så det var lett å steppe inn. Første gang jeg skulle spille med dem så øvde vi bare tyve minutter kvelden i forveien. Det var helt merkelig, men alt av stopper og starter bare satt. Det er veldig fint og det er noe som på godt og vondt ikke hadde skjedd om pappa ikke forsvant. Jeg hadde nok ikke spilt så mye om det ikke hadde blitt et tomrom å tre inn i.

«Det er kampsaken nå om dagen, og jeg kjenner at det går en liten faen i meg.»

Hans Marius Graasvold

– Ville ikke likt at kona mi tjente bedre enn meg

Gammeldagse holdninger er den viktigste enkeltårsaken til den dårlige kjønnsbalansen i advokatfirmaenes partnerskap. Å dele foreldrepermisjonen likt mellom mødre og fedre, er et viktig skritt på veien, mener BDO-sjef.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

TRONDHEIM: Hva kan advokatfirmaene gjøre og hva kan kvinner selv gjøre for å øke andelen kvinnelige partnere? Spørsmålet ble diskutert da Advokatforeningens Kvinneutvalg arrangerte foredrag med påfølgende paneldebatt på Scandic Lerkendal i Trondheim.

I panelet satt blant annet administrerende direktør Trond Morten Lindberg i revisjonsselskapet BDO, et globalt firma med sytti kontorer i Norge som driver med revisjon, regnskap, rådgivning og advokattjenester.

– Jeg ønsker å oppfordre alle våre kvinner til å ta halv fødselspermisjon. Da jeg sa det første gang var det nok noen som trodde at det hadde klikket for meg. Men det betyr samtidig at vi oppfordrer alle våre menn til å gjøre

det samme. Da folk skjønte det, var det nok enda flere som trodde at det hadde raknet for meg, sa Lindberg.

MANGE GAMMELDAGSE

Toppsjefen måtte samtidig erkjenne at han innimellom møter seg selv i døren.

– Jeg kan bare se på meg selv; hvordan jeg ville følt det om kona mi hadde en jobb som hun lyktes bedre i enn meg. Jeg ville kanskje ikke likt det. Og det er jo ikke bra! Hvis alle menn, også dagens 40-åringer, skal gå rundt å tenke at de skal ha en bedre jobb enn kona – og det er min tid som skal prioriteres når det oppstår noe uforutsett, får vi ikke gjort noe med dette.

Da selskapet diskuterte saken internt, knøt det seg hos enkelte, forklarte han.

– «Skal han som skal ha sitt tredje barn ta et halvt års permisjon!? Hva pokker er det?». Og jeg merker jo selv at jeg kan være tilbøyelig til å tenke det samme om en av mine viktigste medarbeidere ønsker å ta permisjon i et halvt år. Men om vi skal lykkes, må vi komme denne type holdninger til livs.

– LITE UTVIKLING

BDO har om lag femti ansatte advokater, i tillegg til over 1.300 revisorer, rådgivere og regnskapsførere. Ifølge Lindberg har revisor- og advokatbransjen mange av de samme utfordringene.

– Andelen kvinnelige partnere i BDO i Norge er 16 prosent, mens den er noe over 25 prosent i BDO Advokater. Dette er for dårlig. Jeg er glad jeg ikke får mer kjeft for det enn det jeg får! I advo-

katbransjen er det eksakt samme trend. Og lite har skjedd på ti år. Selv om seksti prosent av advokatfullmektigene er kvinner, er det bare tjue prosent igjen på partnernivå. Da tror jeg utgangspunktet i både revisjonsbransjen og advokatbransjen er at skjevheten ikke nødvendigvis retter seg opp av seg selv over tid, sa Lindberg, og understrekte at undersøkelser viser at en jevnfordeling faktisk også lønner seg økonomisk.

– Vi vil ikke at kvinnene som kommer opp skal ha en atferd som menn. Vi vil ha kvinner og menn som partnere i vårt selskap fordi de representerer forskjellige ting, og har ulike verdier.

– Vi har satt et helt klart mål om at blant de nye partnerne vi tar opp skal halparten være kvinner, sa administrerende direktør Trond Morten Lindberg i BDO.

STRATEGI VIKTIG

BDO-direktøren pekte på at det fremdeles er mange partnere som ikke ser verdien av et jevnt kjønnsfordelt partnerskap.

– Det aller viktigste, om man faktisk har som mål om å gjøre noe med skjevfordelingen, er å tørre å legge en helhetlig strategi for det.

BDO opplever samme trend som advokatfirmaer; at de mister ansatte fra de er 30 til 36 år, og dette gjelder både kvinner og menn.

– I stedet for å diskutere overtidsmat bør menn for eksempel heller snakke om sin rolle som forelder. Fortell gjerne folk rundt deg at du gleder deg til å dra hjem fordi du skal følge sønnen din på trening. Vi ser at folk sniker seg ut klokken fire – men de tør ikke snakke om det. De holdningene jeg trodde var i ferd med å dø ut, finnes fortsatt. Hvis vi ikke vi begynner snakke om at vi også liker gjøre andre ting enn å jobbe, skjer det lite, fastslo Lindberg.

– MÅ BRUKE FLEKSIBILITETEN

Partner Marianne Kartum i Simonsen Vogt Wiig er opptatt av fleksibilitet.

– Du trenger ikke jobbe døgnnet rundt – eller sitte på jobb for å få unna arbeid. Vi må jobbe når vi må, og ta fri når vi har mulighet. Å benytte seg av den fleksibiliteten er utrolig viktig, sa Kartum som selv har sjonglert jobben som advokat med rollen som småbarnsmor.

Selv opplevde hun at hennes krav om å ha mulighet til å gå klokken 16 ble respektert.

– I perioder er det faktisk lov å si fra at du er nødt til å følge opp mer hjemme – og heller jobbe mer senere når du har bedre kapasitet. Da blir det viktig å finne spennende arbeidsoppgaver til vedkommende innenfor arbeidstiden, sa Kartum.

MÅ BESTEMME DEG!

Line Blomlie, salgseksperter og rådgiver for store bedrifter og advokatvirksomheter gjennom selskapet Enablers group, var hentet inn for å gi tilhørerne gode råd for hvordan advokater kan selge inn seg selv.

– Har du satt deg et mål – vil du bli partner? For hvis du ikke har satt deg mål, blir du aldri partner! Du må bestemme deg, hvis ikke du gjør det kan du hende hvor som helst, sa Blomlie.

Partner i Simonsen Vogt Wiig Marianne Kartum og ordstyrer Line Blomlie.

Godt oppmøte på Kvinneutvalgets første møte i Trondheim.

ANNONSE

TIMEREGISTRERING

Med Advisor blir føring av timer en naturlig del av dagens gjøremål.

telefon: 33 48 43 00 • helpdesk@advisor.no • www.advisor.no

Unike og inspirerende interiører bidrar til ekstra innsats og trivsel på arbeidsplassen. Våre dyktige rådgivere står klare til å hjelpe deg og din bedrift med å finne X-faktoren, enten direkte eller i samarbeid med din arkitekt eller interiørarkitekt.

KONTORPROSJEKT I OSLO
FOTO: JONAS ADOLFSEN

EXPO
NOVA

JU\$NYTT nr. 6–7/2017

Advokatens fagsider er skrevet av lagdommer i Borgarting lagmannsrett, Per Racin Fosmark. Han har over 25 års erfaring som advokat og møterett for Høyesterett. Fosmark er leder av Reklamasjonsnemnda for Eiendomsmeglingstjenester og redaktør av Lovdatas sivile flaggsaker.

E-post: per.racin.fosmark@domstol.no

Telefon: 21 55 85 56

► Overprøving av vedtak der skatte- og avgiftsgrunnlaget var fastsatt ved skjønn

Høyesterett avsa 16. mai 2017 enstemmig dom – **HR-2017-967-A** – som gjaldt overprøving av vedtak der skatte- og avgiftsgrunnlaget var fastsatt ved skjønn. Skattekontoret økte en restaurants omsetning ved bruk av skjønn, og tilordnet økningen som inntekt for eieren og daglig leder. Skjønnets bygget på at det forelå visse regnskapsmangler, og at restauranten hadde en svært lav kontantandel i sin omsetning sett i lys av bransjeundersøkelser. Høyesterett kom til at vilkårene for å fastsette skatte- og avgiftsgrunnlaget ved skjønn var oppfylt, og at selve skjønnets lå innenfor det spillerom skatte- og avgiftsmyndighetene da har. Det var også grunnlag for å fastslå at økningen hadde tilflytt eier og daglig leder som inntekt.

Hjemmelen for å fastsette grunnlaget for skatt og merverdiavgift ved skjønn for det aksjeselskapet som drev restauranten, var henholdsvis **ligningsloven § 8–2 nr. 1** og **merverdiavgiftsloven § 18–1 første ledd**. Disse reglene er fra 2017 blitt avløst av **skatteforvaltningsloven § 12–2** uten innholdsmessige endringer av betydning. For å kunne fastsette skattegrunnlaget ved skjønn, er det ikke tilstrekkelig å påvise feil eller mangler i de oppgavene skattyteren har innlevert. Feilene og manglene må i tillegg – samlet sett – lede til at oppgavene «ikke gir et forsvarlig grunnlag å bygge fastsettingene på»

Domstolenes mulighet til å overprøve skjønnets, er begrenset, jf. **Rt-1994–260 (Hatlestad)**. Domstolene kan prøve om skatte- og avgiftsmyndighetene har hatt som målsetning å komme så nær det faktisk riktige som mulig, om skjønnets har bygd på et riktig faktisk grunnlag, om skjønnets er utøvd vilkårlig, og om skønnsresultatet er sterkt urimelig. Innenfor disse rammene har den myndighet som utøver skjønnets, et betydelig spillerom.

I vedtakene ble daglig leder og eier tilordnet, med en halvpart hver, den ekstraintekt som aksjeselskapet ved skjønn ble fastsatt å ha opptjent de tre aktuelle årene. Resonnementet var at når ekstraintekten ikke gjenfinnes i selskapets regnskap og midler, må den antas å ha blitt disponert av daglig leder og eier som hadde sentrale posisjoner i selskapet. Hjemmelen for tilordningen til dem, var for eierens del skatteloven § 10–11 – utbytteinntekt – og for daglig leders del skatteloven § 5–10 – arbeidsinntekt. Tilordningen var i samsvar med den som ble gjort i **Rt-1974–1056**.

Aksjeselskapet ble i vedtaket ilagt tilleggsskatt og tilleggsavgift etter henholdsvis ligningsloven § 10–2 og merverdiavgiftsloven § 21–3. Disse reglene er fra 2017 avløst av skatteforvaltningsloven § 14–3. Høyesterett har viktige uttalelser om forholdet mellom skønnsfastsetting og bruken av tilleggsskatt/-avgift – **avsnitt 47–48**:

«Dette innebærer at for at [aksjeselskapet] skal kunne ilegges den ilagte tilleggsskatten og -avgiften, må det bevises med klar sannsynlighetsovervekt at selskapet hadde en omsetning de aktuelle årene som minst tilsvarte den som ble fastsatt ved skjønn. Beviskravet oppfylles ikke ved å konstatere, slik skattekontoret gjorde i vedtaket, at «det [er] foretatt en forsvarlig skønsmessig beregning» av omsetningen. Et forsvarlig skjønn gir ingen tilstrekkelig trygghet for at skønnsresultatet minst tilsvare med den virkelige omsetningen. Selv ikke den simple sannsynlighetsovervekt som kreves etter ligningsloven § 8–1 for å fastsette en inntekts størrelse, er her tilstrekkelig.

I praksis betyr dette at denne delen av vedtaket er gyldig bare dersom det bevises med klar sannsynlighetsovervekt at andelen av [aksjeselskapets] omsetning som ble betalt med konanter, minst var 22,7 prosent i 2009, 20,5 prosent i 2010 og 17,9 prosent i 2011. Denne bevisbedømmelsen har domstolene myndighet og plikt til å utføre på selvstendig grunnlag når spørsmålet forelegges.»

Under tvil opprettholdt Høyesterett den tilleggsskatten og -avgiften som var fastsatt, selv om beviskravene da er vesentlig høyere.

Dommere: Falch, Bårdsen, Matheson, Bergh og Utgård.

► Ikrafttredelse nye lover

22. mai 2017

Barne- og likestillingsdepartementet:

LOV-2017–05–22–27 om endringer i folketrygdloven og krisesenterloven (**fordeling av foreldrepengear ved samlivsbrot med meir**), *delt ikrafttredelse*: Endringsloven trer i kraft **1. september 2017** med unntak av del II (endring i krisesenterloven) som trådte i kraft **22. mai 2017**. Lovendringene skal styrke fedres mulighet til å beholde fedrekvoten og være sammen med barnet etter et samlivsbrudd. Lovendringene innebærer at foreldre som hovedregel avtaler hvordan foreldrepermisjonen skal fordeles etter et samlivsbrudd. Dersom foreldrene ikke blir enige, kan hver av foreldrene kreve uttak av foreldrepengear for de hverdagene de har omsorgen for barnet.

1. juni 2017

Justis- og beredskapsdepartementet:

LOV-2017–05–11–26 om endringer i rettergangslvgivningen mv. (**organiseringen av den sivile rettspleien på grunnplanet**), lovens del I og III. Del II (lovendringer vedrørende lensmanns-skjønn) trer i kraft **1. januar 2018**. Endringene innebærer at politiets oppgaver knyttet til den sivile rettspleien samles i større områder enn det enkelte lensmanns- eller politistasjonsdistrikt. En rekke lover blir endret for å overføre skjønnsoppgaver fra politi- og lensmanns-etaten til i hovedsak jordskifterettene.

Nærings- og fiskeridepartementet:

LOV-2017–05–22–28 om tilskudd til sysselsetting av arbeidstakere til sjøs. Formålet med den nye loven er å legge til rette for maritim virksomhet. Ordningen skal sikre norsk maritim kompetanse, rekruttering av norske arbeidstakere til sjøs og bidra til at norske rederier får konkurransedyktige vilkår i forhold til vilkårene i andre land.

2. juni 2017

Justis- og beredskapsdepartementet:

LOV-2016–06–17–58 om endringer i utlendingsloven mv. (**innstramminger II**), del III (endring i statsborgerloven

§ 16). Del II § 51 **nytt** tredje og fjerde ledd trer i kraft **1. juli 2017**.

1. juli 2017 (flere ikrafttredelser ventes)

Justis- og beredskapsdepartementet:

LOV-2017–04–28–19 om endringer i tvisteloven (**sikkerhet for saks-kostnader**), § 20–11 **første ledd**. Endringen innebærer at det *ikke* kan kreves sikkerhetsstillelse fra saksøkere med «bopel» i en EØS-stat, uavhengig av hva søksmålet gjelder. Selskaper har «bopel» der selskapet formelt er registrert og har sin forretningsadresse, jf. **Rt-2010–698**. Dersom en saksøker med bopel i et land utenfor EØS anfører at tvistegenstanden omfattes av EØS-avtalens virkeområde, vil spørsmålet om sikkerhetsstillelse bero på en nærmere vurdering av om «det ville stride mot en folkerettslig forpliktelse til å likebehandle parter bosatt i utlandet og parter bosatt i Norge», jf. § 20–11 første ledd andre punktum andre alternativ. Endringen har virkning for stevning eller anke som tas ut etter **1. juli 2017**.

LOV-2016–05–27–15 om endringer i forvaltningsloven (**administrative sanksjoner mv.**). **NB!** Loven har fått et **nytt** kapittel IX – **administrative sanksjoner** – og **nytt** kapittel X – **tvangsmulkt**. Endringene skal legge til rette for mer enhetlig behandling av saker om administrative sanksjoner innenfor betryggende rettslige rammer, og med oppfyllelse av de krav til rettssikkerhet som følger av Grunnloven og internasjonale konvensjoner, i første rekke EMK. Med administrative sanksjoner menes negative reaksjoner som kan ilegges av et forvaltningsorgan, som retter seg mot en begått overtredelse av lov, forskrift eller individuell avgjørelse, og som regnes som straff etter EMK. Se **Prop. 62 L (2015–2016)** og **NOU 2003: 15 Fra bot til bedring**.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet:

LOV-2017–04–28–20 om endringer i plan- og bygningsloven (**mer effektive planprosesser, forenklinger mv.**).

NB! Vær oppmerksom på at Stortinget ikke støttet alle forslagene fra regjeringen, jf. **Prop. 149 L (2015–2016)** og **Innst. 181 L (2016–2017)**.

Arbeids- og sosialdepartementet:

LOV-2017–03–31–12 om endringer i arbeidsmiljøloven (**gjennomføring av håndhevingsdirektivet mv.**). Håndhevingsdirektivet skal sikre at utsendte arbeidstakere får den beskyttelsen de har krav på i henhold til utsendingsdirektivet (Rådsdirektiv 96/71/EF om utsending av arbeidstakere i forbindelse med tjenesteyting). Se **arbeidsmiljøloven § 1–7** og **FOR-2005–12–16–1566** om utsendte arbeidstakere.

Helse- og omsorgsdepartementet:

LOV-2017–02–10–6 om endringer i psykisk helsevernloven mv. (**økt selvbestemmelse og rettssikkerhet**), *delt ikrafttredelse*: § 1–7 tredje ledd og rettshjelploven § 11 første ledd **nytt** nr. 8. Resten av endringene trer i kraft **1. september 2017**. For å styrke pasientens rett til å ta beslutninger som får konsekvenser for egen helse, har pasienter som har samtykkekompetanse rett til å nekte behandling i det psykiske helsevernet. Endringene skal bidra til å styrke rettssikkerheten til pasienter i psykisk helsevern som motsetter seg behandling eller andre tiltak. Pasientens rett til å få et vedtak og til å uttale seg for vedtak fattes, utvides. Kravene til begrunnelse for vedtak skjerpes, og ordningen med fritt rettsråd utvides. Det er tydeliggjøringer av formålet med psykisk helsevernloven, og at bruk av tvang skal evalueres sammen med pasienten.

LOV-2017–02–10–5 om endringer i tobakksskadeloven (**gjennomføring av direktiv 2014/40/EU og standardiserte tobakkspakninger**), *delt ikrafttredelse*: **1. april 2017**, **1. juli 2017** og **Kongen bestemmer**. Den 1. juli trer blant annet **ny § 28 a** i kraft. Bestemmelsen fastslår at forbudene mot

tobakksbruk i kapittel 5 gjelder tilsvarende for bruk av **e-sigaretter**. Det vil si at bruk av e-sigaretter blir forbudt i lokaler og transportmidler hvor allmennheten har adgang, møterom, arbeidslokaler og serveringslokaler, utendørs inngangspartier til helseinstitusjoner og offentlige virksomheter, jf. § 25 første ledd. Tilsvarende gjelder forbudet mot bruk av e-sigaretter i barnehager og skolars lokaler og uteområder, jf. § 26 og 27.

LOV-2013–05–24–17 om endringer i tobakksskadeloven, *delt ikrafttredelse*, **kapittel 2** (bevillingsordning for salg av tobakksvarer). *Hele endringsloven i kraft*.

LOV-2016–06–16–48 om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven mv.

(**utvidelse av retten til fritt behandlingsvalg til å omfatte private rehabiliteringsinstitusjoner m.m.**), lovens del II, *hele loven i kraft*.

Samferdselsdepartementet:

LOV-2017–05–22–29 om taubaner (**taubaneloven**). LOV-1912–06–14–1 om anlegg av taugbaner og løipestrenger mv. oppheves.

LOV-2017–05–22–30 om fornøyles-innretninger (**tivoliloven**). LOV-1991–06–07–24 om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøylesparker oppheves.

LOV-2017–06–09–41 om endringer i postloven mv. (**tilgang til sonenøkkelsystemer**).

► Om regress hos skadevoldernes forsikringsselskap

Høyesterett avsa 15. mai 2017 enstemmig dom – **HR-2017–958-A** – som gjaldt spørsmålet om i hvilken utstrekning skadelidtes forsikringsselskap kan kreve regress hos skadevolderens forsikrings-selskap etter at kravet mot skadevolderne er rettskraftig avgjort. Saken gjaldt forsikringsoppgjøret etter at en bygning var blitt totalskadet i en brann. Skadevolderne ble dømt for uaktsom ildspåsettelse, og tingretten kom til at de hadde opptrådt grovt uaktsomt. De to ble holdt erstatningsrettslig ansvarlig, men ansvaret ble betydelig *lempet*. **NB!** Det var enighet om at ansvaret ikke hadde blitt lempet hvis ansvarsdekningen hadde vært kjent da skadeforsikrings-selskapets krav ble pådømt.

Ett spørsmål var om det forhold at skadevoldernes erstatningsansvar ble lempet i den rettskraftige tingrettsdommen, kunne gjøres gjeldende på materielt grunnlag som erstatningsrettslig eller forsikringsrettslig innsigelse mot skadeforsikringsselskapets direktekrav.

FAL § 7–6 regulerer skadelidtes stilling ved ansvarsforsikring. Bestemmelsens **første** og **fjerde ledd** har slik ordlyd:

«Dekker forsikringen sikredes erstatningsansvar, kan skadelidte kreve erstatning direkte fra selskapet. Selskapet og sikrede har plikt til på forespørsel å opplyse skadelidte om det foreligger ansvarsforsikring.

Selskapet kan gjøre gjeldende de innsigelser mot kravet som sikrede har i forhold til skadelidte. Selskapet kan også gjøre gjeldende sine innsigelser overfor sikrede, hvis ikke innsigelsene knytter seg til sikredes forhold etter at forsikringstilfellet er inntrådt.»

Høyesterett kom til at **FAL § 7–6 fjerde ledd første punktum** ikke kan forstås slik at de hensyn som har begrunnet lemping av skadevolderens ansvar, også kan føre til en reduksjon av ansvarsforsikringsselskapets betalingsplikt, se **avsnittene 33–46**. Uttalt at

Barne- og likestillingsdepartementet:

LOV-2017–06–02–32 om endringer i markedsføringsloven (**unntak fra rett til innsyn i dagligvareportalens prisopplysninger**).

Nærings- og fiskeridepartementet:

LOV-2017–06–02–35 om oppheving av lov om ferie for fiskere og endringer i ferieloven.

Finansdepartementet:

LOV-2016–12–16–91: Ikraftsetting av gjenstående deler av loven; endringene i **verdipapirhandelloven** som gjennomfører EØS-reglene som svarer til **EMIR** (Europaparlaments- og Rådsforordning (EU) nr. 648/2012 om OTC-derivater, sentrale motparter og transaksjonsregistre og European Markets Infrastructure Regulation.

lovgiver neppe hadde tenkt på den spesielle situasjonen som hadde oppstått i denne saken. Lemping på grunnlag av **skadeserstatningsloven § 5–2** er en skjønnsmessig reduksjon av den utmålte erstatningen som innebærer at erstatningsansvaret skadevolder ilegges blir redusert. Spørsmålet om lemping kommer inn etter at erstatningens størrelse er bestemt og eventuelt allerede er satt ned for eksempel på grunn av skadelidtes medvirkning, jf. Rt-1997–883 (s. 887), Hagstrøm og Stenvik, *Erstatningsrett* (2015), side 525 og Wilhelmssen og Hagland, *Om erstatningsrett* (2017), side 367. Disse alminnelige erstatningsrettslige synspunktene kan tas til inntekt for at ansvarsselskapet ikke kan påberope seg at kravet mot sikrede blir lempet etter at erstatningsansvaret er oppstått, og forsikringstilfellet er inntrådt.

Dommere: Normann, Berglund, Ringnes, Webster og Endresen.

► Om det var inngått avtale om provisjon i mellommannsforhold

Høyesterett avsa 16. mai 2017 dom (dissens 3 – 2) – **HR-2017-971-A** – som gjaldt spørsmålet om det var inngått avtale om provisjon i mellommannsforhold. Fra sammendraget: Yara Marine Technologies AS (YMT) og Presentwater drøftet våren 2011 og utover i 2012 muligheten for å kombinere selskapenes ulike produkter til bruk i skipsindustrien. Etter for-utgående kontakt mellom YMT og Presentwater, introduserte Presentwater sommeren 2012 YMTs renseanlegg for cruiserederiet NCL. Presentwater var i denne forbindelse YMTs bindeledd

overfor NCL gjennom flere måneder. YMT og NCL fremforhandlet senere en avtale hvor NCL kjøpte renseanlegg fra YMT for betydelige beløp. Presentwater fremmet krav overfor YMT om provisjon for sitt arbeid. Det forelå ingen skriftlig eller muntlig avtale mellom partene. Ved vurderingen av om Presentwater hadde hatt en berettiget forventning om provisjon, la **flertallet** (Berglund, Kallerud og Tønder) til grunn at dette måtte vurderes i lys av partenes samarbeid og felles interesse i å fremme hverandres produkter. Flertallet la videre vekt på at

det ikke forelå enighet om sentrale avtalevilkår i en eventuell provisjonsavtale. Det ble vist til at domstolen kan utfylle en avtale der hovedelementene er på plass, men at det ikke er domstolenes oppgave å opptre som avtaleforfattere med utgangspunkt i en uklar partsvilje. Presentwater fikk derfor ikke medhold i sitt krav. Førstvoterende behandler i **avsnitt 36 – 51** enkelte grunnleggende avtalerettslige forutsetninger. **Mindretallet** (Endresen og Bull) mente det forelå en felles forståelse hos partene om provisjon.

► Straff for omsorgsunndragelse

Høyesterett avsa 16. mai 2017 dom (dissens 4–1) – **HR-2017-970-A** – som gjaldt straffutmåling for å ha unndratt et barn fra barnevernets omsorg. Høyesterett opprettholdt lagmannsrettens dom på fengsel i fem måneder for en mann som hadde fått datteren på 16 år til å forlate en barneverninstitusjon for å komme med ham til Sverige der de bodde i en campingvogn. Dommen omfattet også et par andre forhold der han hadde opptrådt på måter som var en belastning for datteren. Med henvisning til en tidligere avgjørelse uttalte **flertallet** (Bull, Kaasen, Ringnes og Tønder) at det klare utgangspunkt er fengselsstraff for den som unndrar et barn fra barnevernets omsorg. Sterke allmennpreventive hensyn tilsa det. At datteren selv hadde forlatt barneverninstitusjonen – det var

ikke tale om barnebortføring i vanlig forstand – kunne ikke tillegges nevneverdig vekt så lenge hun gjorde det etter gjentatte oppfordringer fra faren, og hun selv hadde vært ambivalent med hensyn til hva hun helst ville. Det var heller ikke en formildende omstendighet i saken at datteren var 16 år gammel. **Mindretallet** (Endresen) var enig i at det måtte idømmes fengselsstraff, men la større vekt på datterens alder, og at hun selv hadde forlatt institusjonen. Han la videre mindre vekt på de andre forholdene og mente at straffen burde settes til fengsel i 60 dager. Dommen gir veiledning om straffenivået ved omsorgsunndragelse og om valget mellom gammel og ny straffelov.

Grunnbeløpet

Fra **1. mai 2017** er grunnbeløpet i folketrygden **kr 93 634**, en økning på kr 1 058 eller 1,14 prosent.

Rundskriv G-2017-1 og foreldelse

Justis- og beredskapsdepartementets rundskriv **G-2017-1** gir blant annet gir retningslinjer om frafall av foreldelsesinnsigelse ved erstatningskrav mot staten og avtale om å forlenge foreldelsesfristen.

► Skattedirektoratets uttalelse til Høyesteretts kjennelse om bokettersyn og advokatkorrespondanse

Skattedirektoratet har i uttalelse – **USKD-2017-6** – kommentert Høyesteretts kjennelse av 1. mars 2017 – **HR-2017-467-A** – gjennomsyn av den del av skattepliktiges arkiv som denne hevder inneholder advokatkorrespondanse. Kjennelsen er omtalt i *Ju\$nytt nr. 4/2017*. Fra uttalelsen: «Et sentralt spørsmål i saken har vært om anførsler fra den opplysningspliktige legger begrensninger på skattemyndighetenes adgang til gjennomsyn av

elektronisk lagret arkiv. Det er et skille mellom det å foreta gjennomsyn av arkiv, og det å pålegge noen å utlevere identifiserte dokumenter. [...] Høyesteretts avgjørelse innebærer ... at gjennomsyn kan gjennomføres også der det kan medføre at myndighetene kommer over dokumenter som er omfattet av taushetsplikt. Det er viktig å merke seg rettens presisering av at saken gjelder gjennom-

syn av *skattepliktiges* arkiv; de peker på at særlige hensyn gjør seg gjeldende ved gjennomsyn av arkiv hos advokat som har selvstendig taushetsplikt. [...] Oppstår det etter arkivgjennomsynet uenighet om dokumenter er advokatkorrespondanse unntatt fra fremleggesplikt, kan spørsmålet påklages til Skattedirektoratet etter skfvl. § 10–13 og eventuelt bringes inn for domstolene.»

► Gjeninnsetting i forvaring ved prøveløslatelse

Høyesterett avsa 16. mai 2017 enstemmig dom – **HR-2017-969-A** – som gjaldt spørsmål om gjeninnsettelse i forvaring etter brudd på vilkår for prøveløslatelse. **Straffeloven 2005 § 46** oppstiller som vilkår for gjeninnsettelse at den prøveløslatte «alvorlig eller gjentatt» bryter fastsatte vilkår. Vilkårsbruddet som hadde skjedd, var inntaket av en halv flaske vodka. Det var følgelig alternativet «alvorlig» som var aktuelt i saken.

Høyesterett kom til at kravet til alvorlig vilkårsbrudd var oppfylt, og at det også forelå gjentakelsesfare. Ved vurderingen av om vilkårsbruddet skal medføre gjeninnsettelse må det imidlertid foretas

en totalvurdering, jf. **HR-2016-1457-A avsnitt 34**. Ved denne «kan»-vurderingen vil spørsmålet om gjeninnsettelse er *nødvendig og forholdsmessig* stå sentralt. Høyesterett kom til at gjeninnsettelse i forvaring ville være uforholdsmessig. Kvinnen var i dag underlagt et strengt sikkerhetsregime som ivaretok samfunnssikkerheten, og ved gjeninnsettelse ville behandlingen for hennes rusproblem, som hun selv hadde tatt initiativ til og bekostet, måtte avsluttes. Dommere: Ringnes, Kaasen, Bull, Endresen og Tønder.

Vergemålsloven – advokathonorar

Høyesteretts ankeutvalg har i kjennelse 8. mai 2017 – **HR-2017-888-U** – kommet til at saksomkostninger etter **vergemålsloven § 19 andre ledd første punktum** er begrenset til den offentlige salær-satsen. Krav om dekning av fri sakførsel må fremmes etter reglene i rettshjelploven etter analogi av **rettshjelploven § 16**. Ankeutvalget viste til at det følger av **vergemålsloven § 76** at statens dekning av saksomkostninger som er omfattet av § 76, skjer etter reglene i rettshjelploven. Det var ikke noe i forarbeidene – Ot.prp. nr. 110 (2008–2009) – som tilsa at det skulle være forskjellige regler for statens dekning av saksomkostninger for saker etter § 19 og § 76. Det var også i NOU 2004: 16 Vergemål, tilsiktet samme løsning for saksomkostninger etter disse bestemmelsene.

► Grensedragningen mellom seksuell omgang og seksuell handling

Uttrykket «seksuell omgang» er benyttet i en rekke bestemmelser i straffeloven 1902 kapittel 19 om seksualforbrytelser, og er videreført i straffeloven 2005 kapittel 26 om seksuallovbrudd. Høyesterett avsa 16. mai 2017 enstemmig dom – **HR-2017-968-A** – som trekker opp retningslinjer for grensedragningen mellom seksuell omgang og seksuell handling. Tiltalte «gned sin erigerte penis mot ryggen og baken» til sin 11 år gamle datter, som hadde på seg truse og nattkjole. Spørsmålet var om dette skulle bedømmes som «seksuell omgang», jf. straffeloven 1902 § 195 eller «seksuell handling», jf. straffeloven 1902 § 200.

Om et forhold regnes som seksuell omgang eller seksuell handling, har stor betydning for strafferammene og straffnivået. Sondringen har også betydning for foreldelse, oppreisningserstatning og ankerett. Ordlyden – «seksuell omgang»

og «seksuell handling» – sier i seg selv lite om hvordan grensen skal trekkes. Forarbeidene gir derimot adskillig veiledning, og en del dommer gir mer generell anvisning på hvilke momenter det bør legges vekt på ved den nærmere grensedragningen.

Høyesterett oppsummerte grensedragningen mellom seksuell omgang og seksuell handling slik **avsnitt 49–50**:

«Når det ikke foreligger rettspraksis som avgjør om en handlemåte skal klassifiseres som seksuell omgang eller som seksuell handling, må det foretas en skjønnsmessig vurdering hvor det sentrale vurderingstemaet er om forholdet er samleie-lignende, eller kan sies å være et samleie-surrogat. Sammenligningen må skje mot handlinger som etter lov og praksis i dag skal regnes som samleie. Det vil ofte være naturlig å vurdere det aktuelle forholdets

alvor opp mot handlemåter som allerede er bedømt i rettspraksis.

I vurderingen kan inngå en rekke momenter avhengig av de nærmere forhold i saken. Blant de momenter som kan være relevante nevner jeg: Graden av intimitet (hvor på kroppen og om det er kontakt med naken hud), intensitet, varighet, sammenheng, alder og aldersforskjell.»

Tiltaltes handling ble bedømt som seksuell omgang.

Dommere: Kallerud, Endresen, Bull, Ringnes og Tønder.

Arbeidsretten: Arbeidstid for skuespillere

Arbeidsretten avsa 15. mai 2017 dom (dissens 5–2) – **AR-2017-14** – som gjaldt tariffmessigheten av teaterforestillinger på søndager. Fra sammen-draget: «Skuespillere har etter teateroverenskomsten mellom Spekter og Norsk skuespillerforbund (NSF) punkt 3.1.6 krav på en ukentlig fridag. NSF gjorde gjeldende at bestemmelsen var slik å forstå at fridagen så vidt mulig skulle legges til søndager og gis samtidig for alle skuespillere, med unntak for spesielle forestillinger utenfor det oppsatte programmet. Arbeidsrettens flertall kom til at det i tariffavtalens ordlyd, historikk og praktisering ikke var grunnlag for en slik tolkning. Etter en konkret vurdering kom flertallet til at praksis med søndagsforestillinger ved Det Norske Teatret i 2016 ikke var tariffstridig. Merknader om prosessuelle spørsmål.»

Når kreves det tillatelse for å sende tv-programmer?

EU-domstolen avsa 16. mars 2017 dom – **C-136/16** – som gjaldt kravet om godkjenning fra rettighetshaver for å overføre tv-sendinger til allmennheten. Spørsmålet var hvordan artikkel 3 (1) og artikkel 5 i **direktiv 2001/29/EF** skal tolkes. Direktivet er inntatt i EØS-avtalen og er gjennomført i åndsverkloven. Direktivets artikkel 3 (1) korresponderer med **artikkel 11 (1) (ii) i Bernkonvensjonen**, som Norge har ratifisert. Konkret var det spørsmål om et kabelnettverk var slik at de må ha tillatelse fra rettighetshaveren for å overføre tv-sendinger. **EuroRett nr. 8/2017** har gjengitt domstolenes konklusjon slik:

«Domstolene konkluderer med at sending av tv-programmer som allerede har blitt sendt kan gis unntak fra kravet i artikkel 3 (1) om rettighetshavers godkjenning, under visse vilkår. Det må dreie seg om en enkle teknisk løsning, som ikke gjør programmet tilgjengelig for et nytt publikum.

Artikkel 5 (3) (o) er til hinder for nasjonal lovgivning som unntar små fellesantenner fra kravet om godkjenning. Slike antenner er underlagt kravet i artikkel 3 (1) om godkjenning. Nasjonal lovgivning må tolkes i overensstemmelse med dette.»

Ja til studentmedlemskap

Representantskapet i Advokatforeningen har sagt ja til studentmedlemskap. Bare Elna K. Holbye og Morten Bryn, henholdsvis leder og nestleder fra Østfold og Follo krets, stemte imot.

TEKST: NINA SCHMIDT

Representantskapet vedtok at både bachelor- og masterstudenter i rettsvitenskap kan bli medlemmer. Studentene skal ikke ha stemmerett, og tas ikke med ved beregning av medlemstallet. De kan heller ikke i hovedsak ha tillitsverv i foreningen.

I forslaget trakk sekretariatet frem fire grunner til å slippe studentene inn som medlemmer i foreningen:

- Det vil gjøre Advokatforeningen og advokatbransjen mer synlig blant jusstudentene, og bidra til å rekruttere flere jurister til advokatyrket.

- Studentmedlemskap er et viktig tiltak for å verve fullmektiger til foreningen.
- Medlemskap vil gi studenter en unik innsikt i bransjen og foreningens virksomhet.
- Jusstudenter som medlemsgruppe vil være en verdifull ressurs for Advokatforeningen.

For at et studentmedlemskap i Advokatforeningen skal være attraktivt, må det gis et nyttig og relevant innhold, fremholdt sekretariatet, som ønsker at studentmedlemskapet skal være gratis.

Sekretariatet har mottatt ti høringsuttalelser fra utvalg og kretser. **Yngre Advokater** er for, men mener medlemskapet bør beholdes masterstudentene. **Oslo krets** er også for, men støtter ikke forslaget om å gjøre medlemskapet gratis. Også **Trøndelag krets, Hordaland og Sogn og Fjordane krets, Telemark krets,**

Vestfold krets og Finnmark krets støtter forslaget.

Oppland krets støtter ikke forslaget, og mener at å inkludere studentene kan føre til en «utvanning av foreningen og dens gjennomslagskraft». **Østfold og Follo krets** er negative, og viser til at oppslutningen allerede er høy blant fullmektigene (85 prosent), mens **Midt-Hålogaland krets** stiller spørsmål om hensiktsmessigheten ved å innføre studentmedlemskap.

885 studenter ble i 2015 uteksaminert med mastergrad i rettsvitenskap fra universitetet i Oslo, Bergen og Tromsø. Ifølge tall fra Juristforbundet, får halvparten sin første jobb i privat sektor, de fleste som advokatfullmektiger i advokatfirma. «Dette betyr at om lag femti prosent av jusstudentene er fremtidige advokatfullmektiger og dermed potensielle medlemmer», står det i sakspapirene til representantskapsmøtet.

ANNONSE

Kundekontroll Hvitvasking

Vi tilbyr nå et praktisk IT-verktøy som forenkler prosessen med kundekontroll hvitvasking (KYC)

- ✓ Sikrer oppfyllelse av lovbestemte krav
- ✓ Skreddersydd for advokatbransjen
- ✓ Funksjonell og kostnadseffektiv
- ✓ Tidsbesparende

KYC kan brukes separat eller integreres med ditt sakssystem

Ta kontakt for mer informasjon eller for en demonstrasjon av programmet

Tlf: 07692 (920 60 510) Epost: post@jussys.no C. J. Hambros plass 5 0164 Oslo Org nr. 867 599 002

Til tingsrettens teori

Bokens mål er å gi teoretiske refleksjoner over et utvalg grunnleggende utgangspunkter, begreper og teorier i den sivilrettslige disiplinen tingsrett. Boken hevder at det er problematiske aspekter ved alminnelige oppfatninger i den skandinaviske rettsvitenskapelige litteraturen.

Gjennom å påvise problematiske aspekter skal fremstillingen ifølge introduksjonen gi et «konstruktivt bidrag» for tingsrettlig teoretisering, begrepsutvikling og systematisering.

Forfatteren ønsker at boken skal leses som et angrep på og oppgjør med en bestemt tenkemåte – den såkalte «funksjonelle tilnærmingen» – som har vært rådende i den skandinaviske tingretten i lang tid.

«Det finst ei lære om eighedsretten som eit såkalla koplingsord, ei lære om eit funksjonelt rettighetsomgrep, og mange påstandar om sondringa, eller mangelen på sondring, mellom tinglege og obligatoriske rettar. Denne boka tek opp desse lærene til gransking. Kva går dei ut på? Er dei forståelige og haldbare? Boka stiller seg spørjande og kritisk til mykje av det som fram til no har vore god latin i tingsretten», heter det fra forlaget.

Boken er i all hovedsak identisk med forfatterens doktoravhandling *Til tingsrettens ontologi* som ble levert ved Universitetet i Bergen høsten 2016. **Erlend Baldersheim, Cappelen Damm Akademisk, 323 sider, 890 kroner.**

Cyberkriminalitet

Boken gir en oversikt over den historiske utviklingen av datakri-

minalitet, både nasjonalt og internasjonalt. Boken redegjør for bestemmelsene i straffeloven som omhandler cyberkriminalitet, og gir en oversikt over virkemidlene politi og påtalemyndighetene har for hånden i etterforskningen.

De nye bestemmelsene om skjulte tvangsmidler, særlig om dataavlesning, vies også plass, samt det nye trussel- og risikobildet for nasjonale og internasjonale vitale interesser. Boken kartlegger også forebyggende tiltak som kan beskytte mot globale cyberangrep og annen alvorlig datakriminalitet. Forfatteren jobbet ved Oslo politikammer fra 1968 til 1984, og har siden vært dommer i Oslo tingrett og sorenskriver i Brønnøy og i Moss. Han regnes som en ekspert på cyberkriminalitet og global retts håndhevelse av denne type kriminalitet.

Stein Schjøberg, Universitetsforlaget, 255 sider, 499 kroner.

Når oppstår en fordring?

Boken skal gi en inngående analyse av grensen mellom eksisterende fordringer og fremtidige, ikke-eksisterende fordringer. Tema for fremstillingen er spørsmålet om når en fordring kan anses stiftet. «Stiftelsestidspunktet har stor praktisk betydning ved anvendelsen av flere ulike formuerettslige regler. I konkurs og gjeldsforhandling er fastleggingen av stiftelsestidspunktet av avgjørende betydning for hvilke fordringer boet kan ta beslag i, og for hvilke fordringer som kan meldes som dividendefordringer», heter det fra forlaget.

Fremstilling bygger på forfatterens doktoravhandling ved det juridiske fakultet ved Universitet i Bergen i 2016.

Silje Karine Nordtveit, Cappelen Damm Akademisk, 304 sider, 890 kroner.

Avtalerett, 10 utg.

Professor Geir Woxholth's bok *Avtalerett* i tiende utgave er en sentral fremstilling av avtaleretten i Norge. Bakgrunn for nyttgivelsen er at det er tilkommet ny rettspraksis og at det er blitt vedtatt lovendringer. Kapitlet om offentlig anskaffelser har vært gjenstand for en større revisjon.

«Boken behandler reglene og prinsippene om inngåelse av avtaler etter reglene i avtaleloven og etter moderne avtaleslutningsteknikker. Den behandler også reglene om tolkning, ugyldighet, representasjon og reglene om privat- og offentligrettslig sensur av avtalevilkår etter henholdsvis avtale- og markedsføringsloven», heter det fra forlaget.

Kommersielle avtaleslutningsteknikker som forhandlinger, anbud og standardavtaler fremheves, samt videre avtaleinngåelse ved mellommenn og representasjonsrett i sammenslutninger, spørsmålene om hvem som er avtalepart og om avtalevirkninger for andre enn partene.

Geir Woxholth, Gyldendal Juridisk, 512 sider, 599 kroner.

Skatterett for næringsdrivende 2017, 40 utg.

Bokens tilsikten er å være lærebok, håndbok og oppslagsverk. Den inneholder en grundig og systematisk behandling av de skatterettslige reglene

som næringsdrivende, deres revisorer og skatterådgivere bør ha kjennskap til.

Boken inneholder i alt 14 kapitler, hvorav de første åtte behandler de bestemmelsene i skatteloven som har betydning for både næringsdrivende og lønnsstakere, da en stor del av foretakene drives under personlig ansvar og næringsinntekten i disse tilfellene skattlegges på innehaverens hånd. De neste kapitlene omhandler alminnelig inntekt i virksomhet, særregler for enkelte næringer, skatting av selskap og selskapsdeltakere og personinntekt. De avsluttende kapitlene gjennomgår betaling av skattene samt skatteforvaltning og domstolsprøving. Boken er ajourført med alle vedtatte lover per 1.1.2017.

Arthur J. Brudvik, Cappelen Damm Akademiske, 939 sider, 999 kroner.

ANNONSE

AVSLUTTE BOET?

avskrive fordringene eller gjøre de om til kontanter, nå.

Din trygghet – Vi har kjøpt pengekrav (også uavklarte) i 16 år fra konkursbo. Alle beløp. Blir vi enige betaler vi straks. All informasjon behandles konfidensielt.

NYTT: vi kan også vurdere å kjøpe utestående **salærkrav**, fortrinnsvis da krav som er sikret gjennom pant, gjeldsbrev el.

Se gjerne; www.7-fjell.no

Nye personvernregler fra 2018

Det er under ett år til EUs nye personvernforordning (GDPR) trer i kraft i Norge. De nye reglene vil pålegge alle norske virksomheter nye plikter. JUS har kursene som gir deg overblikk over de viktigste tingene du skal vite nå og i 2018.

PERSONVERN I PRAKSIS

Et intensivt og praktisk rettet kurs hvor du får konkret veiledning i metoder og tilnærming til håndtering av de vanligste problemstillingene på personvernområdet. Du får med deg «Personvernhandboken» (Gyldendal 2016) og får muligheten til å sende inn spørsmål til foreleserne. Kurset ble fylt opp kjapt våren 2017, og det settes derfor opp to nye kurs. **26. september og 14. november, Oslo, 3950 kroner.**

DET ÅRLIGE PERSONVERNKURSET

I tillegg til en oppdatering på personvernfronten, rettes søkelyset på aktuelle temaer som for eksempel «privacy by design» sett fra den operasjonelle vinkel, og på personvernkonsekvensutredning og forhåndskonsertering i praksis. GDPR vil blant annet føre til at antallet personvernombud øker. Møt flere personvernombud på årets kurs, still dem spørsmål og ta erfaringer og refleksjoner med hjem til egen virksomhet. **26. – 27. oktober, Sandefjord, 5200 kroner.**

Direktør i Datatilsynet
Bjørn Erik Thon.

DET ÅRLIGE MEDIE- OG MARKEDSRETTSKURSET

Advokat Jon Wessel-Aas gir en oppdatering av utviklingen innen medieretten og advokat Anne Marie Sejersted gir oppdatering innen markedsretten. I tillegg ser vi nærmere på sannhetsprinsippet i markedsretten, falske nyheter og når lenking er en opphavsrettskrenkelse. Avslutningsvis vil Bjørn Erik Thon fra Datatilsynet se nærmere på personvern vs. ytringsfrihet – når skal data slettes? **20. september, Oslo, 3750 kroner.**

INNFORING I OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

Offentlig sektor bruker anslagsvis 400 milliarder kroner årlig på kjøp av varer, tjenester, bygge- og anleggsarbeider, samt andre ytelser. Anskaffelsesreglene skal sikre at disse midlene utnyttes best mulig. Dette er et grunnleggende kurs med fokus på de viktigste utfordringene – både for oppdragsgivere og tilbydere. **27. – 28. september, Oslo, 4990 kroner.**

De oppgitte prisene gjelder for medlemmer av Advokatforeningen.

ANNONSE

Få tilgang til over 30.000 juridiske litteraturreferanser med Bibjуре

Bibjуре biblioteksystem gir fullstendig oversikt over hva som finnes av nordisk juridisk litteratur. All litteratur er klassifisert inn i Bibjуре indeks, for presise søk etter emneord eller fagområde. Bibjуре kan brukes med strekkodeleser og holder orden over ditt eget bibliotek og utlån.

Les mer om Bibjуре på www.jussys.no eller kontakt oss på post@jussys.no eller telefon **07692**

jussystemer

– Man trenger ikke å jobbe i Oslo for å få spennende oppdrag og faglige utfordringer

At advokater selv legger opp til å være tilgjengelig hele døgnet og til raskere responstid, er ikke alltid det beste, hverken for saken, partene eller advokaten selv, mener Inger Marie Bodin Åkvåg.

– HVA ER DEN STØRSTE UTFORDRINGEN FOR DIN ADVOKATVIRKSOMHET AKKURAT NÅ?

– Å få døgnet til å strekke til. Vi har stadig større pågang. Vi merker også stadig tilfang av saker utenfor Drammen. Det er jo mer en glede enn en utfordring. Vi er femten advokater og har nå ansatt to nye. Samtidig er vi opptatt av at vi ikke skal vokse fortere enn at vi klarer å følge opp, og at alle trives på jobb.

– OG DEN STØRSTE UTFORDRINGEN FOR BRANSJEN SOM HELHET?

– En utfordring er at hele bransjen gjennom mediene lett blir identifisert med noe som bare gjelder en mindre gruppe advokater. Bransjen er jo litt mer nyansert enn det. Og så er jeg selvfølgelig opptatt av at det synes å være en utfordring å få flere kvinnelige partnere. Det er ikke tvil om at det er veldig mange flinke jenter som er kvalifiserte. Dette er et fritt yrke som gir gode muligheter for familieliv selv om man er advokat og partner. Jeg tror ikke at jeg har gått glipp av et eneste arrangement i barnehagen eller på skolen, for jeg har kunnet planlegge og tilpasse.

– DEN STØRSTE SAKEN DU HAR JOBBET MED DET SISTE ÅRET, HVA HANDLET DEN OM?

– En eiendomstransaksjon. Jeg kan ikke si verdien på en enkelt transaksjon, men de tre største transaksjonene utgjorde cirka en milliard kroner i

eiendomsverdi. Man trenger ikke å jobbe i Oslo for å få spennende oppdrag og faglige utfordringer. En litt annen dimensjon er et spennende styreverv som jeg har i Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS.

– ER DET UTVIKLINGSTREKK I ADVOKATYRKET SOM DU ER KRITISK TIL?

– Det er stadig mer fokus på ansvar; yrket blir mer amerikanisert. Klienter er også opptatt av det. Dessuten er jeg nok også kritisk til faktureringskultur mer enn timepriser. Videre er jeg opptatt av at advokater selv legger opp til stadig større tilgjengelighet og raskere responstid, som ikke alltid er til det beste – hverken for saken, for de involverte partene eller for advokatenes hverdag.

– OG TREKK DU SYNES ER POSITIVE?

– At det kommer ny advokatlov. Og så synes jeg det er positivt at advokater er stadig flinkere til å tilegne seg spisskompetanse og fordele saker etter kompetanse, både internt og eksternt. Det er viktig å innse sin begrensning i kompetanse og kapasitet.

– HVA ER DEN VIKTIGSTE SAKEN FOR ADVOKATFORENINGEN Å JOBBE MED I ÅR?

– Å styrke tilbudet i førstelinjerettshjelp. I Drammen er vi stolte av advokatvakten vår på biblioteket. Til høsten ønsker vi å ha en «storadvokat-

vakt». Da håper vi at så mange advokater som mulig stiller.

– TROR DU AT ADVOKATHVERDAGEN DIN VIL FORANDRE SEG I LØPET AV DE NESTE TI ÅRENE?

– Hvis jeg ser tilbake på de siste ti årene, så er svaret definitivt ja. Se bare på den utviklingen i teknologi som har gitt oss bedre arbeidsverktøy, men som også gjør oss tilgjengelige hele tiden. Om trenden er at det skal fortsette, eller om vi i større grad lager våre egne tidslommer for fritid og ikke er så tilgjengelige, blir spennende å se. Men jeg oppfatter i rekrutteringen at stadig flere ser verdien av tid – at man er mindre opptatt av lønn og mer av fritid.

– HVOR LENGE HAR DU ARBEIDET SOM ADVOKAT I DRAMMEN?

– 16 år. Jeg var trainee hos Thommessen i Oslo, siden har jeg vært her. Det var et valg for å være i nærheten av barna mine, og bruke minst mulig tid på pendling. Når man ser at man kan ha spennende oppdrag også her, har valget vært lett. Det har vært hyggelig å få tilbud fra andre, men det å takke nei bekrefter vel at det er veldig bra å være her.

– OG HVOR ER DRØMMESTEDET Å PRAKTISERE SOM ADVOKAT?

– Det må jo være her i Drammen. Hvis jeg ikke skulle jobbet her, kunne jeg tenke meg å jobbe med transaksjoner i enda større fora. Og så beundrer jeg de

Navn: Inger Marie Bodin Åkvåg

Alder: 44 år.

Stilling: Partner i Fulford Pettersen & Co Advokatfirma DA.

Spesialitet: Eiendom

Familie: Gift, sønn på 18 og datter på 12 år

Bosted / opprinnelse: Lier

som jobber med andre typer saker enn meg: Bistandsadvokater, forsvarere, barnefordelingssaker og barnevern. De viktigste sakene er kanskje nettopp de som handler om menneskeskjebner, men jeg synes det er vanskelig å legge fra meg sakene på kontoret når jeg går hjem, og innser at jeg ikke kan jobbe med denne type saker.

– HVEM ER DEN SVAKESTE PARTEN I DEN NORSKE RETTSSTATEN, SYNES DU?

– De som ikke evner å ivareta egne interesser fordi de ikke har kunnskap om egne rettigheter, eller ikke har ressurser til å ivareta dem. Innvandrere, minoritetsgrupper og kanskje særlig barn. Det er derfor jeg mener at førstelinjetjenesten er et godt verktøy for å møte folk.

– JOBBER DU NOE PRO BONO?

– Ja, noe. Alle advokatene i Drammen er flinke til å stille opp på advokatvakten.

– HVIS DU FIKK VÆRE JUSTISMINISTER FOR EN DAG, HVA VILLE DU HA GJORT?

– Jeg ville sørget for et nytt tinghus i Drammen. Lokalene i Drammen tinglyst er i så dårlig forfatning at det går på verdigheten løs; med vann som lekker fra taket når det regner, men det er også dårlig inneluft og dårlig akustikk. Når luften er dårlig, må man sette opp vinduene. Så hører man kanskje ikke det som blir sagt, som man gjerne har en terskel for å innrømme. Samtidig blir vitner og parter sittende tett på hverandre i trange lokaler, og også fornærmede kommer veldig tett på. Satt på spissen kan det gå på rettssikkerheten løs.

Inger Marie Bodin Åkvåg var leder i Buskerud krets i årene fra 2010 til 2016.

Vil ha mer ut av Fri rettshjelp-kronene

– At de store firmaene skulle ha bedre kompetanse innen barnevern, er jeg grunnleggende uenig i. Det er heller motsatt, det er de små som spesialiserer seg på dette feltet, sa Anita Ryan Lykken.

Hvordan styrke fri rettshjelpsordningen og gjøre den mer treffsikker, samtidig som kostnadene kuttes? Dette har et utvalg nedsatt av Advokatforeningen jobbet intenst med de siste månedene.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

På Representantskapets møte i begynnelsen av juni ble utvalgets forslag diskutert. Utvalget ble nedsatt i januar 2017, og fikk i oppgave å foreta en kritisk gjennomgang av dagens rettshjelpsordning, og foreslå konkrete endringer.

– I våre møter med ulike politiske partier og departementer, er det kommet

klare signaler om at vi må være beredt til å diskutere endringer som kan gjøre Fri rettshjelps-ordningen bedre, men samtidig fjerner kostnader, sa Advokatforeningens leder Jens Johan Hjort da han innledet til debatt om utkastet.

Staten bruker om lag 800 millioner kroner årlig etter lov om fri rettshjelp,

ifølge en analyse fra Menon Economics.

I utvalget satt Marius Dietrichson, Brynjulf Risnes, Max Henrik Jespersen, Cathrine Grøndahl og Therese A.T. Heggedal. Sekretær for utvalget var advokatfullmektig Marit Lomundal Sæther.

– Advokatforeningen må ha et bevisst forhold til utvaskingen av skillet mellom forvaltningen og domstolene, mente Brynjar Østgård.

Ikke alle forslagene ble positivt motatt på Representantskapsmøtet.

IKKE TINGRETT SOM 1.INSTANS

– Arbeidet som utvalget har gjort, er solid og imponerende. Men jeg har adskillige merknader til punktet om at barnevernssaker skal behandles i tingretten i første instans, sa Brynjar Østgård fra Oslo krets.

– Omsorgsovertagelser er forvaltningsvirksomhet. Å overføre forvaltningsvirksomhet til domstolen vil føre til utvasking av skillet mellom domstolene og forvaltningen, og bryte et helt grunnleggende maktfordelingsprinsipp. Man tenker seg at spesielt utvalgte tingrettsdommere skal læres opp i et omfattende program og ta seg av barnevernssakene. Det betyr at disse dommerne utnevnes til forvaltningstjenestemenn. Dette er en de facto opprettelse av særdomstoler. Særdomstoler er en viktig debatt som Advokatforeningen ikke kan gli inn i på denne måten, sa Østgård.

NEI TAKK TIL STØRRE FIRMA-ANBUD

Anita Ryen Lykken fra Trøndelag krets tok for seg forslaget om at barnevernssaker i et prøveprosjekt skal ut på anbud til større firmaer.

– Dette står i grell kontrast til vår argumentasjon ellers, om retten til fritt å velge advokat, og dette er jeg sterkt uenig i, sa hun.

Hun fikk støtte av Sigrid D. Hovland Ytterstad fra Troms krets.

– Dersom bare store firmaer skal få barnelovssaker, vil man utelukke mange små og mellomstore firmaer, sa hun.

TRANGERE TIDER

Anders Willum fra Vestfold krets stilte spørsmål om det var meningen at Representantskapet skulle ta stilling til hver enkelt anbefaling i utkastet.

– Det som ligger i forslaget til vedtak, er at Advokatforeningen arbeider videre med policy-dokumentet for fremtidens fri rettshjelp på bakgrunn av den fremlagte rapporten, og Representantskapets diskusjon her, sa Jens Johan Hjort.

FRITT RETTSRÅD GIR BESPARELSER

Rikke Arnesen fra Bergen sa at det er ressurskrevende å få innvilget timer til fritt rettsråd i barnevernssaker, og ba Advokatforeningen om å ha fokus på dette området fremover.

– Retten til advokatbistand inntrer når barnet de facto tas fra foreldrene. Men i prosessen med undersøkelsene, er foreldrene uten advokatbistand, en prosess som kan vare i et halvt år. Takket være et initiativ Hordaland krets har tatt med barne- og familieminister Solveig Horne, har vi ved vårt kontor avverget tolv omsorgsovertagelser. Det er snakk om 25 barn som har fått riktig hjelp og riktig veiledning med god bistand i innledende faser.

– De prosessøkonomiske besparelsene som følger av å øke retten til fritt rettsråd – besparelser som avverger rettslige prosesser som gjerne går i årevis i etterkant – er ord som klinger godt i politikernes ører, sa Arnesen.

– Hovedstyret vil vurdere alle innspillene som er kommet inn i sitt videre arbeid med rapporten, avsluttet Hjort.

– Nåløyet for å få fritt rettsråd er for trangt, sa Rikke Arnesen.

– Vi bør tenke på bedriften som et fotballag der man henter inn en spiller for en 2-årskontrakt

– Hvis ikke de ansatte skjønner hvorfor noe skal forandres, kan du bare glemme å få dem med deg, advarte Bjarne Tellmann forsamlingen i en samtale med redaktør Catherine McGregor i Legal 500s GC Magazine.

For å bygge et bra jobb-lag må vi kanskje tenke annerledes om hvilke kvalifikasjoner vi ser etter. Og våge å satse på andre kvalifikasjoner enn gode karakterer og «mainstream»-erfaringer.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Det sa norsk-amerikanske Bjarne Tellmann da han holdt et innlegg på arrangementet «The general counsel as legal CEO – structuring your team in a time of disruption» i Haavinds lokaler i Oslo nylig.

Tellmann er general counsel (juridisk direktør) i advokatselskapet Pearson, som har mer enn 30.000 ansatte, og arbeider både ved selskapets kontor i New York og i London.

Han har arbeidet og bodd i USA i nær tretti år.

STORE UTFORDRINGER

Tellmann, som nylig ga ut boken «Building an Outstanding Legal Team: Battle-Tested Strategies from a General Counsel», pekte på at teknologi i en endringsprosess aldri bør være løsningen i seg selv, men snarere et godt verktøy.

– Man bør alltid finne ut hva problemet egentlig er. Vanligvis er problemet prosessen. Er alle de involverte i prosjektet like travle, eller er det slik at noen jobber masse overtid mens andre sitter på Facebook, undret han.

Ifølge Tellmann har bransjen flere store utfordringer.

– Advokater er veldig konkurranse-drevne. Vi er omtrent den eneste gruppen som fremdeles prater om hvilke karakterer vi fikk på universitetet for tretti år siden. Og i USA har vi en tendens til å se veldig opp til noen få universiteter med høy status. Jeg mener vi må vekk fra tankegangen om at formell kompetanse er alt. Selvfølgelig vil det alltid viktig, men jeg mener formell utdanning ikke nødvendigvis er den viktigste måten man blir kompetent på.

Vi bør heller se etter folk som i større grad er selvlærte. Og det er helt ok å feile, så lenge man lærer av feilene!

TA SJANSEN!

Noen ganger finner man ifølge Tellmann ut at de som ikke har de beste CV-ene faktisk er de beste advokatene.

– Jeg ansatte for en tid tilbake en ale-nemor som hadde gått på et ukjent universitet. Hun har gått gjennom mye på det personlige plan, kan håndtere stress, og er kjempetøff i forhandlingene. Vedkommende er nå en av mine beste advokater, sa Tellmann.

Han mener ansatte bør finne en måte å gjøre seg selv uvurderlig på.

– Du må finne ut av verdien i jobben du gjør. Hva er det du gjør som ingen andre kan? Eksempelvis kan det være at du er den som hindrer potensielle problemer før de blir til problemer.

UTENFOR BOKSEN

Tellmann er i dag mentor for en døv-blind advokat fra Harvard.

– Basert på den erfaringen har jeg veldig lyst til å satse på å ansette en døv-blind advokat. Kanskje bør vi tenke annerledes om hvilke kvalifikasjoner vi ser etter. Noen ganger er det verdt å ta sjansen – andre ganger kan det selvfølgelig være en katastrofe. Men ofte går det bra, sa Tellmann.

Han mener at vi for å lykkes bør tenke mer kortsiktige løsninger på ansatt-siden enn det man tradisjonelt har gjort.

Hvordan bygge fremragende team

Bjarne Tellmanns siste bok gir råd til såkalte general coun-cels (juridiske direktører) i inhouse--firmaer.

Boken beskriver hvordan direktøren må «lede, kommunisere, inspirere, bygge kulturer, administrere talent, formulere og gjennomføre strategier, sikre effektivitet, forutse og administrere risiko og administrere kvalitetskontroll – alt i tillegg til å være toppklasse advokat».

Boken gir en «kamplan» for å komme dit i tre deler: «I første del

vurderes «maskinvaren», inkludert hvordan man vurderer risiko, design-vinnende lag, optimaliserer utgifter, velger de beste samarbeidspartnerne og velger smart teknologi.»

«Del to fokuserer på «programva-ren», blant annet hvordan man skal pleie en juridisk kultur i verdens-klasse, og utvikle talent. Del tre vurderer to svært kritiske tråder som baner seg vei gjennom transformasjonsreisen: Forandringsledelse og behovet for å utvikle et strategisk veikart», heter det på forlagets nettsider.

Bjarne Tellmann, 2017, Globe Law and Business, 347 sider, 48 £.

– Vi bør muligens slutte å tenke på en bedrift som en familie, men mer som et fotballag der man henter inn en spiller på toårskontrakt for å vinne ligaen. Jeg tror mange vil synes det er attraktivt også. «Her er hva jeg kan tilby deg de neste tre årene for at vi sammen skal lykkes».

Tellmann er klar på hva som er det viktigste man bør gjøre om man vil forandre kulturen i et advokatfirma.

– For meg dreier det seg ikke om hvordan folk kler seg, men hvordan de opptrer i forretningssammenheng. For å endre denne kulturen må du identifisere de uskrevne reglene, spørre de ansatte hvilke verdier de mener skal

beholdes, og hvilke som bør byttes ut. På den måten vil de få eierskap til endringene som gjøres, sa Tellmann.

LOKKER MED UTLANDET

Juridisk direktør i Telenor, Siri Birgitte Bang Berge, pekte på at muligheten for internasjonal erfaring i et samarbeidsselskap er noe de kan lokke kandidater med.

– For advokater er det ikke lett å få seg en internasjonal karriere, men ettersom Telenor operer internasjonalt forsøker vi bruke det som vårt for-trinn. Vår erfaring er at med inter-sante arbeidsoppgaver blir de ansatte værende, sa hun.

ANNONSE

VOGT ADVOKATFIRMA
Marbella - Spania - Etablert i 1999

- ♦ Fast eiendom
- ♦ Arv/Skifte
- ♦ Skatt
- ♦ Forretningsjuss
- ♦ Regnskap & Selvangivelser
- ♦ Skatte representant

Vogt Advokatfirma España S.L.
Ricardo Soriano 65 · 2º-3 // 29601 Marbella · Spania
Telefon: (+34) 952 776 707
E-post: info@vogtlaw.com // www.vogtlaw.com

BEDRE UTNYTTELSE AV DISIPLINÆRSYSTEMET

Av HEGE BJØLSETH,
DIREKTØR, TILSYNSRÅDET
FOR ADVOKAT-
VIRKSOMHET

På lederplass i Advokaten 5/2017 skriver redaktør Nina Schmidt at det haster med å få et bedre disiplinærsystem. Tilsynsrådet for advokatvirksomhet, som fører tilsyn med landets praktiserende advokater, er enig i at dagens system er modent for revisjon. En reform vil imidlertid bare lykkes dersom man tar hensyn til de erfaringer man allerede har gjort seg om svakheter ved dagens system.

Schmidt påpeker flere reformer i forslaget til ny advokatlov som også Tilsynsrådet anser som positive og nødvendige. På ett punkt må hun

imidlertid suppleres.

Schmidt skriver at

Advokatforeningen

ikke har makt til å

frata advokater

bevillingen. Det

er riktig. Den

makten er det

Advokatbevil-

lingsnemnden

som har, men hun

forteller ikke hele

historien. Hun nevner

ikke at Advokatforenin-

gen selv fungerer som sek-

retariat for et organ som kan foreslå

nettopp dette. Etter domstoloven

§ 227 tredje ledd kan Disiplinærnemn-

den fremme forslag om tilbakekall av

advokatbevilling direkte overfor

Advokatbevillingsnemnden.

Merkelig nok har det fått utvikle seg

en praksis der Advokatbevillingsnemn-

den knapt mottar noen tilbakekalls-

forslag fra disiplinærsiden av systemet,

hvor altså Advokatforeningen selv har

en nøkkelrolle. Denne mangelen er

blant annet blitt påpekt av Tilsynsrådet

styreleder, Thomas Smedsvig, i et inn-

legg i bladet Advokaten i 2016. Den fremkommer for øvrig rimelig klart om man leser en eller flere av Advokatbevillingsnemndens årsberetninger, som er tilgjengelige på nett. Også Advokatbevillingsnemnden har etterlyst et større initiativ her, både i møte med Advokatforeningen og i brev til Justis- og beredskapsdepartementet.

Man kunne jo tenke seg at Advokatforeningen ville plukke opp ballen etter dette, og se på mulighetene for å endre på disiplinærsiden av dagens system mens vi venter på ny advokatlov, noe de har gode muligheter til. Det har ikke skjedd. I stedet brukes ressurser på å fortolke seg bort fra de reglene som gir deres egne disiplinærorganer det nødvendige verktøy eller, som Schmidt selv forteller; å gjenta til stadighet hvor dårlig dagens system fungerer.

Det er noe Peer Gynt-aktig over dette: «Ja, tenke det; ønske

det; ville det med; – men

gjøre det! Nei, det

skjønner jeg ikke!»

Selv om Advokatlovutvalgets

forslag skulle bli

vedtatt i sin hel-

het, legges det

her opp til at det

skillet man har i

dag – mellom de

som fører tilsyn og de

som behandler disiplinær-

klager – vil bestå. Det er derfor

langt fra sikkert at den effektiviteten

redaktøren ønsker seg vil bli sikret ved

å vrake dagens modell fullstendig. Effektiviteten ivaretas derimot hvis man

utnytter dagens system til det fulle.

Schmidts lederartikkel tar utgangspunkt i at Advokatforeningen ikke har

makt til å frata advokater bevillingen.

Slik må det være. Dagens modell sørger

for at tilsynssiden av systemet (Tilsynsrådet og Advokatbevillingsnemnden)

er sikret *uavhengighet i forhold til tilsynsobjektene*, det vil si advokatene, enten de er

medlem av Advokatforeningen eller

ikke. Enhver, inkludert Advokatforeningen, kan fremme bekymringsmelding til Tilsynsrådet. Slike henvendelser blir alltid tatt alvorlig.

Et hjertesukk til sist: Nina Schmidt gjengir følgende uttalelse: «Dagens disiplinærsystem er så komplisert at bare et titalls mennesker i Norge vet hvordan det fungerer». Så komplisert er systemet ikke. Situasjonen er snarere at det bare er et titalls mennesker som har tatt seg bryet med å lese bestemmelsene. Les domstoloven § 227 og bli klokere.

DEBATTINNLEGG

sendes til
redaksjonen@advokatbladet.no. Frist til
neste utgave er 11. august. Skriv maks
4700 tegn, inkludert mellomrom, eller
etter avtale med redaksjonen. Legg ved
bilde av forfatteren. Debattinnlegg
kan også bli publisert på
Advokatbladet.no.

ANNONSE

Beregningsbistand for erstatningskrav ved bruk av Compensatio

Advokat Tor Erik Hjertøy tilbyr beregningsbistand og erstatningskrav i personskadesaker.

Tjenesten kan brukes for å utforme et svar eller som en kontroll av mottatt tilbud/krav. Du sender forutsetningene med post eller epost, og du vil få personlig oppfølging og motta fullstendig utmålingsdokumentasjon med utskrifter fra Compensatio.

Hjertøy har over 15 års erfaring fra Trafikksforsikringsforeningen og Yrkesskadeforsikringsforeningen 1979-1994, og deretter egen advokatvirksomhet i 22 år.

C. J. Hambros plass 5, 0164 Oslo

Telefon: 22 33 69 50
Mobil: 908 26 883
E-post: toerik@advokathjertoy.no
www: http://advokathjertoy.no

Straff er dårlig egnet som enkelt valgflesk

Riksadvokat Tor-Aksel Busch skrev i Tidsskrift for strafferett nr. 4/2016: «Straffeskjerpelser skal være meget godt begrunnet, og verdien av en human og moderat strafferettspleie kan vanskelig overvurderes». Jeg kunne ikke ha vært mer enig.

Vi vet mye om hva som virker, og hvorfor. Vi vet også hvordan en straff kan bli destruktiv, og sende mer kriminelle mennesker ut av fengslene, enn de som kom inn. Det finnes sterke fagmiljøer og omfattende forskning på disse områdene, og norsk kriminalitetsforebygging og strafferettspleie er faktisk noe vi kan være stolte av. Vi har et av verdens tryggeste samfunn. Kriminaliteten er lav, fangebefolkningen er liten, og tilbakefallsprosenten etter endt soning er lav.

Dagens regjering synes å ha et annet utgangspunkt. I høringsnotatet om strengere straffer fra 19. desember 2016, heter det i punktet om hovedbegrunnelsen for den foreslåtte straffeskjerpelse: «Selv om det kan være usikkert hvilke preventive virkninger en straffeskjerpelse vil ha, er riktig straffenivå i høy grad et verdispørsmål som ikke fullt ut kan besvares med straffens nytteeffekter».

Ikke alle spørsmål rundt straffenes innhold og lengde lar seg fullt ut forklare i påregnede og ønskede nytteeffekter, men lovgivers ambisjon bør likevel være å utforme strafferammer som lar seg begrunne rasjonelt. Hver gang en gruppevekkende forbrytelse skaper sterke reaksjoner i samfunnet, risikerer vi ellers et krav om at straffene skjerpes – fordi det føles riktig. De humanistiske og liberale verdier står svakere i den amerikanske rettsstaten enn i vår, noe som fører til bruk av dødsstraff og til straffeutmålinger på tusen års fengsel. Likevel har de akkurat den samme debatten: Straffene er ikke strenge nok, de rimer ikke med den alminnelige rettsfølelse, og må skjerpes!

Justisdepartementet foreslo opprinnelig å heve strafferammen ved sammenstøt av alvorlige lovbrudd, til tretti års fengsel. Flere høringsuttalelser pekte på mangelfulle drøftinger i proposisjonen, og på at det ikke var redegjort for de økonomiske konsekvensene av forslaget.

Deretter ble Stortinget forelagt et revidert lovforslag, blant annet med en strafferamme på 26 år ved sammenstøt av alvorlige lovbrudd, og de fikk seks virkedager på å behandle saken. 13. juni stemte Stortinget heldigvis nei til den økte strafferammen.

Det er politikernes privilegium å utforme rammene for bruk av straff. Samtidig er det fagmiljøenes privilegium å be om at straffenes utforming, lengde og begrunnelse i størst mulig utstrekning tar hensyn til den omfattende kunnskapen vi har på dette området.

Hvordan står det forresten til med forholdet mellom straffenes lengde, og den allmenne rettsfølelse? I boken «Hva synes folk om straffenivået? En empirisk undersøkelse», redegjorde professor emeritus Leif Petter Olaussen for omfattende undersøkelser av folks rettsfølelse. Hovedtemaet var enkelt; er det samsvar mellom faktisk straffenivå og den straff som folk synes er passende? Olaussens funn viser delvis at folk ikke kjenner til det faktiske straffenivået, og at domstolene utmåler strengere straffer enn folk tror. Faktisk ville folk selv i stor grad gitt mindre fengselsstraff enn det som faktisk ble utmålt av domstolene. Jeg minner om at denne undersøkelsen ble gjennomført i 2009 – altså før den betydelige straffeskjerpelsen for en rekke lovbrudd som ble gjennomført i 2010.

I forbindelse med Advokatforeningens årstale i 2013 gjennomførte vi vår egen undersøkelse, rettet mot stortingsrepresentanter. Vi ga konkrete gjerningsbeskrivelser, der straffeutmålingene var

avgjort av domstolene. Også her fant vi en bemerkelsesverdig mangel på kunnskap om hvilke straffer som faktisk utmåles i norske domstoler, og intet tydet på at politikerne ønsket strengere reaksjoner enn hva som faktisk ble resultatet i de konkrete sakene.

La meg også nevne at befolkningen jo er representert i straffesaker gjennom ordningen med lekdommere. Hvis det faktiske straffenivået i domstolene er i utakt med befolkningens syn, slik regjeringens begrunnelse for de foreslåtte straffeskjerpelsene antyder, skulle man tro at vi opplevde hyppige dissenser der lekdommerne ville ha strengere straff enn fagdommeren. Er det slik? Det foreligger analyser utarbeidet av Oslo tingrett, domstolene i Trøndelag og Universitetet i Oslo. Disse viser at lekdommerne faktisk ønsker mildere straff enn fagdommerne i cirka to av tre dissenser.

Straff er et alvorlig tema. Blir de for strenge, truer de vår liberale og humanistiske rettsstat – som jeg vil fremheve som en umistelig verdi. Hvis man foreslår å heve straffene for ulike lovbrudd, bør det i så fall gjøres med bakgrunn i den omfattende kunnskap vi har på området – og med mål om gode sammenhenger i hele strafferettspleien. Slik var det ikke denne gangen.

Hilde Skjær
GENERALSEKRETÆR
ms@advokatforeningen.no

Vil anmelde tobakksindustrien for DRAP

Et nettverk av advokater fra 18 forskjellige land møtes i Geneve i slutten av juni for å legge strategier for hvordan de kan gå frem for å anmelde tobakk-industrien i sine respektive land for drap.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Fra Norge møter advokat Marianne Hammer, seksjonssjef i Kreftforeningen.

Møtet kommer i kjølvannet av at fire internasjonale tobakkselskaper i Nederland er anmeldt for drapsforsøk og overlagt drap, og/eller forsettlig forsøk på grov legemsbeskadigelse og/eller forsøk på å påføre forsettlig helseskade. Det skal være første gang i Europa at tobakksindustrien er blitt anmeldt for disse forholdene.

Det er den erfarne nederlandske straffeadvokaten Benedicte Ficq som på vegne av to dødssyke pasienter med henholdsvis lungekreft og KOLS, samt ungdomsorganisasjonen TabakNee, som har anmeldt Philip Morris International, British American Tobacco, Japan Tobacco International og Imperial Tobacco Benelux for drap og/eller legemsbeskadigelse.

Det er nå opp til den offentlige påtalemyndigheten i Nederland å avgjøre om det skal tas ut tiltale mot de fire tobakkselskapene eller ikke.

PEANØTTSMØR-EIER I FENGSEL

Tobakksindustrien har spesielt gode arbeidsforhold over hele verden, sa den amerikanske advokaten Chris Bostic, da han på Verdens tobakkfrie dag den 31.mai deltok på arrangementet «Tobakksindustrien – en trussel mot global utvikling» i regi av Kreftforeningen i Oslo, sammen med blant andre helseminister Bent Høie (H).

Amerikanske Chris Bostic tror at mulighetene for at påtalemyndigheten i Nederland tar ut tiltale mot tobakksindustrien for drap, er gode. Her i Oslo med advokat Marianne Hammer i Kreftforeningens lokaler.

– I USA ble eieren av en peanøtt-smør-fabrikk i Georgia dømt til 28 års fengsel fordi peanøttsmøret han solgte var infisert med salmonella. Den amerikanske kongressen er finansiert av tobakksindustrien, og derfor blir den ikke holdt ansvarlig for sine produkter, i motsetning til alle andre produkter, sa advokat Bostic til forsamlingen.

MILLIONENE RENNER INN

– Tobakksindustrien gjør det veldig bra økonomisk, og er den mest suksessrike virksomheten i USA noensinne, ifølge rapporter, sa Bent Høie i sitt innlegg.

– Den tjener en halv millioner kroner i minuttet. Men inntektene kommer ikke uten en enorm utgiftsside for røy-

kere, deres familier og for samfunnet. Det er beregnet at ett hundre millioner mennesker har dødd av tobakksskader på 1900-tallet. En milliard kan dø av tobakksskader i vårt århundre. Til tross for fagre løfter om det motsatte, gjør tobakksindustrien sitt for å skaffe seg nye kunder i fattige deler av verden, men også i vår del av verden, sa Høie.

Han kalte tobakksindustrien «en trussel mot utvikling og mot at vi når våre globale utviklingsmål».

–Tobakksbruk er den viktigste enkeltårsaken til sykdom og død som kan forebygges. I vår land er røyking fortsatt hovedforklaringen på sosial ulikhet i helse. Og industrien skaper miljøproblemer som utslipp og avskoging, og den fortrenger nyttig produksjon. Pengene

kunne vært brukt til mat, utdanning og helse til den enkelte, sa Høie.

WORKSHOP FOR ADVOKATER

På møtet i Geneve den 26. og 27.juni samles advokater fra atten land, deriblant annet USA, Nederland, Frankrike, India, Kenya, Columbia og Norge, for å diskutere mulighetene for å ta i bruk straffeloven i hvert enkelt land for å anmelde tobakksindustrien for drap og helseskade.

Advokat Chris Bostic er sentral i arbeidet.

– Det er første gang vi kommer sammen, og vi vil forsøke å lage en strategi for samarbeid, og finne ut hvordan vi kan jobbe sammen for å få mange «Nederlandssaker» rundt om i verden, sier Bostic til Advokatbladet.

Uansett utfallet av saken i Nederland, så har anmeldelsen en PR-oppside for kampen mot tobakksindustrien, sier han.

– Hver gang det er en utvikling i saken, så havner det i nyhetene, og det er dette vi håper på i USA også, sier Bostic.

– Vi må stå sammen for å bekjempe tobakksindustrien på alle mulige områder, sa helseminister Bent Høie. – Vi jobber for et tobakksfritt samfunn innen 2025 eller 2030. Det er ikke lenge til, og derfor må vi være vågale og modige, sa Anne Lise Ryel, generalsekretær i Kreftforeningen.

Advokat Marianne Hammer i Kreftforeningen er i gang med å undersøke om norsk straffelovgivning gir muligheter for et tilsvarende søksmål som i Nederland, forteller hun.

– Eget ansvar

– Jeg viser til høyesterettsdommen fra 2003 i saken avdøde Robert Lund anla mot Tidemanns tobakksfabrikk, der Høyesterett konkluderer med at røykeren selv bærer ansvar for eventuelle helseskader. Dette er rettssituasjonen i Norge i dag. Ytterligere kommentarer har jeg ikke, sier Jan Robert Kvam, rådgiver i Tobakkindustriens Felleskontor i Oslo.

ANNONSE

Vi leverer stabile og gode driftsløsninger til mange advokatfirmaer:

- Vi gir deg en enklere IT-hverdag

Våre driftsløsninger er spesielt tilpasset advokaters behov for sikkerhet og fleksibilitet. Fra vårt effektive datasenter, som er lokalisert her i Norge, får du tilgang til alle de programmene du trenger.

– Vi er svært godt fornøyd med Daldata skytjenester, der leveranse- dyktighet, stabilitet og det at vi alltid har en oppgradert løsning er viktige elementer.

Daglig leder Tom Øystein Martinsen,
Advokatfirmaet Campbell & Co AS, Hamar.

DALDATA
SMARTE LØSNINGER ER GULL VERDT

www.daldata.no/advokater - daldata@daldata.no - tlf. 02331

ELVERUM - FOLLDAL - OSLO - OTTA - STJØRDAL - TYNSET

VÅRE SKYTJENESTER ER BASERT PÅ MICROSOFTS PROGRAMVARE

Jussbuss

Trenger vi virkelig økte strafferammer?

Av ALEXANDER SCHMIDT
AARRESTAD,
Fengselsgruppa

Regjeringen har gått inn for en kraftig økning av strafferammene i saker der det er begått flere alvorlige lovbrudd. Først var forslaget å heve maksstraffen til førti år. Så kom forslaget om å øke strafferammen til 26 år i de tilfellene der det er begått flere lovbrudd med en strafferamme på minst 15 år. Jussbuss er uenig med forslagene lagt frem i Prop 137 L.

I norsk rettshistorie har vi beveget oss mot en human rettspleie. Straff skal være et onde som oppleves som et onde, men det skal også kunne ut i positiv utvikling hos den straffedømte. Dette skal skje gjennom rehabiliterende tiltak under soningen kombinert med forholdsvise korte straffer. Denne humane linjen har resultert i et straffesystem som blir rost verden rundt for å ha ført til lav gjentakelsesstatistikk.

Regjeringen mener at en økt strafferamme vil være mer i tråd med den allmenne rettsfølelsen, og at en slik lovgivning vil ivareta rettsikkerheten til offeret bedre. På overflaten virker dette som solide argumenter, men når man ser nærmere på begrunnelsene, blir ting litt mer uklart.

Påstanden om at en øking av strafferammene vil samsvare bedre med rettsoppfatningen til «folk flest» er noe regjeringens representanter har lagt vekt på i debatten rundt forslaget. Det som er problematisk, er om dette egentlig er sant.

I en omfattende undersøkelse av folks rettsfølelse fra 2009, fant førsteamanuensis Leif Petter Olausen ut at selv om flertallet mener at straffene burde være strengere, dommer de selv i tråd med det faktiske straffenivået for lovbruddet. De fleste undervurderte rett og slett straffenivået, og i flere tilfeller idømte «mannen i gata» en lavere fengselsstraff i en rekke fiktive saker enn det kontrollgruppen på seks fagdommere gjorde.

Etterfølgende forskning har gitt samme konklusjon: Allmenheten undervurderer straffenivået, og er som hovedsak enten på linje med, eller mildere enn domstolene i sin oppfatning av hva som er en proporsjonal straff for ulike lovbrudd.

Rettsikkerheten til offeret ved alvorlige integritetskrenkelser er noe som burde stå sentralt i behandlingen av straffesaker. Jussbuss mener at dette ikke er ivaretatt kun gjennom utmåling av en lang straff. Det fremstår som ulogisk at vi skal bruke flere millioner av et allerede begrenset budsjett på å fengsle folk lenger enn vi allerede gjør, når man kunne dedikert disse midlene til rehabilitering i fengselet. Hva gagner egentlig offeret og andre potensielle ofre mest? At noen frihetsberøves noen år lenger, eller at de har de redskapene som behøves for ikke å begå de samme handlingene når de omsider blir løslatt?

#Jussbuss

Totalt 6042 saker i 2016

Saksområdene med størst pågang:

- Utlendingsrett (1041 saker)
- Fengselsrett (818 saker)
- Arbeidsrett (756 saker)
- Husleierett (712 saker)
- Gjeldsrett (535 saker)
- Trygderett (335 saker)
- Sosialrett (206 saker)

Gjennom våre møter med innsatte i norske fengsler vet Jussbuss at de innsatte tar straffen sin på alvor. Man skal lete lenge for å finne noen som tar lett på det å sitte i fengsel i ett år, for ikke å snakke om tyve år. Det skal selvfølgelig være en proporsjonalitet mellom alvorlighetsgraden av lovbruddet og lengden av straffen, men på et visst punkt blir lengden irrelevant. Man ender opp med å bruke midler på å frihetsberøve et individ i stedet for på rehabiliteringen av vedkommende.

Vi har ikke livstidsstraff i Norge. Alle som sitter i fengsel skal ut på et eller annet tidspunkt. Fremfor å dedikere våre begrensede ressurser til en utsettelse av det uunngåelige, burde vi jobbe mot å løslate en person som allmenheten ikke behøver å frykte, en person som kan etterleve lovgivningen og bidra til samfunnet. Det er dette som i best grad sikrer offerets rettsikkerhet, ikke å legge til to-tre år på **en allerede lang straff**.

Vi trenger ikke økte strafferammer i Norge. Straff skal ikke baseres på gjeldelse, men heller på rehabilitering. Å ønske at noen skal ha det vondt når de begår flere alvorlige integritetskrenkelser er en naturlig følelsesmessig respons, men dette må ikke få utgjøre et hinder for at straffen kan tjene et formål, nemlig det å hindre gjentakelse gjennom å gi den straffedømte muligheten til å fungere utenfor murene.

Advokatansvar

I denne spalten omtaler vi rettssaker rettet mot advokater, og advokaters ansvar. Spalten lages av advokat Toralf Wågheim ved Advokatfirmaet Riisa & Co i Bergen. Wågheim er forfatter av boken *Advokaters erstatningsansvar*.

Henvendelser til redaksjonen@advokatbladet.no

Mente at advokaten tok for godt betalt

En advokaten hadde opplyst timepris på 1800 kroner på sin hjemmeside. Advokaten fikk likevel medhold i salærkrav med timepris 2800 kroner, etter oppdragsbekreftelse og manglende protest fra klienten.

Gulating lagmannsrett har i avgjørelse 3. mai 2017 (LG-2016–66 628) tatt stilling til krav om prisavslag mot et advokatfirma. Bakgrunnen for saken var at A, B og C hadde etablert et selskap, som deltok i et prosjekt vedrørende produksjon av planteolje til bruk i biodiesel. Selskapet hadde videre inngått en avtale med et annet selskap om kapitalinnskudd og erverv av aksjer i selskapet. Etter opplysninger om mulige korrupsjonsforhold knyttet til prosjektet, gikk det andre selskapet fra avtalen. A, B og C reiste deretter mortifikasjonssak mot selskapet for utsagn som de fant ærekrenkende, og det ble også krevet oppreisningserstatning.

A, B og C tapte saken.

Klientene ønsket å anke til lagmannsretten, og de så seg om etter en ny advokat. Advokat D ble engasjert, og mortifikasjonssaken ble anket til Gulating lagmannsrett. Anken ble nektet fremmet. Kjennelsen ble anket videre til Høyesterett, men avvist av ankeutvalget.

Advokat D fakturerte totalt 696.282 kroner for bistanden. A, B og C fremsatte innsigelser til salæret, og fremmet krav om prisavslag for tingretten. Advokaten fikk her medhold i fakturakravet. Klientene anket til Gulating lagmannsrett. Det ble vist til at advokatens timepris var høyere enn skissert, at tidsbruken var for høy, og at det ikke ble gitt forsvarlige råd med tanke på prosessrisiko. Det ble også anført at advokaten hadde brutt taushetsplikten som ledd i sitt forsvar i salærsaken. Advokaten fastholdt fakturakravene.

OPPDRAGSBEKREFTELSE AKSEPTERT

Lagmannsretten legger til grunn at det fremgikk på nettsiden til advokat D at timeprisen i firmaet var 1800 kroner eks. mva. Det fremgikk av siden at prisen er «*noe høyere for forretningsmessige og spesialiserte oppdrag*». Lagmannsretten legger likevel til grunn at klientene gikk ut fra at timeprisen ville være 1800 kroner da de henvendte seg til advokaten.

Etter at oppdraget var godt i gang, sendte advokat D oppdragsbekreftelse. Det fremgikk av denne at timeprisen i saken var 2800 kroner eks. mva. Retten viser til at klientene ikke protesterte på bekreftelsen. Oppdragsbekreftelsen måtte da anses akseptert. Det ble videre betalt 25.000 kroner akonto, som anvist i bekreftelsen, og det ble ikke protestert mot løpende fakturaer hvor timeprisen var angitt. Lagmannsretten legger således til grunn at

advokaten etter avtalen kunne kreve 2800 kroner eks. mva. pr. time.

Lagmannsretten legger videre til grunn at klientene ikke kom med innsigelser til advokatens timeforbruk mens han fortsatt hadde advokatoppdrag for dem. Klientene mottok en rekke fakturaer underveis der både beløp og timeforbruk fremgikk. De hadde derfor oppfordring til å si fra dersom de mente at faktureringen ikke reflekterte det arbeid som ble utført, eller arbeidet ikke reflekterte det advokatoppdrag de hadde gitt til advokat D. Lagmannsretten fant ikke grunnlag for å nedsette salæret grunnnet tidsbruk.

Retten fant heller ikke på bakgrunn av bevisførselen noe grunnlag for å nedsette salæret med henvisning til rådgivningens kvalitet.

Klientene anførte videre at advokaten hadde brutt taushetsplikten ved å forsvare seg mot kravet ved å redegjøre nærmere for sitt arbeid og innholdet i dette. Lagmannsretten bemerket at når tvisten gjelder salærkrav, må advokaten ha anledning til å vise til hvilket arbeid han har utført for dem. Det ble også vist til at de fremlagte dokumentene ikke ble gjort tilgjengelig for andre enn retten.

Advokaten fikk deretter medhold i ankesaken. I tillegg til fakturakravet med 456.282 kroner, ble advokaten tilkjent sakskostnader fra tingrett på 118.050 kroner, og for lagmannsretten med 190.203 kroner.

Advokat Finn Eide satt i utvalget som på oppdrag fra Riksadvokaten har belyst og evaluert Økokrims etterforskning og iretteføring av Transocean-saken. Han er overrasket over hvor lite struktur og skriftlighet som forelå i Økokrims etterforskning.

TEKST: NINA SCHMIDT

Utvalget retter kritikk mot Økokrims håndtering av saken på flere punkter: Etterforskningen led av manglende planlegging, styring og fremdrift. Samarbeidet med Skatteetaten ble for tett. At Økokrim fikk en ekstrabevilgning på 30 millioner kroner fra Finansdepartementet for å finansiere sitt arbeid med saken, er betenkelig ut fra et uavhengighetsperspektiv, mener utvalget.

At saken tok så lang tid som elleve år, kan skyldes uhensiktsmessig organisering av arbeidet, dobbeltarbeid, og mangel på skriftlighet og struktur, påpekes det.

Utvalget kritiserer også Økokrims ledelse: «Utvalget finner få spor av ledelsesmessig oppfølging og kontroll med etterforskningen og fremdriften». Utvalgets rapport skal nå ut på høring.

Hva var ditt syn på Økokrims rolle i saken da du gikk inn i utvalget?

Da jeg gikk inn i utvalget var straffesaken avsluttet og frikjennelsene av samtlige tiltalte rettskraftig. Forut for dette hadde jeg med interesse fulgt straffesaken og de underliggende skattesakene gjennom media og tilgjengelige dommer. Ved utnevnelsen som utvalgsmedlem var det et kolossalt sprik mellom hva Økokrim og hovedaktor hadde gått ut med i media over mange år, og det endelige utfallet. Mitt syn på Økokrim var, og er, at dette er en særdeles viktig institusjon som tar seg av de største sakene innen øko-kriminalitet. Har man ikke en sterk vaktbikkje

Advokat Finn Eide satt i utvalget som har evaluert Økokrims håndtering av Transoceansaken. Utvalget foreslår ni konkrete tiltak for forbedringer. Foto: Tommy Ellingsen

Navn: Finn Eide, 53 år
Tittel: Partner og leder av Deloitte Advokatfirma i Stavanger
Bosted: Stavanger
Opprinnelsessted: Haugesund
Sivilstatus: Kjæreste. To døtre, Kaja (26) og Sofie (22)

på dette området, vil kvaliteter vi setter pris på i samfunnet langsomt smuldre hen. På den annen side må Økokrim selvsagt organiseres og arbeide på en måte som sikrer rettsikkerhet for borgerne.

Hva var den største utfordringen i utvalgsarbeidet?

Å få størst mulig oversikt over sakskomplekset, de impliserte og saksgangen så fort som mulig. For meg som skatteekspert har det også vært utfordrende, men samtidig svært lærerikt, å sette meg inn i sakene fra et straffereettslig perspektiv.

Hvordan møtte dere denne utfordringen?

Vi ble tidlig klar over at vi ikke kunne dukke ned i alle sakens dokumenter på jakt etter enhver detalj. Tiltalene og tilsvarene, tingrettsdommen og anken i straffesaken ble selvsagt lest grundig, samt de sivile dommene som forelå. Vi intervjuet alle sentrale personer i Øko-

krim som hadde arbeidet med saken, samt noen sentrale fra skattemyndighetene. De tiltalte og deres forsvarere ble også invitert inn til samtaler.

Var det noen av funnene som overrasket deg?

Ja, både ting vi fant og ikke minst hva vi ikke fant. Hvis jeg skal ta det siste først, så var det overraskende å se hvor lite struktur og skriftlighet det forelå i etterforskningen av saken. Utvalget retter kritikk mot Økokrim for at arbeidet later til å være ad hoc preget, uformelt og udokumentert. Videre stilles det spørsmål ved at Økokrim etter å ha vurdert inntaket av den første saken, utbytteforholdet, slapp inn de øvrige forholdene uten noen formell vurdering. Det sier seg selv at i et så stort sakskompleks som dette, må man

arbeide strukturert og målrettet, og dokumentere underveis. Ved utskifting av personell, må det være lett å sette seg inn i saken, og fortsette der andre slapp. Det var også påfallende å se hvor mange ganger man utredet de samme spørsmålene.

Videre var det overraskende å se hvor lite Økokrim støttet seg på egen, innlånt, skattekompetanse, men lente seg på skatteetatens vurderinger. Skatt er et sentralt område innen økokriminalitet, og det burde være opplagt at Økokrim var satt opp med egne eksperter på området. Så er ikke tilfelle, og vi så at skatteetaten først varslet om forholdene, skrev vedtak i dialog med Økokrim, for at de samme saksbehandlerne så gikk inn i Økokrims etterforskningsteam, bisto ved tiltale, skrev innledningsforedrag og deltok i aktoratet. Det blir ikke den riktige uavhengighet og objektivitet av slikt.

Til slutt må jeg også si at jeg ble både overrasket og skremt ved å se at de to frikjente advokatene ble sikket og tiltalt blant annet for det arbeidet de gjorde som advokater ved inngivelse av tilsvar m.v. til varsel om endring av ligning og bruk av tilleggsskatt. Her var det gjort et grundig arbeid fra advokatene, og de hadde sjekket og avstemt de faktiske forhold med sin klient, men ble likevel straffeforfulgt for å ha gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger etter ligningsloven.

Hva er det viktigste du har lært i arbeidet med denne saken?

Viktigheten av objektivitet, uavhengighet, grundighet og systematikk.

Utvalgsrapporten er omfattende, på hele 111 sider. Gjorde dere noen funn som du vil trekke frem som andre advokater kan ha nytte av å vite om?

Advokater bør merke seg at man er en utsatt gruppe, også når man opptre på vegne av sine klienter. Man må helt klart gjøre selvstendige vurderinger og avklaringer, ikke bare støtte seg til klientens opplysninger. Basert på de om-

fattende beslag som gjøres i denne type saker, må man også være forberedt på at alt man har sagt og gjort i en konkret sak kan bli vurdert og ettergått.

Utvalget som har vurdert fremtidig organisering av politiets særorganer (NOU 2017:11) foreslår å slå sammen Økokrim og Kripas til en felles enhet. Hva er din mening om forslaget?

Jeg har ikke noen sterke meninger om dette, men Økokrim er viktig for samfunnet, og bør tilføres mer ressurser slik at de kan investere i tverrfaglig kompetanse, som i større grad opptre uavhengig av forvaltningen og foretar sine egne uavhengige vurderinger av straffesiden av disse sakene. Personlig tror jeg også at så vel Økokrim som de som etterforskes vil være tjent med at etterforskning og påtale skjer i en toleddet prosess, der det ikke er etterforskeren selv som tar stilling til påtale-spørsmålet.

Hva slags saker jobber du vanligvis med?

Selskapsbeskatning, selskapsrett og transaksjoner, og jeg prosederer jevnlig skattesaker for domstolene.

Beskriv en vanlig arbeidsdag:

Heldigvis finnes det knapt en vanlig arbeidsdag. Jeg har selvsagt møter med klienter, oppfølging av saker og så videre, men jeg synes spennet mellom sakene, og hva den enkelte klient holder på med og forventer, er så stort at det aldri blir rutinepreget. Jeg leder også et kontor med tretti flinke medarbeidere, som må følges opp, og jeg engasjerer meg i diverse sosialt arbeid som en del av Deloitte's strategi for samfunnsansvar.

Hva brenner du for, rent faglig?

Jeg er vel litt nerdete, og finner altså skatterett engasjerende og interessant, både rent faglig, rettspolitisk og samfunnsøkonomisk. Det som skjer internasjonalt innen området er også spen-

nende, særlig BEPS-initiativet til OECD. I motsetning til hva mange tror om oss skatteadvokater, er jobben vår i stor grad å påse at våre klienter holder seg innenfor gjeldende lover og regler; ikke å utfordre lovene og reglene. I den senere tid har vi også sett at skattebetaling settes i sammenheng med bedrifters omdømme, så selv om man beveger seg innenfor et lands regelverk kan man risikere kritikk, se bare på Starbucks- og Applesakene i UK.

Hvem mener du er Norges beste advokat på ditt felt?

Må vel kunne driste meg til å si at skatteadvokatene som har vært involvert i Transocean-komplekset har gjort en utrettelig og grundig jobb. Jeg lar meg også stadig imponere av vår managing partner, Rolf Saastad, som har en genuin interesse i faget og et imponerende overblikk innenfor internasjonal skatt.

Hva er ditt morgenritual?

En god morgen starter med en kopp kaffe og gjennomgang av aviser og en kjapp dusj før jeg drar på jobb.

Hvor aktiv er du sosiale medier, og hvilke?

Jeg er på Facebook, LinkedIn, Instagram og Twitter. I senere tid har jeg også koblet meg på Snapchat. I tillegg har jeg og en venn spilt sammenhengende på Wordfeud i snart fem år nå.

Hvilke TV-serier følger du med på?

Har sett «Making a Murderer» og «House of Cards». Ellers har jeg skjont at jeg har mange spennende serier til gode, som jeg gleder meg til å ta fatt på. Satser på mye Netflix og HBO i tiden fremover.

Hver måned fremover vil vi presentere en advokat som har gjort seg bemerket. Tips redaksjonen om aktuelle advokater.

Skriv til nina@advokatbladet.no

TILLATELSE TIL Å VÆRE ADVOKAT VED HØYESTERETT

Ervin B. Auren,
Advokatfirmaet Thommessen AS, OSLO

Nils Christian Nordhus,
Advokatfirmaet Nordhus og Aarø, OSLO

NYINNMELDTE

Advokatfullmektiger

Nina Skipevåg Andreassen, Ernst & Young Advokatfirma AS, STAVANGER

Agnieszka Bakanova, Advokatfirmaet Salomon Johansen AS, DRAMMEN

Helge Ekelund, Advokat Erik Parmer, HALDEN

Ivana Filipovic, Advokatfirmaet Haavind AS, OSLO

Silje Guttormsen, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS, OSLO

Malene Anette Holand, Advokatene Christian Wiig & Co AS, TRONDHEIM

Anders Sanderlien Hole, Advokatfirmaet Selmer DA, OSLO

Annette Holmedal, Advokat Mona Holmedal AS, ØVRE ERVIK

Maral Houshmand, Advokatfirmaet Aro AS, OSLO

Kjell Stian Galdal Julnes, Advokatfirmaet Eide & Co, KRISTIANSUND N

Larysa Kaliuta, Advokatfirma Suleiman & Co, OSLO

Nina Andersen Kvalheim, Advokatfirmaet Økland & Co DA, LILLESTRØM

Emilie Alexandra Sæter Langeland, Advokatfirmaet Økland & Co DA, LILLESTRØM

John Terje Larsen, Advokatfirmaet Grette DA, OSLO

Gaute Lunestad, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS, FØRDE

Sigrid Marie Tybring-Gjedde Morseth, Advokatfirmaet Teigstad AS, OSLO

Aleksander Dypvik Myklebust, Arntzen de Besche Advokatfirma AS, OSLO

Erlend Hjulstad Nilssen, Advokatene Nilsen, Solem og Sørholt Ans, LEVANGER

Christine Ask Ottesen, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS, OSLO

Anniken Krane Plener, Advokatfirmaet Trond Olsen AS, NARVIK

Arve Reklev, Advokat Tvengsberg, KIRKENÆR

Magnus Runde, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS, STAVANGER

Randi Sagård, Advokatfirmaet Haavind AS, OSLO

Isabel Borgstrøm Tangen, Aurlien Vordahl & Co Advokatfirma AS, OSLO

Florine Wettly, Arntzen de Besche Advokatfirma Trondheim AS, TRONDHEIM

Torgeir Fjeldskaar, SANDS, BERGEN

Fullmektig hos bedriftsadvokat

Elin Handeland, Crawford & Company (Norway) AS, SANDVIKA

Julia Vestad Kibsgaard, Insr Claims AS, OSLO

Linn Olsen, Codan Forsikring NUF, OSLO

Organisasjonsadvokat

Liv Johanne Ro, Nordnorske entreprenørers serviceorganisasjon, SVOLVÆR

Fullmektig hos organisasjonsadvokat

Eirik Hognestad, Næringslivets Hovedorganisasjon NHO, OSLO

Elma Jakupovic, Lederne, OSLO

Stian Nybro Langgaard-Nielsen, Hovedorganisasjonen Virke, OSLO

Thea Agnethe Hemnes Tellemann, Hovedorganisasjonen Virke, OSLO

Privatpraktiserende advokater

Renate Lia, Advokatfirmaet Gunnheim AS, OSLO

GJENINNMELDTE

Bedriftsadvokater

Dagrun Grønvik, OBOS BBL, OSLO

Knut-Erik Jakhelln, EVRY Norge AS, FORNEBU

Suzanne Bjørbak Jones, Nordea Bank AB (publ), filial i Norge, OSLO

Ingrid Finne Reenskaug, FCG Norge AS, OSLO

Advokatfullmektiger

Eivind Junker, SANDS - Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA, TRONDHEIM

Linn Moastuen, Dalan Advokatfirma DA, OSLO

Privatpraktiserende advokater

Bjørn-Ivar Bendiksen, SANDS - Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA, TROMSØ

Hilde Flåten, Kyllingstad Kleveland Advokatfirma DA, OSLO

Werner Frimanslund, Advokatfirmaet Ejuris AS, LEKNES

Siri Annette Fadum Harstad, Advokatfirmaet Frøysaa & Bjørkgård AS, LYSAKER

Ingjerd Rosslund, Advokatene Rekve, Pleym & Co., TROMSØ

Kim Andre Svenheim, Advokatfirmaet Hammervoll Pind DA, OSLO

MEDLEMMER SOM HAR SKIFTET STATUS

Fra aktiv til pensjonist

Lars Tobiassen, FREDRIKSTAD

Personstrid i Sveriges Advokatsamfunn

Årsmøtet i Sveriges Advokatsamfunn vraket valgkomiteens forslag da ny leder og nestleder skulle velges den 15.juni.

TEKST: NINA SCHMIDT

Mens valgkomiteen hadde innstilt den erfarne disiplinærnemndlederen Lena Frånstedt Lofalk som leder, ble i stedet Christer Danielsson, tidligere nestleder i samfunnet, valgt til ny leder med et solid flertall.

Debatten om hvem som skulle overta ledervervet etter avtroppende

leder Bengt Ivarsson har rast i flere måneder i nabolandet, med til dels opphetede innlegg i Advokatsamfunnets tidsskrift Advokaten.

«ARABISK VÅR»

Stockholm-advokat Anders Lönnquist mener at motstanden mot Lena Frånstedt Lofalk bunner i skepsis til generalsekretær Anne Ramberg:

«Den pågående maktkampen i samfunnet hva gjelder lederposisjonen ser ut til å være unik. Det meste tyder på at det er et tegn på et opprør blant landets advokater mot det måten samfunnet er blitt styrt på under generalsekretær Anne Rambergs ledelse de siste 17 årene. Det

er befriende og kjennes litt som begynnelsen på den arabiske våren. Samfunnet må reformeres», skriver Lönnquist.

Anne Ramberg avviser kritikken overfor Advokatbladet, og mener at motstanden mot henne er et uttrykk for den økte polariseringen og politiseringen i samfunnet for øvrig.

Avtroppende leder Bengt Ivarsson sa til nettstedet Legallyours.se rett før valget at Advokatsamfunnet har behov for modernisering.

– Jeg og Christer Danielsson har dratt i gang et fornyelsesarbeid i styret. Jeg ser ham og Eva-Maj (ny nestleder) som garantister for at arbeidet kommer til å fortsette, sier Ivarsson.

50 år siden

«DEN JURIDISKE LØPEBANE FORTONER SEG IKKE Lenger LOKKENDE FOR STUDENTENE»

Fra det 29.ordinære representantskapsmøte, som ble holdt i Trondhjem Handelsstands Forenings lokaler 16. og 17. juni 1967:

«Formannen innledet med å gi en analyse av tilgangen på nye medlemmer og konstaterte at tilgangen ikke er tilstrekkelig til å oppveie avgangen. Når hertil kom at en stor del av de nye medlemmene er ansatt i fastlønnet stilling, mente formannen at situasjonen var bekymringsfull.

Også forvaltningen har store problemer med tilgangen på nye jurister. Situasjonen er i dag at den juridiske løpebane ikke lenger fortoner seg lokkende for studentene som velger andre stud-

ier fremfor jussen. Etter formannens oppfatning sto man overfor en farlig utvikling på det samfunnsmessige plan som burde påkalle myndighetenes oppmerksomhet. En bedring av juristers økonomiske kår var etter formannens mening nødvendig dersom man skulle ha håp om å snu utviklingen.

(...) Formannen omtalte videre forholdet til pressen og trakk i den forbindelse frem den tiltagende tendens til å trekke pressen inn i behandlingen av prosesser – en tendens formannen mente foreningen måtte ta avstand fra. Det opinionspress som derved skapes er farlig for rettsikkerheten.

(..) Han nevnte også at Hovedstyret hadde interessert seg for å få etablert ordninger som kunne sikre medlemmene økonomisk hjelp dersom de på grunn av sykdom ikke kunne drive sitt kontor – et spørsmål som generalsekretæren senere vil behandle nærmere. Ellers nevnte han at man i Danmark hadde besluttet å iverksette en organisert vikartjeneste for advokater som på grunn av sykdom ikke er i stand til å drive sitt kontor.»

Hovedstyrets formann, høyesterettsadvokat J. C. Mellbye.

HAKKUM TINGHUS med advokat Arvid Anke

Advokat Erlend Øen har sluttet i Deloitte Advokatfirma i Bergen, og trådt inn som partner i Guide Advokat i Bergen.

Advokat Jan Olav Aabø har sluttet som internadvokat i KPMG i Oslo, og begynt i Arntzen de Besche Advokatfirma i Oslo.

Advokat Henriette Kristoff har sluttet i Lloyd's Register Consulting – Energy i Oslo, og begynt i Randstad Norway i Oslo.

Advokat Steinulf Tungesvik har sluttet i Kluge Advokatfirma i Bergen, og begynt i HLT Advokatfirma i Bergen.

Advokat Catharina Skage har sluttet i Advokatfirmaet Unneland i Oslo, og begynt i Advokatfirmaet Helland Ingebrigtsen i Ski.

Advokat Trond Wåland har sluttet i Advokatfirmaet Sylte i Kristiansand, og begynt i Advokatfirmaet Wåland i Kristiansand.

Advokat Inga Karoline Bjerke har sluttet i advokat Bjerke i Hobøl og begynt som advokat hos Fru Justisia – din advokathjelp AS i Sarpsborg.

Advokat Stig Horstad har sluttet i Deloitte Advokatfirma i Oslo, og begynt i Steenstrup Stordrange i Tønsberg.

Advokat Toril Dale har sluttet i Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange i Oslo, og begynt i EVRY Norge på Fornebu.

Advokat Sven Krohn har sluttet i Brækhus Advokatfirma i Oslo, og tiltrer som partner i Advokatfirmaet Frøysaa & Bjørkgård den 1. juli 2017.

Advokat Ingrid Anne Kinden har sluttet i Deloitte Advokatfirma i Oslo, og begynt i Norsk Hydro i Oslo.

Advokat Lars-Henrik Windhaug har sluttet i Lund & Co Advokatfirma i Oslo, og begynt i Codex Advokat i Oslo.

Advokat Bente Bakke Grimseid har sluttet i Codex Advokat i Oslo, og begynt i Tryg Forsikring i Oslo.

Advokat Anne Kjølseth Ekerholt har sluttet i Advokatfirmaet Selmer i Oslo, og trådt inn som partner i Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange i Oslo.

Advokat Birgit Midtbust har flyttet fra Advokatfirmaet Schjødt i Bergen, til firmaets lokaler i Ålesund.

Advokat Einar Heiberg har sluttet i Advokatfirmaet Seland Orwall DA, og trådt inn som partner i Advokatfirma Ræder DA.

Advokat Therese Eriksen Håhjemsvik har sluttet i Advokatfirmaet Schjødt i Ålesund, og begynt i Ålesund kommune – Kommuneadvokaten.

SE JOBB-BYTTET PÅ NETT

Nå publiseres også jobb-bytterne fra Nytt om navn-spalten på nett på Advokatforeningens egen stillingsportal Advokatjobb.no. Der finner du ledige jobber i bransjen, samt traineestillinger.

Informasjonen om jobb-bytter hentes fra Advokatforeningens medlemsregister, eller fra bidrag sendt direkte til redaksjonen@advokatbladet.no. Om informasjonen hentes fra registeret, vil du bli kontaktet før publisering.

Neste frist for innsendelse er 11. august 2017.

NB: Spalten er kun for Advokatforeningens medlemmer.

Sands øker kvinneandelen

Sands, tidligere kjent som Steenstrup Stordrange, har ansatt flere kvinnelige partnere den siste tiden, hvilket har gjort at andelen nå er nesten doblet siden i fjor høst, skriver Finansavisen

– Kvinneandelen vår har økt fra litt over 8 til 14 prosent nå i vår, men jeg er fortsatt ikke fornøyd. Vi skal mye høyere enn det, men et sted må vi jo begynne, sier managing partner Ernst

Ravnaas (bildet) til avisen.

Han tilføyer at Sands har fått flere tilbakemeldinger fra kunder om at det er viktig at ikke bare menn stiller i møte etter møte.

– Spesielt offentlig institusjoner som vi arbeider med er kjønnsbalanse et tema, og de har gitt oss signaler, påpeker Ravnaas overfor Finansavisen.

STINESOFIES § STIFTELSE
en barndom uten vold

Testamentarisk gave til en barndom uten vold!

Stine Sofies Stiftelse arbeider for at alle barn skal få en oppvekst og en barndom uten vold og overgrep!

Det er estimert at omlag 100.000 barn i Norge lever med vold og overgrep hver dag. Den testamentariske gaven går direkte til vårt arbeid for en barndom uten vold.

Gaven er fritatt arveavgift.

Telefon - 37 29 40 90 ● E-post - post@barnerett.com

Ditt testamente – en gave til livet!

En testamentarisk gave til forskning er en gave til fremtidige generasjoner. Du etterlater deg en investering i livene til dem som kommer etter deg.

Foto: Paal Audestad

Du setter igjen varige spor ved at du bidrar til ny og bedre behandling for dem som rammes av hjerte- og karsykdom eller demens. Å planlegge for tiden etter deg sikrer at din arv brukes slik du ønsker det.

Du velger selv hvilken sak som står ditt hjerte nærmest.

Nasjonalforeningen
for folkehelsen

Vil du vite mer? Ta kontakt med oss på tlf. 23 12 00 00. Vi hjelper deg gjerne!
www.nasjonalforeningen.no/testamente

Felt for disiplinærbrudd

Tre advokater fikk advarsel – disiplinærsystemets strengeste reaksjon – i mai. En advokat ble ilagt en irrettesettelse.

TEKST: NINA SCHMIDT

ARVEOPPGJØR I SPANIA GIKK SKEIS

En advokat påtok seg et arveoppgjør etter en person som på dødstidspunktet var bosatt i Spania. Ektefellen og særkullsbarna engasjerte advokaten til skifte av dødsbo i Norge og i Spania.

Ifølge klager ble ikke oppgjøret i Spania ivarettatt. Oppgjøret i Norge, som bestod av fordeling av aksjer fra to selskaper, ble gjennomført.

Advokaten anfører blant annet at oppdraget skulle utføres etter norske regler, at en stor del av arbeidet gjaldt aksjefordelingen i Norge, og at ektefellen hadde opplyst at hun selv ville ordne med dokumentasjon i Spania.

Disiplinærutvalget mener det foreligger «klare feil og forsømmelser» fra advokatens side, ved å ha påtatt seg et

oppdrag han ikke hadde tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre.

Utvalget feller advokaten for brudd på RGA pkt. 3.1.2 og legger ham en advarsel. Advokaten må også tilbakebetale 13.800 kroner til klager.

Advokaten har anket saken til Disiplinærnemnden.

(MØR-038-2016)

MÅ TILBAKEBETALE 40.000 KRONER

En advokat i Møre og Romsdal krets er i Disiplinærnemnden dømt til å betale tilbake 40.000 kroner til sin klient, og for brudd på regelen om at klienten har rett til å vite hvordan advokaten har beregnet sitt salær.

Da saken i første runde var til behandling i Disiplinærutvalget, ble

14 felt

14 advokater ble felt for brudd på god advokatskikk i mai. 39 advokater ble frifunnet, og ti saker ble avvist i samme periode.

advokaten dømt til å tilbakebetale hele 148.518 kroner.

«Det fremgår av dokumentene i saken at klienten ikke mottok fakturaer med spesifiserte timelister. (...) Nemnden anser det som et grovt brudd på reglenes pkt. 3.3.1 at fakturaene med spesifiserte timelister ikke ble sendt klager», heter det i avgjørelsen.

Om advokatens fremlagte timelister, skriver nemnden: «Timelistene gir liten informasjon da beskrivelsene er generelle og kortfattede. Det forhold at det er ført tid på to saker, til dels på samme dag og med samme tekst, kan tyde på at det foreligger tilfeller av dobbeltbelastning.»

Advokaten er meddelt en irrettesettelse.

(DNM-030-2017/MØR-034-2016)

EIDE AKSJER PROFORMA

En advokat opptrådte på vegne av sin klient som eier av aksjene i et selskap. Klager mente at denne tilsløringen av det reelle eierskapet, nemlig at aksjene var eid av et holdingselskap, er brudd på RGA.

Disiplinærutvalget er enig i at proforma-eierskapet bryter RGAs punkt om uavhengighet. Advokaten ble også klaget inn for å ha ytt et lån på 250.000 kroner til egen klient i forbindelse med kjøp av aksjene.

«Det er ikke lånet i seg selv som er det etisk problematiske i denne saken. Det forhold som er problematisk, er at advokaten, i forbindelse med utøvelsen av advokatoppdraget med kjøp av aksjer, finansierer klientenes kjøpt direkte overfor selger ved å gi klienten kreditt. Denne sammenblandingen av advokatoppdrag og involvering av egen økonomisk interesse hos klienten er ikke forenlig med RGA pkt. 2.1.2», skriver utvalget.

Fordi advokaten i 2014 ble meddelt en advarsel for brudd på RGA pkt. 3.1.2, ble han også meddelt en advarsel i denne saken for brudd på RGA pkt. 1.2 (advokatens oppgaver) og 2.1. (uavhengighet).

(AGD-033-2016)

SLO AV 116.000 KRONER

Da klienten synes regningen på 156.000 kroner eks. moms var drøyt for arbeid med å klage på en nabos le-

vegg, sendte advokaten en ny faktura på 39.999 kroner. Men også dette var for mye, mente klager.

Klager hadde da allerede betalt en tidligere faktura på 42.500 kroner for arbeid i samme sak.

«Saken omhandler bistand til fjerning av levegg mellom to sjøboder og er ikke juridisk komplisert. (...) Klager har totalt betalt 82.500 kroner eks. mva. for arbeid høsten 2015 (...). Det-

te tilsvarer 55 timer på saken», skriver utvalget.

Det avgjorde at siste faktura må reduseres fra 39.999 kr til 20.000 kroner.

Advokaten anklages for å ha et «lemfeldig forhold til salærberegninger», og er ilagt en advarsel. Han har anket saken til Disiplinærnemnden.

(OSL-065-2016)

STILLINGSANNONSER

LEDIGE STILLINGAR SOM ADVOKAT/ADVOKATFULLMEKTIG

Det er ledig nokre faste stillingar og nokre vikariat som advokat/advokatfullmektig.

Regjeringsadvokaten er prosessfullmektig for departementa i rettsaker og gir råd til forvaltninga i rettslege spørsmål. Embetet har i dag 45 advokatar, og kan by på eit godt miljø fagleg og sosialt. Arbeidet er juridisk variert og omfattar både offentligrettslege og privatrettslege spørsmål. Arbeidsoppgåvene er utfordrande, sjølvstendige og gjev brei røynsle i prosedyre. Det blir stilt høge faglege krav til søkjarane. Det vil bli lagt stor vekt på personlege eigenskapar og evna til å fungera i rolla som prosessfullmektig for staten. Arbeidet fører med seg ein del reiseverksemd. Vi oppmodar kvinner og nyutdanna om å søkje. Årets kandidatar kan òg søkje.

Vi gjer merksam på at informasjon om søkjaren kan bli gjort offentlig sjølv om søkjaren ber om å ikkje bli ført på søkjarlista.

For tida er advokatfullmektigane løna i ltr. 59-74, advokatane i ltr. 69-79 og advokatane med møterett for Høgsterett i ltr. 91-96.

Ved behov for nærare opplysningar kan advokat Magnus Schei kontaktas på telefon 22 99 02 00. Sjå òg www.regjeringsadvokaten.no. Søknad blir å sende innan **18. august 2017** elektronisk via JobbNorge.no, id 139379.

ANNONSE

TRENGER DU EN TRANSLATØR?

ALLEGRO språktjenester

Juridisk oversetterekspertise

Våre erfarne statsautoriserte translatører gir deg rask og profesjonell service.

Kontakt oss gjerne på tlf. 55 30 17 30, post@allegro-as.no eller www.allegro-as.no.

Translatørservice as

Bred erfaring og kompetanse.

Kontakt oss på tlf. 810 33 333 eller post@translator.no

NOOR SABAH NAEL TRÅVIK

Tolk og oversetter

Dari (Afghanistan)

Farsi (Iran)

Tolkeutdanning fra UIO

Nemds og rettsmøte, HIO

Bioteknologi Ingeniør

Medlem av tolkeforening

Tolkeutdanning fra universitetet /høgskole. Mangeårs erfaring med tolking i retts og nemdsmøter, tolking av monologer, flerkulturell forståelse i tolking.

+47 928 13 012

noomael@hotmail.com

ADVOKATFORUM

Advokatforum er et av Norges best etablerte og største kontorfellesskap med 25 advokater. Vi har kontorer i Oslo. Advokatene har bred erfaring innen sivil- og offentlig rett og driver utstrakt prosedyrevirksomhet. Vi bistår privatpersoner, bedrifter og foreninger over hele landet. Vi har som felles mål å yte advokatbistand av høy kvalitet, og har utviklet solide fagmiljøer for å fremme dette.

For mer info, se www.advokatforum.no

ADVOKATER

Advokatforum får ledige kontorplasser og søker etter omgjengelige kollegaer med god faglig forankring. Egen portefølje vil være en fordel, men ikke et absolutt krav.

Vi kan tilby:

- hyggelige kollegaer med høy kompetanse
- uformelt og godt sosialt miljø
- sentralt beliggende og representative lokaler i Grensen 12 B
- lave felleskostnader

Ta kontakt med:

Advokat Sven Knagenhjelm, sk@advokatforum.no
Tlf. 22 40 36 40 / 932 49 354.

Advokat Bengt Haadem Hoff, bhh@advokatforum.no
Tlf. 22 40 36 40 / 908 49 690

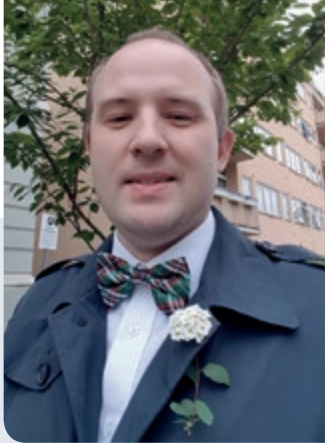
Advokat Liv Solveig Pettersen isp@advokatforum.no
Tlf. 22 40 36 40 / 977 89 344

Advokatforum, Grensen 12 B, 0159 Oslo • tlf. 22 40 36 40 • www.advokatforum.no

BOKTIPSET

Navn og alder: WILLIAM PETER NORDAN
32 ÅR
Tittel: ADVOKAT
Arbetssted: ADVOKATFIRMAET
BERNGAARD/SANDBEK AS

William Peter Nordan er halvt irsk, gift, har to barn, og bor i Oslo. Familiens mest hårete medlem er en fårehundblanding ved navn Culpa. Har en forkjærlighet for fast eiendoms rettsforhold og «moonlighter» som translatør. Om høsten går han gjerne tur i skogen med borse, uten at dyrelivet har noe særlig å frykte av den grunn. Begynte med å lese engelske Ladybird-bøker og har sjelden vært å se uten lesestoff i hånden siden. Før det ble populært å gå på gaten med nesen begravd i sosiale medier mestret William teknikken med nesen begravd i en bok.

HVILKEN BOK HAR GJORT STERKEST INNTRYKK PÅ DEG, OG HVORFOR?

I disse Trump-dager, der boken igjen topper bestselgerlistene, virker det særdeles uoriginalt, men en bok som jeg har tenkt tilbake på igjen og igjen siden jeg leste den første gang i tenårene er «1984», av George Orwell. Den er full av ubehagelig plausibel innsikter i hvordan en stat kan manipulere sine innbyggere. Som jurist og over middels språkinteressert fascineres jeg særlig av det tilbakvendende motivet at språket er en forutsetning for å forme tanker, så hvis man forvrenger eller forenkler språket til det absurde forsvinner også evnen til å tenke høytsevendende tanker om ting som misnøye og motstand mot regimet. Bakteppet til 1984 var nazistenes og kommunistenes uhyggelige evne til å indoktrinere vanlige mennesker og forgiftede ord og symboler ved å gi dem nytt meningssinnhold. Men kampen for å påvirke ordene vi bruker for å beskrive virkeligheten, har alltid vært til stede i politikken, eller for den saks skyld jussen, og har i høyeste grad fått ny aktualitet i disse «fake news» og «alternative facts»-tider.

HVORDAN VELGER DU LESESTOFF?

Jeg leser skjønnlitteratur hovedsakelig som virkelighetsflukt, så jeg har en ganske enkel metode for å velge slikt lesestoff; jeg leser synopsis, og hvis premisset interesserer meg, plukker jeg opp boken. Skal jeg være ærlig har jeg nok en dragning mot science fiction, parodier og historisk litteratur. Når det gjelder faktalitteratur bestemmes det av gjestanden for boken, der har jeg ganske bred interesse, populærvitenskap og

populærøkonomi konsumeres side om side med biografier og populærhistorie (med en liten overvekt på det siste).

HVIS DU SKAL KJØPE EN BOK TIL EN GOD VENN, HVILKEN VIL DU KJØPE?

«Fyrsten» av Machiavelli. Den tangerer 1984 når det gjelder bøker som gjør inntrykk. Den er rask lesning og en god blanding av interessant tidsbilde fra renessanse-Italia og evig aktuelle (om enn ganske kyniske) observasjoner om makten og menneskets natur. Mest interessant er den i annotert utgave, som kaster lys over måten Machiavellis liv og turbulente verden påvirket hans tenkning.

HVILKEN ER DEN NESTE BOKEN DU SKAL LESE?

Der er listen lang. Det ligger også noen halvferdige bøker strødd på Kindle'en og andre steder. Siden november i fjor har utenrikspolitikk vært vel så forskrekkelig, ufrivillig komisk og fascinerende som noen roman, så lesetiden har vært dominert av norske og utenlandske nyhetsmedier og kommentarer. Men jeg har oppdagat at e-bokhandelen er full av klassikere som koster lite eller ingenting. Så «Don Quixote» og «Greven av Montecristo» ligger klare hvis verden skulle bli litt mindre engasjerende sprø etter hvert.

KAN DU ANBEFALE EN FAGBOK?

Jeg ser at Ståle kom meg i forkjøpet med å anbefale Sigurd Knudtzons bøker. Fagbøker er som regel et middel til et mål – man skjærer gjerne rett til det relevante kapittelet eller avsnittet og tar seg sjelden tid til å lese hele i sammenheng, så det er vanskelig å anbefale en ren fag-

bok ut fra de litterære kvalitetene. En fagbok som gjorde inntrykk på meg i studiene var Jill Poole: Textbook on Contract Law. Den er en lærebok som faktisk er lagt opp som en lærebok, og der det kan mistenkes at forfatteren har hatt hjelp av både en redaktør og en designer for å gjøre boken tilgjengelig. Som student var det en befrielse å få en slik bok å jobbe med etter årevis med tetskrete Times New Roman avbrutt av sidelange petit-avsnitt. Det skader heller ikke at engelsk case law inneholder mange bisarre og minneverdige saker og saksnavn.

LESER DU E-BØKER?

Ja, i aller høyeste grad! I en leilighet med bikkje og to små barn har bøkene sakte men sikkert veiet plass, først fra tyggehøyde, så for leker, bamser og barnebøker. Da er et helt bibliotek som tar mindre plass enn en paperback kjekt å ha. Selv når vi en dag får mer plass er det nok en stor sjanse for at «pyrbøkene» står fremme og virkelighetsflukten får plass i Kindle'en.

HVEM VIL DU UTFORDRE (OG LITT OM HVORFOR)?

Henrik Bärnholdt er gårdeier og en skapslivets mann som finansierer sine andre aktiviteter gjennom advokatgjerningen. Hans interesser favner vidt og han har et gudbenådet talent for det obskure og det pussige. Han har vokst opp i og overtatt et hus fullt av antikvarisk litteratur. Det er mulig hans anbefalinger ikke har vært i trykken på hundre år, men de er garantert interessante.

ADVOKATER I NYHETENE

25.MAI 2018

Merk deg datoen, anbefaler Wiersholm-advokatene Rune Opdahl (t.vestre) og Henrik Aakrann. Dette er nemlig dagen da

EU's nye personvernforordning trer i kraft. Forordningen, som forkortes GDPR (General Data Protection Regulation), «vil etablere et felles personregelverk i EØS, og har som formål å bidra til en grenseløs digital økonomi i Europa», skriver de to i et innlegg i Finansavisen.

«GDPR vil gjelde så å si alle offentlige og private virksomheter. Alle som har personkunder, ansatte eller andre personopplysninger, må frem til 25.mai neste år forberede seg på nye regler», skriver de, og lister opp regler innenfor dataportabilitet, innebygd personvern, nye samtykkekrav og personvernombud.

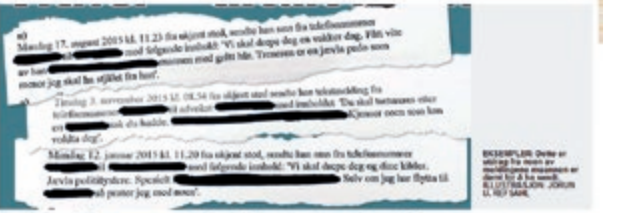
«Samtidig som GDPR er på vei, ser vi allerede tegn til en motstrømning, hvor flere tar til orde for at personvernet er blitt for sterkt. (...) Antagelig vil økt nettkriminalitet og stadige terrortrusler føre til krav om tiltak som vil gå på bekostning av personvernet», skriver Opdahl og Aakrann.

VIL IKKE HA GONDOL

Den tidligere OL-vinneren i langrenn Kristen Skjeldal er en av flere naboer på Voss som raser mot vedtaket om å bygge en gondolbane fra Voss sentrum til Hanguren, et populært turområde i fjellet, 620 meter over havet. Advokat Stig Harris i Bergen representerer Voss Gondol AS, som nå går rettens vei etter at mange boligeiere har nektet å få en gondoltrasé over husene sine, skriver NTB.

TRUET ADVOKAT

«En kvinnelig advokat i Hamar har etter tiltalen fått tekstmelding fra mannen om at han skulle voldta og drepe henne», skriver Hamar Arbeiderblad. Mannen omtales som «truselsmannen»: Han fikk sin første dom for trusler allerede i 2003, og har siden fått ni dommer for grove trusler og sjikane. De fleste av truslene er rettet mot advokater, dommere, og folk i idrettsmiljøet, skriver HA. Mannen ble i Øvre Romerike tingrett dømt til tre år og fire måneders fengsel, men har anket. Ankesaken startet den 13. juni i Eidsivating lagmannsrett.

Rekord i trusler
Han har ni dommer for flere hundre trusler mot dommere, advokater, journalister og idrettsfolk. Nå er det ny rettsrunde i Hamar tinghus.
Faksimile fra Hamar Arbeiderblad.

XORD

Thommessen-heder		Ape	Dekorasjon		Tittel		Emne for nytt nettverk for unge
			Fugl		Avis		
Mat-plante							
Piknik							
					Tresort	Tresort	
Eksisterte			Tegn				
Tall			Væske				
Følgelig				Flokk			
Begynte				Tall			
					An-gående		
					Uro		
§		Knep					
		Spaserte					
						Bevege	
Serier				Sivbåt	Glise		
Determinativ					Gammel karakter		
Gnageren							
Tiltalt							

Løsningsordet finner du ved å sette sammen bokstavene i de gule rutene til et ord eller et navn.

Send løsningsordet til redaksjonen@advokatbladet.no innen 11.august. Vi trekker ut en vinner som får fem flaxlodd i posten.

Vinneren av kryssordet i mai er Christian Sønsteby, Ålesund.
Vi gratulerer!
Løsningsordet var LOVEN.

VÅRE PARTNERE PÅ ADVOKATJOBB.NO ER:

f Studentene i **Lovstafetten Bergen** kunne stolt poste bilde av sine utøvere etter å ha slått konkurrentene fra **Lovstafetten Oslo** med 53 sekunder i konkurransen som er blitt arrangert årlig siden 1982. (se bildet over)

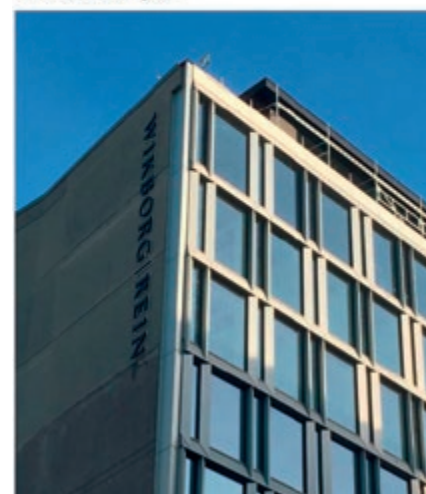
t Advokat **Arne Seland** postet et bilde av sikkerhetskontrollen i Oslo tingrett.

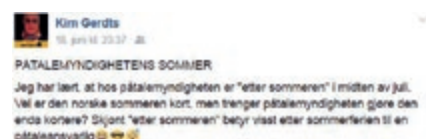
in **Simonsen Vogt Wiig** var godt fornødt med sitt frokostseminar om EUs nye personvernforordning (GDPR).

f **Wikborg Rein** i Oslo har flyttet inn i nye lokaler etter 70 år i samme bygg – og la ut et bilde av sine nye lokaler i Dronning Mauds gate i Vika.

f Fast advokat i Oslo Tingrett, **Kim Gerds**, undret seg over sommerferien i påtalemyndigheten.

ig **Jussformidlingen** ga turgåerne opp Fløyen gode gratis-tips på en kreativ måte.

f Etter at salæret på reise er blitt halvert har flere advokater vist sin misnøye. Advokat **Ketil Magnus Berg** postet et bilde av arbeidsforholdene på toget til Hamar mens **Rasmus Woxholt** hadde slitt enda mer med å avholde taushetsplikten på veien til Sarpsborg.

Henrik@advokatbladet.no

Følg Advokatbladet på Facebook, Twitter og Instagram

@Advokatbladet

ANNONSEINFO

ANNONSEANSVARLIG
Jannicke Isaksen
marked@advokatbladet.no
Mobil: 414 14 440

26.000 LESERE (TNS GALLUP)

ANNONSEPRISER 1. JANUAR 2017

1/1 – 216 x 286 (inkludert 3 mm utfallende)	kr. 19.400
2/3 – 116 x 234	kr. 17.200
1/2 – 176 x 123	kr. 14.250
1/4 – 176 x 58/116 x 83	kr. 9.400
1/6 – 56 x 123/116 x 58	kr. 5.500

Se fullstendig formatliste på nett: advokatbladet.no
Andre formater etter avtale.

Bilagspris: 4-sider løst, pris 25 000, gramvekt inntil 20 gram.
Andre formater etter avtale.

Byråprovisjon 3 %, formidlingsgodtgjørelse 1,5 %
Alle priser er eks. mva.

UTGIVELSER 2017

Nr	Bestillingsfrist annonser	Utgivelser
8/9	17. august	1. september
10	21. september	4. oktober
11	26. oktober	8. november
12	30. november	13. desember

advokatjobb.no

Prøv en annonse på Advokatjobb.no
Bransjens egen jobbportal!

Ledige jobber innenfor juss-Norge samlet på ett sted.
Du treffer både jobbsøkere og advokater som er ute etter å orientere seg i markedet.
Gratis, rullerende Nytt om navn-funksjon profilerer alle som har byttet jobb.

Vi har gunstige årsavtaler!

1-5 annonser: 7.500 kroner
6-20 annonser: 14.000 kroner
21-50 annonser: 30.000 kroner

Skreddersy dine annonser til alle våre plattformer!
Kontakt oss for et pakketilbud.

Advokaten

ADVOKATBLADET

REDAKTØR
Nina Schmidt
nina@advokatbladet.no
Telefon: 22 03 50 50
Mobil: 915 59 602

REDAKSJONSRAÐ

Jon Wessel-Aas (leder)
Gunhild Lærum
Ina Lindahl Nyrud
Emanuel Feinberg

Advokatbladet betinger seg rett til å arkivere og utgi stoff i elektronisk form.

Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere og forkorte innlegg.

JOURNALIST
Henrik Skjevestad
henrik@advokatbladet.no
Telefon: 481 63 444
Mobil: 482 28 776

ABONNEMENT

abonnement@advokatbladet.no

Bladet utgis 10 ganger i året.
Priser abonnement per år:
Vanlig 670 kr
Advokatassistenter 375 kr
Utland 820 kr
Enkeltblader 65 kr

TIPS REDAKSJONEN

Redaksjonen tar gjerne imot tips til reportasjer.
tips@advokatbladet.no
Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo

SEKRETARIATET

Den Norske Advokatforening
Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo
post@advokatforeningen.no
www.advokatforeningen.no
Telefon: 22 03 50 50

Merete Smith,
generalsekreter.,
ms@advokatforeningen.no
Baard Amundsen,
kommunikasjonssjef,
ba@advokatforeningen.no

GRAFISK FORMGIVER

Mette Håtvædt Tønsberg
mette.tonsberg@07.no

TRYKKERI

07 Media – 07.no, Aurskog
Telefon: 63 86 44 00

Advokatbladet ønsker å arbeide etter regler for god presseskikk slik de er nedfelt i Vær Varsom-plakaten. Ta kontakt med redaksjonen dersom du mener deg urimelig behandlet i en omtale. Du kan også klage direkte til Pressens faglige utvalg,

Rådhusgt. 17, 0158 Oslo.
Tlf: 22 40 50 40
Faks: 22 40 50 55
E-post: pfu@np-nr.no

STUDIO KVÄNUM

DRAMMENSVEIEN 123, OSLO, TEL 2204 8510

WWW.KVANUM.COM